

Brussel, 4 september 2025
(OR. en)

12461/25
ADD 7

Interinstitutioneel dossier:
2025/0810 (NLE)

COLAC 138
POLCOM 222
SERVICES 54
FDI 49

VOORSTEL

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	3 september 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
Betreft:	BIJLAGE bij Voorstel voor een BESLUIT VAN DE RAAD betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds

De delegaties vinden hierbij document COM(2025) 810 annex.

Bijlage: COM(2025) 810 annex

Brussel, 3.9.2025
COM(2025) 810 final

ANNEX 3 – PART 1/2

BIJLAGE

bij

Voorstel voor een BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds

&

& /nl 1

HOOFDTEKST.

BESTAANDE MAATREGELEN

TOELICHTING

1. De lijst van een Partij bij deze bijlage bevat, overeenkomstig de artikelen 10.12 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen) en 11.8 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen), de bestaande maatregelen van die Partij die niet in overeenstemming zijn met de verplichtingen van de volgende bepalingen:
 - a) 10.7 (Nationale behandeling), 11.6 (Nationale behandeling);
 - b) 10.8 (Meestbegunstigingsbehandeling), 11.7 (Meestbegunstigingsbehandeling);
 - c) 10.9 (Prestatievereisten);
 - d) 10.10 (Hoger management en raad van bestuur); of
 - e) 11.5 (Lokale aanwezigheid).

2. Voor de toepassing van deze bijlage wordt verstaan onder:
 - a) “CMAP”: de nummers van de Mexicaanse classificatie van activiteiten en producten (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*) zoals vastgesteld door het nationaal instituut voor statistiek en geografie (*Instituto Nacional de Estadística y Geografía*), in de Mexicaanse classificatie van activiteiten en producten (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*), 1994;
 - b) “CPC”: de nummers van de centrale productenclassificatie (Central Product Classification), zoals vastgesteld in de Statistical Papers, Series M, No. 77, Provisional Central Product Classification van het statistisch bureau der Verenigde Naties (Statistical Office of the United Nations), 1991; en
 - c) “ISIC”: de codes van de internationale industriële standaardclassificatie van alle takken van economische bedrijvigheid (International Standard Industrial Classification of all Economic Activities), zoals vastgesteld in de Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC REV 3.1 van het Statistical Office of the United Nations, 2002.
3. De lijst van een Partij laat de rechten en verplichtingen van de Partijen uit hoofde van de GATS onverlet.
4. Elke vermelding in de lijst bevat de volgende elementen:
 - a) “sector” verwijst naar de algemene sector waarvoor de vermelding wordt gedaan;
 - b) “subsector” verwijst naar de specifieke sector waarvoor de vermelding wordt gedaan;

- c) “bedrijfstakkenclassificatie” verwijst, indien van toepassing, naar de activiteit waarop de niet-conforme maatregel betrekking heeft volgens CMAP, CPC of ISIC;
- d) “betrokken verplichtingen” specificeert de in lid 1 bedoelde verplichtingen die, overeenkomstig de artikelen 10.12 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen) en 11.8 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen), niet van toepassing zijn op de in de vermelding genoemde maatregelen;
- e) “bestuursniveau” geeft aan op welk bestuursniveau de desbetreffende maatregelen worden gehandhaafd;
- f) “maatregelen” geeft de in voorkomend geval door het element “omschrijving” nader bepaalde wet- en regelgeving of andere maatregelen aan waarvoor de vermelding wordt gedaan; een maatregel die onder “maatregelen” is vermeld:
 - i) betreft de maatregel zoals gewijzigd, gehandhaafd of verlengd met ingang van de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst;
 - ii) omvat elke ondergeschikte maatregel die krachtens de maatregel is vastgesteld of wordt gehandhaafd en daarmee verenigbaar is; en
 - iii) omvat met betrekking tot de richtlijnen van de Europese Unie, alle wet- en regelgeving of andere maatregelen voor de uitvoering van die richtlijn door de lidstaten; en

- g) “omschrijving” vermeldt de niet-conforme aspecten van de bestaande maatregel of geeft een algemene, niet-bindende omschrijving van de maatregel waarvoor de vermelding is gedaan.
5. Bij de interpretatie van een vermelding wordt met alle elementen van die vermelding rekening gehouden. Een vermelding wordt geïnterpreteerd in het licht van de artikelen waarop de “Betrokken verplichtingen” in die vermelding betrekking hebben.
6. Het element “maatregel” heeft voorrang op de andere elementen, tenzij er tussen het element “maatregel” en de andere elementen in hun geheel beschouwd een dermate wezenlijke en aanzienlijke discrepantie bestaat dat het onredelijk zou zijn te besluiten dat het element “maatregel” voorrang moet hebben; in dat geval hebben de andere elementen voorrang voor zover het die discrepantie betreft.
7. Een voorbehoud op het niveau van de Europese Unie is van toepassing op een maatregel van de Europese Unie en van een lidstaat op nationaal niveau, evenals op een maatregel van een overheid binnen een lidstaat, tenzij in het voorbehoud een lidstaat wordt uitgesloten.
8. Een voorbehoud op het nationale niveau van Mexico of van een lidstaat is van toepassing op een maatregel van een overheid op centraal, regionaal of lokaal niveau in dat land.
9. De artikelen 11.5 (Lokale aanwezigheid) en 11.6 (Nationale behandeling) zijn afzonderlijke voorschriften en een maatregel die enkel niet in overeenstemming is met artikel 11.5 (Lokale aanwezigheid) hoeft niet als voorbehoud tegen artikel 11.6 (Nationale behandeling) te gelden.

10. Indien een Partij een maatregel handhaaft waarin zij aan een dienstverlener voor het mogen verlenen van diensten op haar grondgebied de voorwaarde stelt dat hij een natuurlijke persoon, burger, permanent ingezetene of ingezetene van haar grondgebied is of er zijn woonplaats moet hebben, dan geldt een voorbehoud dat voor die maatregel is gemaakt ten aanzien van een verplichting als bedoeld in lid 1 met betrekking tot hoofdstuk 11 (Grensoverschrijdende handel in diensten) als een voorbehoud ten aanzien van een verplichting als bedoeld in lid 1 met betrekking tot hoofdstuk 10 (Investerings), naargelang de reikwijdte van die maatregel.

11. De lijst van een Partij omvat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking vormen inzake nationale behandeling in de zin van artikel 10.7 (Nationale behandeling) of artikel 11.6 (Nationale behandeling), of een beperking van de markttoegang in de zin van artikel 10.6 (Markttoegang) of artikel 11.4 (Markttoegang). Die maatregelen, zoals een vergunningsvereiste, een universeledienstverplichting, een verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren, een verplichting tot het afleggen van specifieke examens (met inbegrip van taalexamens) en eventuele niet-discriminerende voorwaarden op grond waarvan bepaalde activiteiten niet in beschermde zones of gebieden mogen worden uitgeoefend, zijn in elk geval van toepassing, ook als zij niet in de lijst zijn opgenomen.

12. In de lijst van de Europese Unie worden de volgende afkortingen gebruikt:

AT Oostenrijk

BE België¹

¹ Voor de toepassing van de voorbeelden van België omvat het centrale bestuursniveau de federale overheid en de overheden van de gewesten en de gemeenschappen, omdat elk van hen gelijkwaardige wetgevende bevoegdheden bezit.

BG	Bulgarije
CY	Cyprus
CZ	Tsjechië
DE	Duitsland
DK	Denemarken
EE	Estland
EER	Europese Economische Ruimte
EL	Griekenland
ES	Spanje
EU	De Europese Unie, met inbegrip van al haar lidstaten
FI	Finland ²
FR	Frankrijk

² Voor de toepassing van de voorbeelden in Finland worden de Ålandeilanden beschouwd als een regionaal bestuursniveau.

HR	Kroatië
HU	Hongarije
IE	Ierland
IT	Italië
LT	Litouwen
LU	Luxemburg
LV	Letland
MT	Malta
NL	Nederland
PL	Polen
PT	Portugal
RO	Roemenië
SE	Zweden
SI	Slovenië
SK	Slowakije

13. Voor alle duidelijkheid: de verplichting voor de Europese Unie om nationale behandeling toe te kennen houdt geen vereiste in van uitbreiding tot natuurlijke personen of ondernemingen van Mexico, van de behandeling die in een lidstaat wordt toegekend aan natuurlijke personen of ondernemingen van een andere lidstaat op grond van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna “VWEU” genoemd), of op grond van ingevolge het VWEU genomen maatregelen, met inbegrip van de uitvoering daarvan in de lidstaten. Op grond van het VWEU wordt die behandeling slechts toegekend aan ondernemingen die overeenkomstig het recht van een lidstaat zijn opgericht of georganiseerd en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Europese Unie hebben, met inbegrip van binnen de Europese Unie gevestigde ondernemingen die eigendom zijn van of onder zeggenschap staan van natuurlijke personen of ondernemingen van Mexico.

14. Voor de toepassing van de lijst van Mexico wordt verstaan onder:

- a) “CFE”: de federale elektriciteitscommissie (*Comisión Federal de Electricidad*);
- b) “CNIE”: de nationale commissie voor buitenlandse investeringen (*Comisión Nacional de Inversiones Extranjeras*);
- c) “CNE”: de nationale energiecommissie (*Comisión Nacional de Energía*);
- d) “concessie”: een vergunning die Mexico aan een persoon verleent voor het exploiteren van natuurlijke hulpbronnen of het verlenen van een dienst, waarvoor Mexicaanse onderdanen en Mexicaanse ondernemingen voorrang krijgen boven buitenlanders en buitenlandse ondernemingen;

- e) “uitsluitingsclausule voor buitenlanders”: de uitdrukkelijke overeenkomst of clausule die een integrerend onderdeel vormt van de statuten van een onderneming, waarin is vastgesteld dat de onderneming, direct noch indirect, buitenlandse investeerders of ondernemingen met een toelatingsclausule voor buitenlanders toelaat als vennoten of aandeelhouders van de onderneming;
- f) “PEMEX”: *Petróleos Mexicanos*;
- g) “SAGARPA”: het Ministerie van Landbouw, Veehouderij, Plattelandsontwikkeling, Visserij en Voedsel (*Secretaría de Agricultura, Ganadería, Desarrollo Rural, Pesca, y Alimentación*);
- h) “SCT”: het Ministerie van Communicatie en Vervoer (*Secretaría de Comunicaciones y Transportes*);
- i) “SE”: het Ministerie van Economie (*Secretaría de Economía*); en
- j) “SENER”: het Ministerie van Energie (*Secretaría de Energía*).

15. Voor alle duidelijkheid: voor de toepassing van de lijst van Mexico verwijzen de termen “natie” en “staat” naar Mexico.

VOORBEHOUDEN VOOR BESTAANDE MAATREGELEN

LIJST VAN DE EU

Lijst met voorbehouden:

I-EU-1 — Alle sectoren

I-EU-2 — Vrije beroepen (alle behalve gezondheidszorg)

I-EU-3 — Vrije beroepen (gezondheidszorg en detailhandel in geneesmiddelen)

I-EU-4 — Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten

I-EU-5 — Onroerendgoeddiensten

I-EU-6 — Zakelijke dienstverlening

I-EU-7 — Diensten in verband met de bouw

I-EU-8 — Distributiediensten

I-EU-9 — Onderwijsdiensten

I-EU-10 — Milieudiensten

I-EU-11 — Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

I-EU-12 — Toerisme en diensten in verband met reizen

I-EU-13 — Cultuur, sport en recreatie

I-EU-14 — Vervoer en ondersteunende diensten voor vervoer

I-EU-15 — Landbouw, visserij en productie

I-EU-16 — Energiegerelateerde activiteiten

I-EU-1 — Alle sectoren

Sector — Subsector: Alle sectoren

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Lokale aanwezigheid

Prestatievereisten

Hoger management en raad van bestuur

Hoofdstuk: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Bestuursniveau: EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

a) Soort vestiging

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

De EU: de behandeling die krachtens het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna “VWEU” genoemd) wordt toegekend aan ondernemingen die zijn opgericht naar het recht van de EU of van een lidstaat en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging in de EU hebben, met inbegrip van ondernemingen die door investeerders uit Mexico in de lidstaten zijn opgericht, wordt niet toegekend aan filialen of agentschappen van buiten de EU opgerichte ondernemingen.

De behandeling die wordt toegekend aan ondernemingen die naar het recht van de EU of van een lidstaat door investeerders uit Mexico zijn opgericht en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging in de EU hebben, doet geen afbreuk aan eventuele voorwaarden en verplichtingen, in overeenstemming met hoofdstuk 10 (Investerings), die aan dergelijke ondernemingen kunnen zijn opgelegd wanneer zij zich in de EU hebben gevestigd en die van toepassing blijven.

Maatregelen: In de EU: VWEU.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

De EU (geldt ook voor het regionale bestuursniveau): elke lidstaat die activa van of haar aandelen in een bestaande staatsonderneming of een bestaande overheidsentiteit die gezondheids-, maatschappelijke of onderwijsdiensten (CPC 93, 92) verstrekt, verkoopt of anderszins vervreemdt, kan met betrekking tot investeerders uit Mexico of hun investeringen een verbod of beperkingen opleggen ten aanzien van de eigendom van die aandelen of activa, alsmede eventuele zeggenschap over een daaruit voortvloeiende onderneming verbieden of ten aanzien van die zeggenschap beperkingen opleggen. Met betrekking tot die verkoop of vervreemding anderszins kan elke lidstaat maatregelen inzake de nationaliteit van het hogere management of de leden van de raad van bestuur vaststellen of handhaven.

Voor de toepassing van dit voorbehoud:

- a) wordt als een bestaande maatregel beschouwd elke maatregel die na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst wordt gehandhaafd of vastgesteld en die op het tijdstip van de verkoop of vervreemding anderszins een verbod of beperkingen oplegt ten aanzien van de eigendom van aandelen of activa of nationaliteitsvereisten stelt zoals omschreven in dit voorbehoud; en
- b) wordt onder “staatsonderneming” verstaan een onderneming die eigendom is van of waarover door eigendomsbelangen zeggenschap wordt uitgeoefend door een lidstaat, met inbegrip van ondernemingen die na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst uitsluitend zijn opgericht met het oog op de verkoop of vervreemding anderszins van aandelen in of activa van een bestaande staatsonderneming of overheidsentiteit.

Maatregelen:

Zoals hierboven toegelicht in het element “Omschrijving”.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur:

In AT: voor de exploitatie van een filiaal moeten vennootschappen van buiten de EER ten minste één voor de vertegenwoordiging ervan verantwoordelijke persoon benoemen die ingezetene van AT is. Leidinggevend personeel (directeuren) dat verantwoordelijk is voor de naleving van de Oostenrijkse handelswet (*Gewerbeordnung*) moet zijn woonplaats in AT hebben.

Maatregelen:

AT: *Aktiengesetz*, BGBl. Nr. 98/1965, § 254 (2);

GmbH-Gesetz, RGrBl. Nr. 58/1906, § 107 (2); en

Gewerbeordnung, BGBl. Nr. 194/1994, § 39 (2a).

In EE: een buitenlandse onderneming moet een directeur of directeuren voor een filiaal benoemen. Een directeur van een filiaal moet een handelingsbevoegde natuurlijke persoon zijn. Ten minste één directeur van een filiaal moet ingezetene van de EER of de Zwitserse Bondsstaat zijn.

Maatregelen:

EE: *Äriseadustik* (Handelswetboek), § 385.

In FI: ten minste een van de vennoten van een vennootschap onder firma of ten minste een van de beherende vennoten van een commanditaire vennootschap moet EER-ingezetene zijn of, indien de vennoot een rechtspersoon is, in de EER gevestigd zijn (filialen niet toegestaan). De registratieautoriteit kan vrijstellingen verlenen.

Om als particulier ondernemer een handelsactiviteit uit te voeren, is ingezetenschap in een lidstaat van de EER vereist.

Indien een buitenlandse organisatie uit een lidstaat buiten de EER een bedrijf of handelsonderneming wil voeren door een filiaal in FI te vestigen, is een handelsvergunning nodig.

Ingezetenschap in een lidstaat van de EER is vereist voor ten minste een van de gewone en een van de plaatsvervangende leden van de raad van bestuur alsook voor de directeur. De registratieautoriteit kan voor bepaalde ondernemingen vrijstellingen verlenen.

Maatregelen:

FI: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (Wet op het recht om een handelsactiviteit uit te voeren) (122/1919), s. 1;

Osuuskuntalaki (Wet inzake coöperaties) 1488/2001;

Osakeyhtiölaki (Wet op de vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid) (624/2006); en

Laki luottolaitostoiminnasta (Wet inzake kredietinstellingen) (121/2007).

In SE: een buitenlandse onderneming die geen rechtspersoon heeft opgericht in SE of die zaken doet via een handelsagent, moet haar handelstransacties laten verlopen via een in SE geregistreerd filiaal met een onafhankelijke leiding en gescheiden rekeningen. De directeur en de vicedirecteur, indien benoemd, van het filiaal moeten ingezetenen van de EER zijn. Niet in de EER woonachtige natuurlijke personen die commerciële activiteiten in SE verrichten, moeten een ingezetene als vertegenwoordiger aanwijzen die verantwoordelijk is voor de activiteiten in SE en deze laten registreren. Voor de activiteiten in SE moeten afzonderlijke rekeningen worden bijgehouden. In individuele gevallen kan de bevoegde autoriteit vrijstelling verlenen van de filiaal- en woonplaatsvereisten. Bouwprojecten met een duur van minder dan een jaar die worden uitgevoerd door een onderneming die buiten de EER is gevestigd of een natuurlijke persoon die geen ingezetene van de EER is, zijn vrijgesteld van de verplichting een filiaal te vestigen of een ingezeten vertegenwoordiger te benoemen.

Zweedse vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid mogen worden opgericht door natuurlijke personen die ingezetene van de EER zijn, Zweedse rechtspersonen of volgens het recht van een lidstaat van de EER opgerichte rechtspersonen die hun statutaire zetel, hoofdkantoor of hoofdvestiging binnen de EER hebben. Personenvennootschappen kunnen eveneens oprichters zijn, maar enkel indien alle eigenaren met onbeperkte persoonlijke aansprakelijkheid ingezetenen van de EER zijn. Oprichters van buiten de EER kunnen de bevoegde autoriteit om toestemming verzoeken.

Wat besloten vennootschappen en coöperatieve verenigingen betreft, moet ten minste 50 % van de leden van de raad van bestuur, ten minste 50 % van de plaatsvervangende bestuursleden, de directeur, de vicedirecteur en ten minste een van de gevolmachtigde personen (voor zover van toepassing) in de EER woonachtig zijn. De bevoegde autoriteit kan vrijstelling verlenen van dit vereiste. Indien geen van de vertegenwoordigers van de onderneming/vennootschap ingezetene van SE is, moet de raad van bestuur een ingezetene van SE aanwijzen en laten registreren die namens de onderneming of vennootschap officiële stukken mag ontvangen.

Vergelijkbare voorwaarden gelden voor de oprichting van alle andere soorten rechtspersonen.

Maatregelen:

SE: *Lag om utländska filialer m.m* (Wet op buitenlandse filialen) (1992:160);

Aktiebolagslagen (Vennootschapswet) (2005:551);

Wet op coöperatieve economische verenigingen (1987: 667); en

Wet betreffende de Europese economische samenwerkingsverbanden (1994:1927).

In SK: buitenlandse natuurlijke personen wier naam in het handelsregister moet worden opgenomen als gemachtigde die namens een ondernemer mag optreden, dienen een vergunning tot verblijf in Slowakije aan te vragen.

Maatregelen:

SK: Wet 513/1991 inzake het wetboek van koophandel (artikel 21); en

Wet nr. 404/2011 inzake het verblijf van vreemdelingen (artikelen 22 en 32).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling

In BG: buitenlandse rechtspersonen, tenzij die overeenkomstig de wetgeving van een lidstaat van de Europese Unie of van de EER zijn opgericht, mogen zaken doen en activiteiten uitoefenen indien zij in BG zijn gevestigd in de vorm van een in het handelsregister ingeschreven vennootschap. Voor de oprichting van filialen is een vergunning vereist.

Vertegenwoordigingskantoren van buitenlandse ondernemingen moeten worden ingeschreven bij de Bulgaarse Kamer van Koophandel, mogen geen economische activiteiten ontplooien en mogen enkel reclame maken voor hun eigenaar en optreden als vertegenwoordiger of agent.

Maatregelen:

BG: Handelswet, artikel 17a; en

Wet betreffende de stimulering van investeringen, artikel 24.

In PL: een vertegenwoordigingskantoor mag zich operationeel alleen met reclame en promotie voor de vertegenwoordigde buitenlandse moederonderneming bezighouden. Voor alle sectoren, met uitzondering van rechtskundige diensten, geldt dat investeerders van buiten de EU uitsluitend economische activiteiten mogen uitoefenen in de vorm van een commanditaire vennootschap, een commanditaire vennootschap op aandelen, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een naamloze vennootschap, terwijl binnenlandse ondernemingen ook niet-commerciële vennootschapsvormen mogen hebben (vennootschap onder firma en vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid).

Maatregelen:

PL: Wet van 6 maart 2018 houdende regels betreffende de economische activiteit van buitenlandse ondernemers en andere buitenlanders op het grondgebied van de Republiek Polen.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, prestatievereisten:

In BG: gevestigde bedrijven mogen onderdanen van derde landen alleen in dienst nemen voor functies waarvoor de Bulgaarse nationaliteit niet vereist is. Het totale aantal door die gevestigde bedrijven tewerkgestelde onderdanen van derde landen mag gedurende de afgelopen twaalf maanden niet meer zijn dan 20 % (35 % voor kleine en middelgrote ondernemingen) van het gemiddelde aantal Bulgaarse onderdanen, onderdanen van andere lidstaten, van staten die partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de EER of van de Zwitserse Bondsstaat die zijn aangeworven op basis van een arbeidsovereenkomst. De werkgever moet ook aantonen dat er geen geschikte Bulgaarse, EU-, EER- of Zwitserse werknemer voor de desbetreffende positie is, door een arbeidsmarkttoets uit te voeren alvorens onderdanen van een derde land in dienst te nemen. Onderdanen van derde landen mogen niet in dienst worden genomen voor functies waarvoor de Bulgaarse nationaliteit vereist is.

Voor hooggekwalificeerde krachten, seizoensarbeiders en gedetacheerde werknemers en voor binnen een onderneming overgeplaatste personen, onderzoekers en studenten is er geen beperking gesteld aan het aantal onderdanen van derde landen dat voor één bedrijf werkt. In deze gevallen is geen arbeidsmarkttoets vereist.

Maatregelen:

BG: Wet inzake migratie en arbeidsmobiliteit van werknemers.

b) Verwerving van onroerend goed

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In AT (geldt voor het regionale bestuursniveau): voor de verwerving, aankoop en huur of leasing van onroerend goed door natuurlijke personen en ondernemingen van buiten de EU is een vergunning vereist van de bevoegde regionale autoriteiten (*Länder*). Vergunningen worden slechts verleend indien de verwerving wordt geacht in het algemeen belang te zijn (met name op economisch, sociaal en cultureel vlak).

Maatregelen:

AT: *Burgenländisches Grundverkehrsgesetz*, LGBL. No. 25/2007;

Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL. No. 9/2004;

NÖ Grundverkehrsgesetz, LGBL. 6800;

OÖ Grundverkehrsgesetz, LGBL. No. 88/1994;

Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL. No. 9/2002;

Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. No. 134/1993;

Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL. No. 61/1996;

Voralberger Grundverkehrsgesetz, LGBL. No. 42/2004; en

Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL. nr. 11/1998.

In CY: Cyprioten of personen van Cypriotische herkomst en onderdanen van een lidstaat mogen zonder beperkingen goederen in CY verwerven. Zonder toestemming van de ministerraad kunnen buitenlanders geen onroerend goed verwerven, tenzij als gevolg van een overlijden. Voor buitenlanders geldt dat wanneer het verworven onroerend goed de omvang overschrijdt die nodig is voor het optrekken van een huis of een gebouw voor commerciële doeleinden, of de oppervlakte van twee donum (2 676 m²) overschrijdt, elke door de ministerraad verleende vergunning is onderworpen aan de voorwaarden, beperkingen en criteria die door de ministerraad bij verordeningen zijn vastgesteld en zijn goedgekeurd door het Huis van Afgevaardigden. Een buitenlander is een persoon die geen burger is van CY, ondernemingen waarover buitenlandse zeggenschap bestaat, daaronder begrepen. Buitenlanders van Cypriotische oorsprong of niet-Cypriotische echtgenoten van burgers van CY vallen niet onder dit begrip.

Maatregelen:

CY: De Wet verwerving onroerend goed (vreemdelingen) (hoofdstuk 109), zoals gewijzigd bij de wetten nrs. 52 van 1969, 55 van 1972, 50 van 1990, 54(I) van 2003 en 161(I)/2011.

In CZ: landbouwgrond en bos kan worden verworven door buitenlandse natuurlijke personen die permanent ingezetene in CZ zijn en door ondernemingen die in CZ gevestigd zijn. Voor landbouwgrond en bos in handen van de overheid gelden specifieke regels. Landbouwgrond en bos in handen van de overheid kan uitsluitend door Tsjechische onderdanen, gemeenten en openbare universiteiten (voor opleiding en onderzoek) worden verworven. Rechtspersonen (ongeacht hun rechtsvorm of vestigingsplaats) mogen landbouwgrond in handen van de overheid enkel verwerven indien daarop een gebouw is gebouwd waarvan zij reeds eigenaar zijn of indien die grond absoluut noodzakelijk is voor het gebruik van dat gebouw. Bos in handen van de overheid mag uitsluitend door gemeenten en openbare universiteiten worden verworven.

Maatregelen:

CZ: Wet nr. 95/1999 Sb. (betreffende de voorwaarden inzake de overdracht van landbouwgrond en bossen in staatseigendom naar eigendom van andere entiteiten); en

Wet nr. 503/2012 Sb. betreffende het staatskadaster.

In DK: overeenkomstig de Deense wet betreffende eigendomsverwerving moet een natuurlijke persoon die geen ingezetene van DK is en die niet eerder ingezetene van DK was gedurende een totale periode van vijf jaar, toestemming krijgen van het ministerie van Justitie voor de verwerving van onroerend goed. Burgers van de EU en de EER die zich willen vestigen om te werken, een bedrijf op te richten, of diensten te verlenen in DK hoeven geen toestemming te krijgen om voor die doeleinden onroerend goed te kopen. Voor de verwerving van onroerend goed voor vrijetijdsbesteding (tweede woningen) moet toestemming worden verkregen, tenzij de individuele koper voldoet aan de woonplaatsvereiste van de wet betreffende de verwerving van onroerend goed. Voor de verwerving van agrarisch onroerend goed moeten natuurlijke personen of rechtspersonen die buiten de EU (en de EER) zijn gevestigd, toestemming krijgen van het ministerie van Milieu en Voedsel.

Maatregelen:

DK: Deense Wet inzake de verwerving van onroerend goed (Geconsolideerde wet nr. 265 van 21 maart 2014 betreffende de verwerving van onroerend goed);

Uitvoeringsdecreet inzake verwerving (Uitvoeringsdecreet nr. 764 van 18 september 1995);
en

Wet op de Landbouwbedrijven (Geconsolideerde wet nr. 27 van 4 januari 2017).

In EL: voor buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is discretionaire toestemming van het ministerie van Defensie nodig voor de verwerving van onroerend goed in de grensgebieden, hetzij rechtstreeks hetzij via aandelen in een bedrijf dat niet genoteerd is op de Griekse beurs en dat onroerend goed bezit in de betreffende gebieden, en voor elke wijziging wat betreft de personen die aandeelhouder zijn van dat bedrijf.

Maatregelen:

EL: Wet 1892/1990, zoals gewijzigd bij artikel 114 van wet 3978/2011, in combinatie, voor zover het de aanvraag betreft, met het ministeriële besluit nr. 110/3/330340/Σ.120/7-4-14 van het ministerie van Defensie.

In HR: buitenlandse ondernemingen mogen alleen onroerend goed verwerven met het oog op het verlenen van diensten indien zij als rechtspersonen naar Kroatisch recht gevestigd en opgericht zijn. Voor de overname van onroerend goed dat nodig is voor de dienstverlening door filialen is de goedkeuring van het ministerie van Justitie vereist. Buitenlanders kunnen geen landbouwgrond verwerven.

Maatregelen:

HR: Wet inzake het bezit en andere zakelijke rechten (OG 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 en 153/09, 143/12, 152/14); Wet op de landbouwgrond (OG 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 31/11 en 63/11), (OG 39/13, 48/15), artikel 2;

Wet inzake eigendom en andere met eigendom verband houdende rechten, artikelen 354 tot en met 358.b; en

Wet op de landbouwgrond, en Algemene wet inzake administratieve procedures (OG 47/09).

In HU: de aankoop van onroerend goed door niet-ingezetenen is onderworpen aan een vergunning van de bevoegde administratieve autoriteit die verantwoordelijk is voor de geografische ligging van het onroerend goed.

Maatregelen:

HU: Regeringsbesluit nr. 251/2014 (X. 2.) betreffende de verwerving door buitenlanders van onroerend goed met uitzondering van grond die wordt gebruikt voor landbouw- of bosbouwdoeleinden; Wet LXXVIII van 1993 (artikel (“paragraph”) 1/A).

In MT: personen die geen onderdaan zijn van een lidstaat kunnen geen onroerend goed verwerven voor commerciële doeleinden. Bedrijven waarvan 25 % (of meer) van de aandeelhouders van buiten de EU is, moeten van de bevoegde autoriteit (minister van Financiën) een vergunning krijgen om onroerend goed voor commerciële of zakelijke doeleinden te kopen. De bevoegde autoriteit beslist of de voorgestelde aankoop een nettovoordeel voor de Maltese economie vertegenwoordigt.

Maatregelen:

MT: *Immovable Property (Acquisition By Non-Residents) Act* (Cap. 246); en

Protocol nr. 6 van het toetredingsverdrag tot de EU inzake de verwerving van tweede woningen op Malta.

In PL: voor de directe en indirecte verwerving van onroerend door buitenlanders is een vergunning vereist. De vergunning wordt verleend bij administratief besluit van de minister van Binnenlandse Zaken, met instemming van de minister van Nationale Defensie, en, in het geval van agrarisch onroerend goed, ook met instemming van de minister van Landbouw en Plattelandsontwikkeling.

Maatregelen:

PL: Wet van 24 maart 1920 betreffende de verwerving van onroerend goed door buitenlanders (Pools staatsblad van 2016, punt 1061, zoals gewijzigd).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

In LV: verwerving van grond in steden door onderdanen van Mexico is toegestaan via opgerichte ondernemingen die in LV of in andere lidstaten zijn ingeschreven:

- a) indien meer dan 50 % van het aandelenkapitaal ervan in handen is van onderdanen van de lidstaten, de Letse overheid of een gemeente, afzonderlijk of in totaal;
- b) indien meer dan 50 % van het aandelenkapitaal ervan in handen is van natuurlijke personen en ondernemingen van derde landen waarmee LV bilaterale overeenkomsten met betrekking tot de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen heeft gesloten en die vóór 31 december 1996 door het Letse parlement zijn goedgekeurd;

- c) indien meer dan 50 % van het aandelenkapitaal ervan in handen is van natuurlijke personen en ondernemingen uit derde landen waarmee Letland na 31 december 1996 bilaterale overeenkomsten met betrekking tot de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen heeft gesloten, indien in deze overeenkomsten het recht van Letse natuurlijke personen en ondernemingen op de verwerving van grond in het betreffende derde land is vastgesteld;
- d) indien meer dan 50 % van het aandelenkapitaal ervan in handen is van de personen uit a) tot en met c) samen; of
- e) die een openbare naamloze vennootschap zijn, indien hun aandelen op de beurs genoteerd zijn.

Voor zover Mexico toestaat dat onderdanen en ondernemingen van Letland stedelijk onroerend goed op zijn grondgebied kopen, staat LV toe dat onderdanen van Mexico en ondernemingen stedelijk onroerend goed in LV kopen onder dezelfde voorwaarden als Letse onderdanen.

Maatregelen:

LV: Wet op de landhervorming in de steden van de Republiek Letland, artikelen 20 en 21.

In RO: buitenlanders, staatlozen en buitenlandse rechtspersonen (andere dan onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie en onderdanen van een lidstaat van de EER) kunnen eigendomsrechten ten aanzien van grond verwerven onder de voorwaarden geregeld in internationale verdragen, op basis van wederkerigheid. Buitenlanders, staatlozen en rechtspersonen kunnen geen eigendomsrechten ten aanzien van grond verwerven onder gunstiger voorwaarden dan die welke gelden voor de onderdanen van een lidstaat en voor rechtspersonen naar het recht van een lidstaat.

Maatregelen:

RO: Wet nr. 17/2014 betreffende bepaalde maatregelen ter regulering van de verkoop en aankoop van buiten de stad gelegen landbouwgrond tot wijziging van Wet nr. 268/2001 op de privatisering van ondernemingen die grond bezitten die staatseigendom is en op privaat beheer door de staat van landbouwgrond en tot instelling van het agentschap voor staatsdomeinen, met inbegrip van latere wijzigingen daarop.

In DE: bepaalde voorwaarden van wederkerigheid kunnen van toepassing zijn op de verwerving van onroerend goed.

Maatregelen:

DE: Inleidende wet bij het Duitse burgerlijk wetboek (*Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch*, EGBGB).

In ES: voor buitenlandse investeringen in activiteiten die rechtstreeks betrekking hebben op investeringen in onroerend goed voor de diplomatieke missies door staten die geen lidstaat zijn, is een administratieve vergunning van de Spaanse ministerraad vereist, tenzij er sprake is van een wederzijdse liberaliseringsovereenkomst.

Maatregelen:

ES: Koninklijk besluit 664/1999 van 23 april 1999 betreffende buitenlandse investeringen.

I-EU-2 — Vrije beroepen (alle behalve gezondheidszorg)

Sector — Subsector:	Vrije beroepen — rechtskundige diensten; octrooigemachtigde, industriële-eigendomgemaaktigde, intellectuele-eigendomadvocaat; diensten van accountants en boekhouders; auditdiensten, diensten van belastingconsulenten, diensten van architecten en stedenbouwkundigen, diensten van ingenieurs en geïntegreerde diensten van ingenieurs
Bedrijfstakkenclassificatie:	CPC 861, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, deel van 879
Betrokken verplichtingen:	Nationale behandeling Meestbegunstigingsbehandeling Hoger management en raad van bestuur Lokale aanwezigheid
Hoofdstuk:	Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten
Bestuursniveau:	EU / nationaal (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

a) Rechtskundige diensten (deel van CPC 861)

In overeenstemming met de toelichting, met name punt 10, kunnen vereisten van inschrijving bij een balie de vereiste omvatten dat een rechtendiploma in het gastland of daaraan gelijkwaardig moet zijn behaald, of dat een bepaalde mate van opleiding moet zijn genoten onder toezicht van een gekwalificeerde advocaat, of dat er bij lidmaatschap sprake moet zijn van een kantoor of een postadres binnen de jurisdictie van de orde van advocaten. Voor zover deze vereisten niet discriminerend zijn, zijn zij niet in de lijst opgenomen.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In AT: nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland alsmede ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) is vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot intern recht (EU-recht en recht van de lidstaat), met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties. Enkel advocaten met de nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland mogen rechtskundige diensten verlenen via een commerciële aanwezigheid. De deelneming van buitenlandse advocaten (die in hun land van herkomst volledig gekwalificeerd moeten zijn) in het aandelenkapitaal van een advocatenkantoor en hun aandelen daarin mogen maximaal 25 % bedragen; het overige deel moet in handen zijn van volledig gekwalificeerde advocaten van een lidstaat van de EER of van Zwitserland en alleen die laatsten mogen een beslissende invloed hebben op de besluitvorming van het advocatenkantoor.

Maatregelen:

AT: *Rechtsanwaltsordnung* (Advocatenwet) — RAO, RGBI. Nr. 96/1868, artikelen 1 en 21c.

In BE (tevens met betrekking tot meestbegunstigingsbehandeling): ingezetenschap is vereist voor de volledige toelating tot de balie, hetgeen noodzakelijk is voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot het Belgische interne recht, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties. Voor het verlenen van rechtskundige diensten moeten buitenlandse advocaten ten minste zes jaar ingezetene van het land zijn, te rekenen vanaf de datum van de aanvraag tot inschrijving, of drie jaar onder bepaalde voorwaarden. Zij moeten in het bezit zijn van een door de Belgische minister van Buitenlandse Zaken afgegeven certificaat waaruit blijkt dat het nationale recht of een internationaal verdrag wederkerigheid toestaat (wederkerigheidsvoorwaarde).

Maatregelen:

BE: Belgisch Gerechtelijk Wetboek (artikelen 428-508); Koninklijk besluit van 24 augustus 1970.

In BG (tevens met betrekking tot meestbegunstigingsbehandeling): het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot EU-recht en het recht van de lidstaat, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties, is voorbehouden aan onderdanen van een lidstaat of buitenlandse onderdanen die gekwalificeerd advocaat zijn en een diploma bezitten dat hen in staat stelt die diensten te verlenen in een lidstaat. Buitenlandse advocaten kunnen bij besluit van de algemene raad van de orde van advocaten toestemming krijgen om als advocaat op te treden en moeten in het centraal register van buitenlandse advocaten zijn ingeschreven. Buitenlandse advocaten moeten zich bij vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties door een Bulgaarse advocaat laten vergezellen. Voor het verlenen van juridische-bemiddelingsdiensten is permanent ingezetenschap vereist. In BG kan volledige nationale behandeling wat de vestiging en de exploitatie van ondernemingen alsmede het verlenen van diensten betreft, alleen worden uitgebreid tot ondernemingen die gevestigd zijn in landen waarmee bilaterale overeenkomsten inzake wederzijdse juridische bijstand zijn of zullen worden gesloten, en aan burgers van die landen.

Maatregelen:

BG: Wet op de advocatuur, Wet inzake bemiddeling, en Wet op het notarisambt en de notariële activiteit.

In CY: nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland en ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) zijn vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties. Alleen advocaten die bij de balie zijn ingeschreven, mogen vennoot, aandeelhouder of lid van de raad van bestuur van een advocatenkantoor op CY zijn.

Maatregelen:

CY: Advocatenwet (hoofdstuk 2), als gewijzigd bij de wetten 42 van 1961, 20 van 1963, 46 van 1970, 40 van 1975, 55 van 1978, 71 van 1981, 92 van 1983, 98 van 1984, 17 van 1985, 52 van 1985, 9 van 1989, 175 van 1991, 212 of 1991, 9(I) van 1993, 56(I) van 1993, 83(I) van 1994, 76(I) van 1995, 103(I) van 1996, 79(I) van 2000, 31(I) van 2001, 41(I) van 2002, 180(I) van 2002, 117(I) van 2003, 130(I) van 2003, 199(I) van 2004, 264(I) van 2004, 21(I) van 2005, 65(I) van 2005, 124(I) van 2005, 158(I) van 2005, 175(I) van 2006, 117(I) van 2007, 103(I) van 2008, 109(I) van 2008, 11(I) van 2009, 130(I) van 2009, 4(I) van 2010, 65(I) van 2010, 14(I) van 2011, 144(I) van 2011, 116(I) van 2012 en 18(I) van 2013.

In CZ: voor het verlenen van rechtskundige diensten, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties, is volledige toelating tot de balie vereist. Voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot intern recht (EU-recht en het recht van de lidstaat), met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties, zijn de nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland en ingezetenschap in CZ vereist.

Maatregelen:

CZ: Wet nr. 85/1996 Sb., Wet op de juridische beroepen.

In DE: alleen advocaten met een kwalificatie van een lidstaat van de EER of Zwitserland kunnen worden toegelaten tot de balie en zijn aldus gerechtigd rechtskundige diensten met betrekking tot intern recht te verlenen. Voor volledige toelating tot de balie is commerciële aanwezigheid vereist. De bevoegde orde van advocaten kan uitzonderingen toestaan. Voor buitenlandse advocaten (met andere kwalificaties dan die van de EER en Zwitserland) kunnen beperkingen gelden voor aandelenbezit in een advocatenkantoor dat naar intern recht juridische diensten verleent. Buitenlandse advocaten mogen rechtskundige diensten met betrekking tot buitenlands recht aanbieden wanneer zij aantonen dat zij ter zake deskundig zijn en registratie is vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten in DE.

Maatregelen:

DE: § 59e, § 59f, § 206 *Bundesrechtsanwaltsordnung* (BRAO; Federale advocatenwet). *Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland* (EuRAG); § 10 *Rechtsdienstleistungsgesetz* (RDG).

In DK: er gelden voorschriften voor het verlenen van rechtskundige diensten onder de titel “advokat” (advocaat). De vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties is hoofdzakelijk voorbehouden aan advocaten met een Deense vergunning om hun beroep uit te oefenen. Alleen advocaten met een Deense vergunning die hun praktijk uitoefenen bij het advocatenkantoor, de moederonderneming of een dochteronderneming daarvan, werknemers van het advocatenkantoor of een ander in DK geregistreerd advocatenkantoor mogen aandelen van een advocatenkantoor bezitten. Voorts moet 90 % van de aandelen van een Deens advocatenkantoor in handen zijn van advocaten met een Deense vergunning, van advocaten die in een lidstaat gekwalificeerd en in DK geregistreerd zijn en hun praktijk uitoefenen bij het advocatenkantoor, de moederonderneming of een dochteronderneming daarvan, of in DK geregistreerde advocatenkantoren.

Maatregelen:

DK: Lovbekendtgørelse nr. 1101 van 22 september 2017 (Geconsolideerde wet nr. 1101 van 22 september 2017 op het procesrecht).

In EE: ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) is vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot EU-recht en het recht van de lidstaat, en voor vertegenwoordiging in strafzaken en voor de hoogste gerechtelijke instantie. Er gelden niet-discriminerende voorwaarden inzake de rechtsvorm.

Maatregelen:

EE: *Advokatuuriseadus* (Wet op de advocatuur);

Notariaadiseadus (Wet op het notarisambt);

Kohtutäituri seadus (Gerechtsdeurwaarderswet), *tsiviilkohtumenetluse seadustik* (Wetboek van burgerlijke rechtsvordering); *Halduskohtumenetluse seadus* (Wetboek van bestuursprocesrecht);

Kriminaalmenetluse seadustik (Wetboek van strafvordering); en

Väiäirteomenetluse seadustik (Wetboek van strafvordering (overtredingen)).

In EL: nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland en ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) zijn vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot intern recht (EU-recht en het recht van de lidstaat), met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties.

Maatregelen:

EL: Nieuwe advocatenwet nr. 4194/2013.

In ES: nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland is vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot EU-recht en het recht van de lidstaat, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties. De bevoegde instanties kunnen ontheffing van nationaliteitsvereisten verlenen.

Maatregelen:

ES: Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001, artikel 13.1^a.

In FR: ingezetenschap of vestiging is vereist voor de volledige toelating tot de balie, noodzakelijk voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot het Franse interne recht, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties.

Maatregelen:

FR: *Loi du 31 décembre 1971*, artikel 56;

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales; en

Loi 90-1259 du 31 décembre 1990, artikel 7.

In FI: nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland en lidmaatschap van de balie zijn vereist voor het gebruik van de beroepstitel “asianajaja” (advocaat). Rechtskundige diensten, met inbegrip van diensten met betrekking tot intern Fins recht, kunnen ook worden verleend door personen die geen lid zijn van de balie.

Maatregelen:

FI: *Laki asianajajista* (Advocatenwet) (496/1958), afd. 1 en 3; en

Oikeudenkäymiskaari (Wetboek van procesrecht) (4/1734).

In HR: nationaliteit van een lidstaat van de EU is vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot intern recht (EU-recht en het recht van de lidstaat), met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties. Bij gerechtelijke procedures waarbij internationaal recht aan de orde komt, kunnen de partijen wel door advocaten die lid zijn van de balie in hun land van herkomst, worden vertegenwoordigd voor arbitragerechten en ad-hocgerechten.

Maatregelen:

HR: Wet op de juridische beroepen (OG 9/94, 51/01, 117/08, 75/09, 18/11).

In HU: nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland en ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) zijn vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot intern recht (EU-recht en het recht van de lidstaat), met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties. Buitenlandse advocaten mogen juridisch advies verstrekken over het recht van het land van herkomst en internationaal recht in partnerschap met een Hongaarse advocaat of een Hongaars advocatenkantoor.

Maatregelen:

HU: Wet XI van 1998 inzake advocaten.

In LT (tevens met betrekking tot meestbegunstigingsbehandeling): nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland en ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) en volledige toelating tot de balie zijn vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot intern recht (EU-recht en het recht van de lidstaat), met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties. Advocaten uit andere landen mogen uitsluitend krachtens bilaterale overeenkomsten als advocaat voor de gerechtelijke instanties optreden.

Maatregelen:

LT: Wet op de balie van de Republiek Litouwen van 18 maart 2004 nr. IX-2066, zoals laatstelijk gewijzigd op 12 december 2017 bij Wet nr. XIII-571.

In LU: nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland en ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) zijn vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot intern Luxemburgs recht, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties. De raad van de orde kan, op basis van wederkerigheid, vrijstelling verlenen van het nationaliteitsvereiste voor een buitenlands onderdaan.

Maatregelen:

LU: *Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d'avocat.*

In LV (tevens met betrekking tot meestbegunstigingsbehandeling): nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland is vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot Lets intern strafrecht, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties. Advocaten uit andere landen mogen uitsluitend krachtens bilaterale overeenkomsten inzake wederzijdse rechtsbijstand als advocaat voor de gerechtelijke instanties optreden. Voor advocaten uit de EU of buitenlandse advocaten gelden bijzondere eisen. Deelname aan gerechtelijke procedures in strafzaken is bijvoorbeeld alleen toegestaan in samenwerking met een advocaat van het Letse college van beëdigde advocaten.

Maatregelen:

Lets Wetboek van strafvordering, s. 79, Wet op de advocatuur van de Republiek Letland, s. 4.

In MT: nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland en ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) zijn vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot intern Maltees recht, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties.

Maatregelen:

MT: *Code of Organisation and Civil Procedure* (Cap. 12).

In NL: alleen lokaal erkende advocaten die zijn ingeschreven in het Nederlandse register mogen de titel “advocaat” gebruiken. In plaats van gebruik te maken van de volledige term “advocaat”, moeten (niet-ingeschreven) buitenlandse advocaten in het kader van hun activiteiten in NL hun beroepsorganisatie uit hun land van herkomst vermelden.

Maatregelen:

NL: Advocatenwet.

In PT (tevens met betrekking tot meestbegunstigingsbehandeling): ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) is vereist voor het beoefenen van de rechtspraak met betrekking tot Portugees intern recht. Voor vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties is volledige toelating tot de balie vereist. Buitenlanders in het bezit van een diploma dat is afgegeven door een faculteit der rechtsgeleerdheid in Portugal, kunnen zich inschrijven bij de Portugese balie (*Ordem dos Advogados*), onder dezelfde voorwaarden als die voor Portugese onderdanen gelden, indien hun respectieve land een wederkerige behandeling aan Portugese onderdanen toekent.

Andere buitenlanders die een graad in de rechten hebben behaald die door een faculteit der rechtsgeleerdheid in PT wordt erkend, kunnen zich inschrijven als lid van de orde van advocaten, op voorwaarde dat ze de vereiste opleiding ondergaan en de definitieve beoordeling en het toelatingsexamen met goed gevolg doorstaan. Alleen advocatenkantoren waarvan de aandelen uitsluitend in handen zijn van advocaten die tot de Portugese balie zijn toegelaten, mogen als zodanig in PT de rechtspraktijk beoefenen.

Maatregelen:

PT: Wet 15/2005, artikelen 203, 194;

Statuut Portugese balie (Estatuto da Ordem dos Advogados) en Wetsbesluit 229/2004, artikelen 5 en 7-9;

Wetsbesluit nr. 88/2003, artikelen 77 en 102;

Statuut van de beroepsvereniging voor advocaten (*Estatuto da Câmara dos Solicitadores*), zoals gewijzigd bij Wet nr. 49/2004, bij Wet nr. 14/2006 en bij Wetsbesluit nr. 226/2008;

Wet 78/2001, artikelen 31, 4;

Verordening inzake gezins- en arbeidsbemiddeling (Verordening 282/2010);

Wet 21/2007 inzake strafrechtelijke bemiddeling, artikel 12;

Wet 32/2004 (zoals gewijzigd bij Wetsbesluit nr. 282/2007 en Wet 34/2009) inzake het beroep van curator, waaronder de artikelen 3 en 5; en

Wetsbesluit 54/2004, artikel 1 (*Regime jurídico das sociedades de administradores de insolvência*).

In RO: een buitenlandse advocaat mag geen mondelinge conclusies nemen of schriftelijke conclusies indienen bij gerechtelijke instanties en andere rechterlijke entiteiten, behalve voor internationale arbitrage.

Maatregelen:

RO: Wet op de advocatuur;

Bemiddelingswet; en

Wet op het notarisambt en de notariële activiteit.

In SI (tevens met betrekking tot meestbegunstigingsbehandeling): voor vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties tegen betaling is commerciële aanwezigheid in SI vereist. Een buitenlandse advocaat die in het buitenland zijn beroep mag uitoefenen, kan rechtskundige diensten verlenen of het recht beoefenen op de voorwaarden van artikel 34a van de advocatenwet, mits is voldaan aan de voorwaarde van feitelijke wederkerigheid. Of aan deze laatste voorwaarde is voldaan, wordt gecontroleerd door het ministerie van Justitie.

Maatregelen:

SI: *Zakon o odvetništvu (Neuradno prečiščeno besedilo-ZOdv-NPB2 Državnega Zbora RS z dne 21.5.2009* (Advocatenwet), niet-officiële geconsolideerde tekst van het Sloveens Parlement van 21.5.2009.

In SE: een lid van de Zweedse orde van advocaten kan alleen worden tewerkgesteld door een lid van de balie of een onderneming die de activiteiten van een lid van de balie verricht. Niettemin mag een lid van de balie in dienst zijn van een buitenlandse onderneming die de activiteiten van een advocaat verricht, mits die onderneming is gevestigd in een land van de EU, de EER, of in Zwitserland. Mits de Raad van de Zweedse orde van advocaten een vrijstelling verleent, mag een lid van de Zweedse orde van advocaten ook worden tewerkgesteld in een advocatenkantoor van buiten de EU. Leden van de balie die hun rechtspraktijk uitoefenen in de vorm van een onderneming of een personenvennootschap, mogen geen andere doelstelling hebben en geen andere activiteiten verrichten dan het beroep van advocaat uitoefenen.

Samenwerking met andere advocatenkantoren is toegestaan maar voor samenwerking met buitenlandse kantoren is toestemming van de raad van bestuur van de orde van advocaten vereist.

Ingezetenschap in een lidstaat van de EER of Zwitserland is vereist voor toelating tot de balie en gebruik van de titel “advokat”. De Raad van de Zweedse orde van advocaten kan vrijstellingen verlenen. Toelating tot de balie is niet vereist voor de beoefening van Zweeds intern recht.

Maatregelen:

SE: *Rättegångsbalken* (Zweeds wetboek van procesrecht) (1942:740), de op 29 augustus 2008 vastgestelde gedragscode van de Zweedse balie.

In SK: nationaliteit van een lidstaat van de EER en ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) in SK zijn vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot intern Slowaaks recht, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties. Voor advocaten van buiten de EU geldt de voorwaarde van feitelijke wederkerigheid.

Maatregelen:

SK: Wet 586/2003 op de advocatuur, artikelen 5 en 12.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In PL: buitenlandse advocaten mogen zich uitsluitend vestigen als geregistreerde personenvennootschap, commanditaire vennootschap of commanditaire vennootschap op aandelen.

Maatregelen:

PL: Wet van 5 juli 2002 betreffende de verlening van rechtsbijstand in de Republiek Polen door buitenlandse advocaten, artikel 19.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In IE: ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) is vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot intern Iers recht, met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties.

Maatregelen:

IE: *Solicitors Acts* 1954-2011.

In IT: ingezetenschap (commerciële aanwezigheid) is vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot intern recht (EU-recht en het recht van de lidstaat), met inbegrip van vertegenwoordiging voor gerechtelijke instanties.

Maatregelen:

IT: Koninklijk besluit 1578/1933, art. 17 van de Wet op de juridische beroepen.

- b) Octrooigemachtigden, industriële-eigendomgemachtigden, intellectuele-eigendomadvocaten (deel van CPC 879, 861, 8613)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG, CY, EE en LT: vereiste van nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland voor het verlenen van diensten van octrooigemachtigden.

In DE: alleen octrooiadvocaten met een Duitse kwalificatie kunnen worden toegelaten tot de balie en mogen aldus diensten van octrooigemachtigden verlenen in DE met betrekking tot intern recht. Buitenlandse advocaten mogen rechtskundige diensten met betrekking tot buitenlands recht aanbieden wanneer zij aantonen dat zij ter zake deskundig zijn, registratie is vereist voor het verlenen van rechtskundige diensten in DE. Buitenlandse (andere dan met een kwalificatie van een lidstaat van de EER of Zwitserland) octrooiadvocaten mogen niet met nationale octrooiadvocaten gezamenlijk een kantoor oprichten. Buitenlandse (andere dan van een lidstaat van de EER of Zwitserland) octrooiadvocaten mogen alleen in de vorm van een “Patentanwalts-GmbH” of een “Patentanwalt-AG” commercieel aanwezig zijn en kunnen alleen een minderheidsbelang verwerven.

In ES en PT: vereiste van nationaliteit van een lidstaat van de EER voor het verlenen van diensten van industriële-eigendomgemachtigden.

In IE: met betrekking tot vestiging vereist de rechtsvorm dat ten minste een van de bestuurders, vennoten, managers of werknemers van een vennootschap in IE is ingeschreven als octrooi- of intellectuele-eigendomsrechtadvocaat. Met betrekking tot de grensoverschrijdende basis gelden de vereisten van nationaliteit van een lidstaat van de EER en commerciële aanwezigheid, hoofdvestiging in een lidstaat van de EER, en kwalificatie volgens het recht van een lidstaat van de EER.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In IE: met betrekking tot vestiging is vereist dat ten minste een van de bestuurders, vennoten, managers of werknemers van een vennootschap in IE is ingeschreven als octrooi- of intellectuele-eigendomsrechtadvocaat. Met betrekking tot de grensoverschrijdende basis gelden de vereisten van nationaliteit van een lidstaat van de EER en commerciële aanwezigheid, hoofdvestiging in een lidstaat van de EER, en kwalificatie volgens het recht van een lidstaat van de EER.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In EE: permanent ingezetenschap is vereist voor het verlenen van diensten van octrooigemachtigden.

In CY, FI en HU: ingezetenschap in een lidstaat van de EER is vereist voor het verlenen van diensten van octrooigemachtigden.

In SI: ingezetenschap in SI is vereist voor houders of aanvragers van geregistreerde rechten (octrooien, handelsmerken, modelbescherming). Als alternatief is een in SI geregistreerde octrooigemachtigde of een in SI geregistreerde merken- en modelgemachtigde nodig voor het hoofddoel van de diensten van werkwijze, kennisgeving enz.

Maatregelen:

BG: artikel 4 van de Verordening voor vertegenwoordigers met betrekking tot intellectuele eigendom.

CY: Advocatenwet (hoofdstuk 2), als gewijzigd bij de wetten 42 van 1961, 20 van 1963, 46 van 1970, 40 van 1975, 55 van 1978, 71 van 1981, 92 van 1983, 98 van 1984, 17 van 1985, 52 van 1985, 9 van 1989, 175 van 1991, 212 of 1991, 9(I) van 1993, 56(I) van 1993, 83(I) van 1994, 76(I) van 1995, 103(I) van 1996, 79(I) van 2000, 31(I) van 2001, 41(I) van 2002, 180(I) van 2002, 117(I) van 2003, 130(I) van 2003, 199(I) van 2004, 264(I) van 2004, 21(I) van 2005, 65(I) van 2005, 124(I) van 2005, 158(I) van 2005, 175(I) van 2006, 117(I) van 2007, 103(I) van 2008, 109(I) van 2008, 11(I) van 2009, 130(I) van 2009, 4(I) van 2010, 65(I) van 2010, 14(I) van 2011, 144(I) van 2011, 116(I) van 2012 en 18(I) van 2013.

DE: § 52e, § 52 f, § 154a en § 154 b *Patentanwaltsordnung* (PAO).

EE: *Patendivoliniku seadus* (Wet inzake octrooigemachtigden) § 2, § 14.

ES: Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad, artikelen 155-157.

FI: *Tavaramerkkilaki* (Wet op de handelsmerken) (7/1964); *Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamehistä* (Wet op bevoegde industriële-eigendomadvocaten (22/2014); en

Laki kasvinjalostajanoikeudesta (Wet inzake plantveredelingsrechten) 1279/2009; en
Mallioikeuslaki (Wet inzake geregistreerde tekeningen en modellen) 221/1971.

HU: Wet XXXII van 1995 inzake octrooiadvocaten.

IE: Sections 85 en 86 van de *Trade Marks Act 1996*, zoals gewijzigd;

Voorschrift 51 van de *Trade Marks Rules 1996*, zoals gewijzigd;

Sections 106 en 107 van de *Patent Act 1992*, zoals gewijzigd; en

Register of Patent Agent Rules S.I. 580 of 2015.

LT: Merkenwet van 10 oktober 2000 nr. VIII-1981;

Tekeningen- en modellenwet van 7 november 2002 nr. IX-1181;

Octrooiwet van 18 januari 1994 nr. I-372, Wet van 16 juni 1998 betreffende de
rechtsbescherming van topografieën van halfgeleiderproducten; en

Verordening inzake octrooiadvocaten, goedgekeurd bij besluit nr. 362 van de regering van de
Republiek Litouwen van 20 mei 1992 (laatstelijk gewijzigd op 8 november 2004 nr. 1410).

PT: Wetsbesluit 15/95, zoals gewijzigd bij Wet nr. 17/2010, bij *Portaria 1200/2010*, artikel 5, en bij *Portaria 239/2013*; en

Wet 9/2009.

SI: *Zakon o industrijski lastnini* (Wet op industrieel eigendom), *Uradni list RS*, št. 51/06 — *uradno prečiščeno besedilo in 100/13* (Staatsblad van de Republiek Slovenië, nr. 51/06 — officiële geconsolideerde tekst en 100/13).

- c) Diensten van accountants en boekhouders (CPC 8621 andere dan auditdiensten, 86213, 86219 en 86220)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In FR: buitenlandse accountants en boekhouders moeten toestemming krijgen van de minister van Economie, Financiën en Industrie, in overleg met de minister van Buitenlandse Zaken. (CPC 86213, 86219, 86220).

Maatregelen:

FR: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945, artikelen 3, 7, 7 ter, 7 quinquies, 27 en 42 bis.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In AT: overeenkomstig het recht van hun land van herkomst gekwalificeerde buitenlandse accountants en boekhouders mogen maximaal 25 % van het kapitaal en de stemrechten van een Oostenrijkse onderneming in handen hebben. De dienstverlener moet een kantoor of zetel in een lidstaat van de EER hebben (CPC 862).

Maatregelen:

AT: *Wirtschaftstreuhandberufsgesetz* (Wet betreffende gecertificeerde accountants en auditors, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4; en

Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG), BGBl. I Nr. 191/2013, §§ 7, 11, 28.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In IT: ingezetenschap of plaats van de bedrijfszetel vereist voor inschrijving in het beroepsregister, die noodzakelijk is voor het verlenen van boekhoudkundige diensten (CPC 86213, 86219, 86220).

Maatregelen:

IT: Wetsbesluit 139/2005; en Wet 248/2006.

In SI: vereiste van vestiging in de EU voor de dienstverlening van accountants en boekhouders (CPC 86213, 86219, 86220).

Maatregelen:

SI: Wet inzake accountantscontrole (ZRev-2), Staatsblad van de Republiek Slovenië nr. 65/2008 (zoals laatstelijk gewijzigd bij Wet nr. 63/13);

Wet op de ondernemingen (ZGD-1), Staatsblad van de Republiek Slovenië nr. 42/2006 (zoals laatstelijk gewijzigd bij Wet nr. 15/17); en

Wet inzake diensten op de interne markt, Staatsblad van de Republiek Slovenië nr. 21/10.

- d) Auditdiensten (CPC 86211 en 86212 andere dan diensten van accountants en boekhouders)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

In de EU: de bevoegde autoriteiten van een lidstaat kunnen de gelijkwaardigheid van de kwalificaties van een auditor die onderdaan is van Mexico of van een derde land, erkennen zodat deze kan worden toegelaten tot optreden als wettelijk auditor in de Europese Unie, op voorwaarde van wederkerigheid (CPC 8621).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In ES: externe controleurs moeten de nationaliteit van een lidstaat hebben. Dit voorbehoud is niet van toepassing op de audits van ondernemingen van buiten de EU die op een Spaanse gereguleerde markt zijn genoteerd.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In AT: overeenkomstig het recht van hun land van herkomst gekwalificeerde buitenlandse auditors mogen maximaal 25 % van het kapitaal en de stemrechten van een Oostenrijkse onderneming in handen hebben. De dienstverlener moet een kantoor of zetel in een lidstaat van de EER hebben.

In SI: een auditkantoor van een derde land mag aandelen bezitten in of een partnerschap vormen met een Sloveens auditkantoor, op voorwaarde dat op grond van de wetgeving van dat derde land het omgekeerde is toegestaan aan Sloveense auditkantoren in dat land (wederkerigheidsvereiste). Ten minste één lid van de raad van bestuur van een in SI gevestigd auditkantoor moet permanent ingezetene van SI zijn.

In SK: de bevoegdheid voor het uitvoeren van controles in SK wordt uitsluitend verleend aan ondernemingen waarvan ten minste 60 % van het kapitaal of van de stemrechten in handen is van Slowaakse onderdanen of onderdanen van een lidstaat.

Uitsluitend met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — hoger management en raad van bestuur:

In BE: vereiste van vestiging in BE waar de beroepsactiviteit zal plaatsvinden en waar daarmee verband houdende akten, documenten en correspondentie worden bijgehouden, en vereiste dat ten minste één administrateur of manager van de vestiging toegelaten auditor is.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In DK: voor het verlenen van wettelijke auditdiensten is Deense toelating als auditor vereist. Voor toelating is ingezetenschap vereist in een lidstaat van de Europese Unie of een lidstaat van de EER.

In FI: ingezetenschap in een lidstaat van de EER is vereist voor ten minste een van de auditors van een Finse vennootschap met beperkte aansprakelijkheid en voor ondernemingen die verplicht zijn een audit uit te voeren. Een auditor moet een plaatselijk erkend auditor of een plaatselijk erkend auditkantoor zijn.

In HR: auditdiensten mogen alleen worden verleend door in HR gevestigde rechtspersonen of door natuurlijke personen die ingezetene van HR zijn.

In IT: ingezetenschap is vereist voor het verlenen van auditdiensten door natuurlijke personen.

In LT: vestiging in de EER is vereist voor het verlenen van auditdiensten.

In PL: vestiging in de EU is vereist voor het verlenen van auditdiensten.

In SE: auditors van coöperatieve verenigingen en bepaalde andere ondernemingen die geen gecertificeerde of toegelaten accountants zijn, moeten ingezetenen van de EER zijn, tenzij de overheid of een door de overheid aangewezen instantie in een specifiek geval anders toestaat. Alleen in SE erkende auditors en in SE geregistreerde auditkantoren mogen externecontrolediensten uitvoeren. ingezetenschap in een lidstaat van de EER is vereist. De titels “erkend auditor” en “gecertificeerd auditor” mogen alleen worden gebruikt door auditors die in SE erkend of gecertificeerd zijn.

In SI: commerciële aanwezigheid vereist.

Maatregelen:

De EU: Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad; en Richtlijn 2006/43/EG betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen.

AT: *Wirtschaftstreuhandberufsgesetz* (Wet betreffende gecertificeerde accountants en auditors, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4.

BE: Wet van 22 juli 1953, houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gecoördineerd op 30 april 2007.

DK: Revisorloven (Deense Wet inzake erkende auditors en auditbureaus), Wet nr. 1167 van 9 september 2016.

ES: *Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas* (nieuwe wet inzake accountantscontrole: Wet 22/2015 inzake accountantscontrole).

FI: *Tilintarkastuslaki* (Wet op de accountantscontrole) (459/2007); en

sectorale wet- en regelgeving op grond waarvan het gebruik van lokaal erkende auditors is voorgeschreven.

HR: Wet inzake accountantscontrole (OG 146/05, 139/08, 144/12), artikel 3.

IT: Wetsbesluit 58/1998, artikelen 155, 158 en 161;

Decreet 99/1998 van de president van de republiek; en

Wetsbesluit 39/2010, artikel 2.

LT: Wet inzake accountantscontrole van 15 juni 1999 nr. VIII -1227 (een nieuwe versie van 3 juli 2008 nr. X-1676).

PL: Wet van 11 mei 2017 betreffende wettelijke auditors, auditkantoren en overheidstoezicht — Pools staatsblad nr. 2017, punt 1089.

SE: *Revisorslagen* (Wet betreffende auditors) (2001:883); *Revisionslag* (Wet inzake accountantscontrole) (1999:1079); *Aktiebolagslagen* (Vennootschapswet) (2005:551); Lag om ekonomiska föreningar (Wet op coöperatieve economische verenigingen) (1987:667); en

andere, waarin de voorwaarden om gebruik te maken van erkende auditors zijn geregeld.

SI: Wet inzake accountantscontrole (ZRev-2), Staatsblad van de Republiek Slovenië nr. 65/2008 (zoals laatstelijk gewijzigd bij Wet nr. 63/13); en

Wet op de ondernemingen (ZGD-1), Staatsblad van de Republiek Slovenië nr. 42/2006 (zoals laatstelijk gewijzigd bij Wet nr. 15/17).

SK: Wet nr. 423/2015 inzake wettelijke accountantscontroles.

- e) Diensten van belastingconsulenten (CPC 863, met uitzondering van rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging in belastingaangelegenheden, die als rechtskundige diensten moeten worden beschouwd)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In AT: overeenkomstig het recht van hun land van herkomst gekwalificeerde buitenlandse belastingconsulenten mogen maximaal 25 % van het kapitaal en de stemrechten van een Oostenrijkse onderneming in handen hebben. De dienstverlener moet een kantoor of zetel in een lidstaat van de EER hebben.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG: belastingconsulenten moeten de nationaliteit van een lidstaat hebben.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In HU: ingezetenschap in een lidstaat van de EER is vereist voor het verlenen van diensten van belastingconsulenten voor zover verleend door een natuurlijke persoon die zich op het grondgebied van HU bevindt.

In IT: ingezetenschap is vereist.

Maatregelen:

AT: Wirtschaftstreuhänderberufsgesetz (Wet betreffende gecertificeerde accountants en auditors, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4;

BG: Wet op de financiële administratie, Wet inzake onafhankelijke financiële audits, Wet op de inkomstenbelasting voor natuurlijke personen, Wet op de vennootschapsbelasting.

HU: Wet XCII van 2003 betreffende de voorschriften inzake belastingheffing; en

Decreet nr. 26/2008 van het ministerie van Financiën betreffende de verlening van vergunningen voor en de registratie van de activiteiten van belastingconsulenten.

IT: Wetsbesluit 139/2005; en Wet 248/2006.

- f) Diensten van architecten en stedenbouwkundigen, diensten van ingenieurs en geïntegreerde diensten van ingenieurs (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)

Uitsluitend met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en
grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG: buitenlandse specialisten moeten minstens twee jaar bouwkundige ervaring hebben.
Nationaliteit van een lidstaat van de EER is vereist voor het verlenen van diensten van stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten (CPC 8674).

In HR: een ontwerp of een project van een buitenlands architect, ingenieur of stedenbouwkundige moet worden goedgekeurd door een bevoegde natuurlijke of rechtspersoon in HR met het oog op naleving van de Kroatische wetgeving (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BE: het verlenen van diensten van architecten omvat de controle op de uitvoering van de werken (CPC 8671, 8674). Buitenlandse architecten met een vergunning in hun gastland die bereid zijn hun beroep incidenteel in BE uit te oefenen, moeten voorafgaande toestemming krijgen van de Raad van de Orde van Architecten in het geografische gebied waar zij hun activiteit wensen uit te oefenen.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In CY: nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor het verlenen van diensten van architecten en stedenbouwkundigen, alsmede diensten van ingenieurs en geïntegreerde diensten van ingenieurs (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In CZ: ingezetenschap in een lidstaat van de EER is vereist (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

In IT: ingezetenschap of professionele domicilie dan wel plaats van de bedrijfszetel in IT is vereist voor inschrijving in het beroepsregister, hetgeen noodzakelijk is voor het verlenen van diensten van architecten en ingenieurs (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

In HU: ingezetenschap in een lidstaat van de EER is vereist voor het verlenen van de volgende diensten voor zover verleend door een natuurlijke persoon die zich op het grondgebied van HU bevindt: diensten van architecten, diensten van ingenieurs (alleen van toepassing op afgestudeerde stagiairs), geïntegreerde diensten van ingenieurs en diensten van landschapsarchitecten (CPC 8671, 8672, 8673 en 8674).

In SK: ingezetenschap in een lidstaat van de EER is vereist voor inschrijving bij de beroepsvereniging, hetgeen noodzakelijk is voor het verlenen van diensten van architecten en ingenieurs (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Maatregelen:

BE: Wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect; en

Wet van 26 juni 1963 tot instelling van de Orde van Architecten, Reglement van 16 december 1983 van beroepsplichten door de Nationale Raad van de Orde der architecten vastgesteld (goedgekeurd bij artikel 1 van het KB van 18 april 1985, B.S., 8 mei 1985).

BG: Wet op de ruimtelijke ontwikkeling;

Wet op de Kamer van Bouwnijverheid; en

Wet op de kamers van architecten en ingenieurs voor projectontwikkeling.

CY: Wet 41/1962;

Wet 224/1990; en

Wet 29(i) 2001.

CZ: Wet nr. 360/1992 Sb. inzake de uitoefening van het beroep van erkend architect en van erkende ingenieurs en technici die werkzaam zijn op het gebied van bouwkundige constructies.

HR: Wet inzake de activiteiten van architecten en ingenieurs op het gebied van ruimtelijke ordening en bouw (OG 152/08, 49/11, 25/13); en

Wet inzake fysieke planning van 12 december 2013 (011-01/13-01/291).

HU: Wet LVIII van 1996 betreffende de beroepsverenigingen van architecten en ingenieurs.

IT: Koninklijk besluit 2537/1925, regelgeving betreffende het beroep van architect en ingenieur;

Wet 1395/1923; en Decreet van de president van de republiek (D.P.R.) nr. 328/2001.

SK: Wet 138/1992 betreffende architecten en ingenieurs, artikelen 3, 15, 15a, 17a en 18a.

I-EU-3 — Vrije beroepen (gezondheidszorg en detailhandel in geneesmiddelen)

Sector — Subsector: Vrije beroepen — medische (psychologen daaronder begrepen) en tandheelkundige diensten; verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel; veterinaire diensten; detailhandel in geneesmiddelen, medische en orthopedische goederen en andere door apothekers verleende diensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 9312, 93191, 932, 63211

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Hoger management en raad van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Bestuursniveau: EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

- a) Medische en tandheelkundige diensten, diensten van verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (CPC 852, 9312, 93191)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In CY: Cypriotische nationaliteit en Cypriotisch ingezetenschap zijn vereist voor artsen (inclusief psychologen), tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel.

Maatregelen:

CY: Wet op de registratie van artsen (hoofdstuk 250);

Wet op de registratie van tandartsen (hoofdstuk 249);

Wet 75(I)/2013 — Podologen;

Wet 33 (I)/2008 — Medische fysica;

Wet 34 (I)/2006 — Ergotherapeuten;

Wet 9 (I)/1996 — Tandtechnici;

Wet 68(I)/1995 — Psychologen;

Wet 16(I)/1992;

Wet 23(I)/2011 — Radiologen/Radiotherapeuten;

Wet 31(I)/1996 — Diëtisten/Voedingsdeskundigen;

Wet 140/1989 — Fysiotherapeuten; en Wet 214/1988 — Verpleegkundigen.

In DE (geldt ook voor het regionale bestuursniveau): voor inschrijving in het beroepsregister kunnen geografische beperkingen worden opgelegd, die zowel op onderdanen als op niet-onderdanen van toepassing zijn. Daarnaast kunnen vestigingseisen gelden voor artsen, tandartsen en verloskundigen.

Artsen (psychologen, psychotherapeuten en tandartsen daaronder begrepen) moeten zich inschrijven bij de regionale verenigingen voor artsen en tandartsen van de wettelijke ziektekostenverzekering (*kassenärztliche* of *kassenzahnärztliche Vereinigungen*) als zij patiënten wensen te behandelen die via de wettelijke ziekenfondsen zijn verzekerd. Deze inschrijving kan afhankelijk zijn van kwantitatieve beperkingen op basis van de regionale spreiding van de artsen. Voor tandartsen geldt deze beperking niet. Inschrijving is alleen noodzakelijk voor artsen die werken in het openbare stelsel van gezondheidszorg. Er kunnen niet-discriminerende beperkingen bestaan ten aanzien van de rechtsvorm die vereist is om deze diensten te mogen verlenen.

Daarnaast kunnen vestigingseisen gelden.

Telegeneeskunde is alleen toegestaan bij primaire behandelingen waarbij een arts voordien fysiek aanwezig is geweest. Het aantal aanbieders van ICT-diensten (informatie- en communicatietechnologie) kan worden beperkt om interoperabiliteit, compatibiliteit en de noodzakelijke veiligheidsnormen te waarborgen. Dit wordt op niet-discriminerende wijze toegepast (CPC 9312, 93191).

Maatregelen:

DE: *Bundesärzteordnung* (Federale Geneeskunderegelgeving);

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde;

Gesetz über die Berufe des Psychologischen Psychotherapeuten und des Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Wet van 16 juli 1998 op de psychotherapeutische behandelingen);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung;

Gesetz über den Beruf der Hebamme und des Entbindungspflegers;

Gesetz über die Berufe in der Krankenpflege;

§ 7 Absatz 3 *Musterberufordnung fuer Aerzte* (Duitse Modelberoepswet voor artsen);

§95, § 99 en seq. SGB V (Wetboek sociale zekerheid nr. V), wettelijke
gezondheidsverzekering;

§ 1, leden 2 en 5, *Hebammengesetz* (Wetboek inzake verloskundigen), § 291b SGB V
(Wetboek sociale zekerheid nr. V) betreffende e-gezondheidszorgverstrekkers;

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg in der Fassung vom 16.3.1995
(GBl. BW van 17.5.1995 blz. 314);

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der
Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der
Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz — HKaG) in Bayern
van 6.2.2002 (BAY GVBl 2002, blz. 42);

*Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Apotheker,
Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendpsychotherapeuten (Berliner
Kammergesetz)* van 4.9.1978 (Berliner GVBl. blz 1937, rev. blz. 1980);

§ 31 *Heilberufsgesetz Brandenburg* (HeilBerG) van 28.4.2003;

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsggerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz — HeilBerG) van 12.5.2005;

§ 29 *Heilberufsgesetz* (HeilBG NRW) van 9.5.2000;

§ 20 *Heilberufsgesetz* (HeilBG Rheinland-Pfalz) van 7.2.2003;

Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsggerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat (Sächsisches Heilberufekammergesetz — SächsHKaG) van 24.5.1994 (SächsGVBl. blz. 935);

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsggerichtsbarkeit der Ärzte/ Ärztinnen, Zahnärzte/ Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/ Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/-psychotherapeutinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz — SHKG) van 19.11.2007; en

Thüringer Heilberufegesetz van 29 januari 2002 (GVBl 2002, 125).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

In IT: nationaliteit van een EU-lidstaat is vereist voor de diensten van psychologen; aan buitenlandse beroepsbeoefenaren kan op basis van wederkerigheid worden toegestaan dat zij hun beroep uitoefenen (deel van CPC 9312).

Maatregelen:

IT: Wet 56/1989 betreffende het beroep van psycholoog.

b) Veterinaire diensten (CPC 932)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

In AT: alleen onderdanen van een lidstaat van de EER mogen veterinaire diensten verlenen. Van het nationaliteitsvereiste wordt afgeweken voor de onderdanen van een land dat geen lidstaat van de EER is, op voorwaarde dat er een EU-overeenkomst met dat land bestaat waarin is voorzien in nationale behandeling met betrekking tot investeringen en grensoverschrijdende handel in veterinaire diensten.

In ES: lidmaatschap van de beroepsvereniging is vereist voor de uitoefening van het beroep, en de nationaliteit van een EU-lidstaat is vereist, waarvoor ontheffing kan worden verleend door middel van een bilaterale overeenkomst.

In FR: nationaliteit van een lidstaat van de EER is vereist voor het verlenen van veterinaire diensten, maar van het nationaliteitsvereiste kan worden afgeweken op voorwaarde van wederkerigheid.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In CY: nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor het verlenen van veterinaire diensten.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In EL: nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland is vereist voor het verlenen van veterinaire diensten.

In HU: de nationaliteit van een lidstaat van de EER is vereist voor lidmaatschap van de Hongaarse kamer van dierenartsen, dat noodzakelijk is voor het verlenen van veterinaire diensten.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In HR: alleen onderdanen van een EU-lidstaat mogen een dierenartspraktijk in HR vestigen.

In PL: met betrekking tot het verlenen van veterinaire diensten door een natuurlijke persoon die zich op het grondgebied van PL bevindt, mogen alleen onderdanen van een EU-lidstaat veterinaire diensten verlenen. Buitenlanders kunnen een vergunning aanvragen om hun beroep uit te oefenen.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In CZ: fysieke aanwezigheid op het grondgebied is vereist voor het verlenen van veterinaire diensten.

In HR: alleen natuurlijke en rechtspersonen die in een lidstaat zijn gevestigd om veterinaire activiteiten te verrichten, kunnen grensoverschrijdende veterinaire diensten in HR verlenen.

In IT en PT: ingezetenschap is vereist voor het verlenen van veterinaire diensten.

In SI: alleen natuurlijke en rechtspersonen die in een lidstaat zijn gevestigd om veterinaire activiteiten te verrichten, kunnen grensoverschrijdende veterinaire diensten in SI verlenen.

In SK: ingezetenschap in een lidstaat van de EER is vereist voor registratie bij de beroepsvereniging, hetgeen noodzakelijk is voor de uitoefening van het beroep.

Maatregelen:

AT: *Tierärztegesetz* (Wet op de diergeneeskunde), BGBl. Nr. 16/1975, §3 (2) (3).

CY: Wet 169/1990.

CZ: Wet nr. 166/1999 Sb. (Wet op de diergeneeskunde), §58-63, 39; en

Wet nr. 381/1991 Sb. (betreffende de kamer van dierenartsen van de Tsjechische Republiek), artikel 4.

EL: Presidentieel decreet 38/2010; en

Ministerieel besluit 165261/IA/2010 (Grieks Staatsblad 2157/B).

ES: *Real Decreto 126/2013, de 22 de febrero, por el que se aprueban los Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria*, artikelen 62, 64.

FR: *Code rural et de la pêche maritime*, artikelen L241-1; L241-2; L241-2-1.

HR: Wet op de veterinaire diensten (OG 41/07, 55/11), artikelen 89, 106.

HU: Wet CXXVII van 2012 betreffende de Hongaarse kamer van dierenartsen en de voorwaarden voor het verlenen van veterinaire diensten.

IT: Wetsbesluit C.P.S. 233/1946, artikelen 7-9; en

Presidentieel besluit (DPR) 221/1950, artikel 7.

PL: Wet van 21 december 1990 op het beroep van dierenarts en de kamers van dierenartsen.

PT: Wetsbesluit 368/91 (Statuut van de beroepsvereniging voor diergeneeskunde).

SI: *Pravilnik o priznavanju poklicnih kvalifikacij veterinarjev* (Voorschriften betreffende de erkenning van beroepskwalificaties van dierenartsen), *Uradni list RS*, št. (Sloveens Staatsblad nr.) 71/2008, 7/2011, 59/2014 in 21/2016, Wet betreffende diensten op de interne markt, Sloveens Staatsblad No 21/2010.

SK: Wet 442/2004 op particuliere dierenartsen, artikel 2.

- c) Detailhandel in geneesmiddelen, medische en orthopedische goederen en andere door apothekers verleende diensten (CPC 63211)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur:

In AT: voor het exploiteren van een apotheek is de nationaliteit van een lidstaat van de EER of de Zwitserse Bondsstaat vereist. Voor het huren en beheren van een apotheek is de nationaliteit van een lidstaat van de EER of de Zwitserse Bondsstaat vereist.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In CY: nationaliteitsvereiste voor de detailhandel in geneesmiddelen, medische en orthopedische goederen en voor andere door apothekers verleende diensten (CPC 63211).

In DE: onderdanen van andere landen of personen die het Duitse apothekersexamen niet hebben afgelegd, kunnen enkel een vergunning verkrijgen voor de overname van een apotheek die in de voorgaande drie jaren reeds bestond.

In FR: voor de exploitatie van een apotheek is de nationaliteit van een lidstaat van de EER of de Zwitserse Bondsstaat vereist. Aan buitenlandse apothekers kan binnen jaarlijks vastgestelde quota de toestemming worden gegeven zich te vestigen.

In EL: voor de exploitatie van een apotheek is de nationaliteit van een lidstaat van de EU vereist.

In HU: voor de exploitatie van een apotheek is de nationaliteit van een lidstaat van de EER vereist.

In LV: om een zelfstandige apotheek te beginnen, moet een buitenlandse apotheker of apothekersassistent met een opleiding uit een land dat geen lidstaat is van de EU of de EER ten minste een jaar in een apotheek werken onder toezicht van een apotheker.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In BG: buitenlanders moeten in het bezit zijn van een permanente verblijfsvergunning (fysieke aanwezigheid is vereist).

In DE: voor een vergunning om zich als apotheker te vestigen of een apotheek te openen voor de detailhandel in voor het grote publiek bestemde geneesmiddelen en bepaalde medische artikelen is ingezetenschap vereist.

Maatregelen:

AT: *Apothekengesetz* (Wet op de apotheken), RGBL. nr. 5/1907 zoals gewijzigd, §§ 3, 4, 12;

Arzneimittelgesetz (Wet op de geneesmiddelen), BGBl. nr. 185/1983 zoals gewijzigd, §§ 57, 59, 59a;

Medizinproduktegesetz (Wet op medische producten), BGBl. Nr. 657/1996 zoals gewijzigd, § 99.

BG: Wet op geneesmiddelen voor menselijke geneeskunde, artikelen 146, 161, 195, 222 en 228.

CY: Wet op farmaceutische producten en op vergifstoffen (hoofdstuk 254).

DE: § 2, lid 2, § 11a *Apothekengesetz* (Duitse wet op de apotheken);

§§ 43, par. 1, 73 paragraph 1 Nr. 1a, *Arzneimittelgesetz* (Duitse geneesmiddelenwet); en

§ 11 Abs. 2 en 3 *Medizinproduktegesetz*, *Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten*.

EE: *Ravimiseadus* (Geneesmiddelenwet), RT I 2005, 2, 4; § 29 (2); en

Tervishoiuteenuse korraldamise seadus (Wet op de organisatie van diensten in verband met de gezondheidszorg, RT I 2001, 50, 284).

EL: Wet 5607/1932, zoals gewijzigd bij de wetten 1963/1991 en 3918/2011.

ES: Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia (Wet 16/1997 van 25 april tot regeling van diensten in apotheken), artikel 2 en artikel 3.1; en *Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de julio por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Ley 29/2006)*.

FR: *Code de la santé publique*, artikelen L4221-1, L4221-13, L5125-10;

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 (Wet 90-1258 inzake het uitoefenen van vrije beroepen in vennootschapsverband), Lois 2011-331 du 28 mars 2011 et 2015-990 du 6 août 2015.

HR: Wet op de gezondheidszorg (OG 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12).

HU: Wet XCVIII van 2006 inzake de algemene bepalingen met betrekking tot de betrouwbare en economisch haalbare verstrekking van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen en inzake de distributie van geneesmiddelen.

IT: Wet 362/1991, artikelen 1, 4, 7 en 9;

Wetsbesluit CPS 233/1946, artikelen 7 tot en met 9; en

Decreet van de president van de republiek (D.P.R. 221/1950, punten 3 en 7).

LU: *Loi du 4 juillet 1973 concernant le régime de la pharmacie (annex a043), Règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a041)*; en

Règlement grand-ducal du 11 février 2002 modifiant le règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a017).

LV: Geneesmiddelenwet, s. 38.

MT: *Pharmacy Licence Regulations (LN279/07) issued under the Medicines Act (Cap. 458)*.

PT: Wetsbesluit 307/2007, artikelen 9, 14 en 15; en

Verordening 1430/2007.

SI: Wet op de apothekersdiensten (Sloveens Staatsblad nr. 85/2016); en

Wet op de geneesmiddelen (Sloveens staatsblad nr. 17/2014).

SK: Wet 362/2011 inzake geneesmiddelen en medische apparatuur, artikel 6; en

Wet 578/2004 inzake zorgverleners, gezondheidszorgwerkers en hun beroepsorganisaties.

I-EU-4 — Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten

Sector — Subsector: Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 851, 853

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoofdstuk: Investeringen en grensoverschrijdende handel in diensten

Bestuursniveau: EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

De EU: voor door de overheid gefinancierde onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten (hierna “O&O” genoemd) die op EU-niveau financiering krijgen van de EU, kunnen alleen exclusieve rechten of vergunningen worden verleend aan onderdanen van de lidstaten van de EU en aan ondernemingen uit de EU die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging in de EU hebben (CPC 851, 853).

Voor door de overheid gefinancierde O&O-diensten die financiering krijgen van een lidstaat, kunnen alleen exclusieve rechten of vergunningen worden verleend aan onderdanen van de desbetreffende lidstaat en aan ondernemingen uit de desbetreffende lidstaat die hun zetel in die lidstaat hebben (CPC 851, 853).

Dit voorbehoud laat de uitsluiting van overheidsopdrachten door een Partij of subsidies voor handel in diensten in artikel 11.2 (Toepassingsgebied), lid 2, en artikel 10.5 (Toepassingsgebied), lid 2, onverlet.

Maatregelen:

EU: alle momenteel lopende en toekomstige EU-kaderprogramma's voor onderzoek of innovatie, met inbegrip van alle regels voor deelname aan Horizon 2020 en regelgeving met betrekking tot gemeenschappelijke technologie-initiatieven (GTI's), de besluiten krachtens artikel 185 en het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) alsook lopende en toekomstige nationale, regionale of lokale onderzoeksprogramma's.

I-EU-5 — Onroerendgoeddiensten

Sector — Subsector: Onroerendgoeddiensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 821, 822

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Bestuursniveau: EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In CY: nationaliteits- en ingezetenschaapsvereiste voor het verlenen van onroerendgoeddiensten.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In CZ: voor natuurlijke personen is ingezetenschap en voor rechtspersonen is vestiging in CZ vereist om de vergunning te verkrijgen die noodzakelijk is voor het verlenen van onroerendgoeddiensten.

In DK: wat het verlenen van onroerendgoeddiensten door natuurlijke personen die zich op het grondgebied van DK bevinden betreft, mogen alleen officieel erkende vastgoedmakelaars die natuurlijke personen zijn en die zijn toegelaten tot het makelaarsregister van de Deense zakelijke autoriteit de titel van “vastgoedmakelaar” gebruiken. De wet vereist dat de aanvrager ingezetene is van DK of van een andere lidstaat van de EU, de EER of van Zwitserland.

De Wet op de verkoop van onroerend goed is alleen van toepassing op onroerendgoeddiensten die worden verleend aan consumenten. Voorts is de Wet op de verkoop van onroerend goed niet van toepassing op leasing van onroerend goed (CPC 822).

In HR: commerciële aanwezigheid in een lidstaat van de EER is vereist voor het verlenen van onroerendgoeddiensten.

In PT: ingezetenschap in een lidstaat van de EER is vereist voor natuurlijke personen. Rechtspersonen moeten zijn opgericht in een lidstaat van de EER.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

In SI: voor zover Mexico toestaat dat onderdanen en ondernemingen van Slovenië bemiddelingsdiensten in onroerend goed verlenen, staat SI toe dat onderdanen en ondernemingen van Mexico bemiddelingsdiensten in onroerend goed verlenen onder dezelfde voorwaarden, mits zij voldoen aan de volgende eisen: gerechtigd zijn om in het land van herkomst als makelaar in onroerend goed op te treden, indiening van een verklaring van geen bezwaar of een uittreksel uit het strafregister en inschrijving in het register van makelaars in onroerend goed van het bevoegde (Sloveense) ministerie.

Maatregelen:

CY: Wet 71(1)/2010 op de makelaars in onroerend goed.

CZ: Wet op de handelsvergunningen.

DK: *Lov om formidling af fast ejendom m.v. lov. nr. 526 af 28.05.2014.*

HR: Wet bemiddeling inzake onroerende goederen (OG 107/07 en 144/12), artikel 2.

PT: Wetsbesluit 211/2004 (artikelen 3 en 25), zoals gewijzigd en opnieuw bekendgemaakt bij Wetsbesluit 69/2011.

SI: Wet inzake bemiddeling in onroerend goed.

I-EU-6 — Zakelijke dienstverlening

Sector — Subsector:	Zakelijke dienstverlening — verhuur- of leasediens ten zonder bedieningspersoneel; diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer; technische testen en toetsen; aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen; diensten in verband met landbouw; beveiligingsdiensten; arbeidsbemiddeling; vertaal- en tolkdiensten; overige zakelijke dienstverlening
Bedrijfstakkenclassificatie:	ISIC rev. 37, deel van CPC 612, deel van 621, deel van 625, 831, deel van 85990, 86602, 8675, 8676, 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209, 87901, 87902, 87909, 88, deel van 893
Betrokken verplichtingen:	Nationale behandeling Meestbegunstigingsbehandeling Hoger management en raad van bestuur Lokale aanwezigheid
Hoofdstuk:	Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten
Bestuursniveau:	EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

- a) Verhuur- of leasediensten zonder bedieningspersoneel (CPC 83103, CPC 831)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In SE: buitenlandse eigenaren mogen alleen onder Zweedse vlag varen, wanneer zij kunnen aantonen dat het Zweedse belang doorslaggevend is. Doorslaggevende Zweedse operationele invloed betekent dat het schip in SE wordt geëxploiteerd. Voor buitenlandse schepen kan een uitzondering op deze regel worden toegestaan indien die schepen via rompbevrachtingsovereenkomsten door Zweedse rechtspersonen worden gehuurd of geleased. Om voor een vrijstelling in aanmerking te komen, moet de rompbevrachtingsovereenkomst aan de Zweedse Nationale Dienst voor de Zeevaart worden overgelegd en moet hieruit blijken dat de charteraar volledig verantwoordelijk is voor exploitatie en de bemanning van het geleasede of gehuurde schip. De looptijd van de overeenkomst moet ten minste één tot twee jaar bedragen (CPC 83103).

Maatregelen:

SE: *Sjölagen* (Wet op de zeevaart) (1994:1009), hoofdstuk 1, § 1.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In SE: verhuurders en lessors van auto's en bepaalde terreinvoertuigen (*terrängmotorfordon*) zonder chauffeur die voor minder dan één jaar verhuurd of geleased zijn, zijn verplicht iemand te benoemen die ervoor verantwoordelijk is dat onder meer gewaarborgd wordt dat het contract in overeenstemming met de van toepassing zijnde regels is gesloten en dat de veiligheidsregels voor het wegverkeer worden nageleefd. De verantwoordelijke persoon moet in SE wonen (CPC 831).

Maatregelen:

SE: *Lag (1998: 424) om biluthyrning* (Wet op het huren en leasen van personenwagens).

b) Verhuur- of leasediensten en overige zakelijke diensten in verband met de luchtvaart

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

De EU: voor de verhuur of leasing van luchtvaartuigen zonder bemanning (*dry lease*) die worden gebruikt door een luchtvaartmaatschappij van de EU gelden de toepasselijke registratievereisten. Een dry lease-overeenkomst waarbij een vervoerder van de EU partij is, is onderworpen aan vereisten in de EU-wetgeving of de nationale wetgeving op het gebied van de veiligheid van de luchtvaart, zoals voorafgaande toestemming en andere voorwaarden die van toepassing zijn op het gebruik van in derde landen geregistreerde luchtvaartuigen. Voor registratie kan worden verlangd dat luchtvaartuigen eigendom zijn van natuurlijke personen die aan specifieke nationaliteitscriteria voldoen, of van ondernemingen die aan specifieke criteria betreffende eigendom van kapitaal en zeggenschap voldoen (CPC 83104).

Met betrekking tot geautomatiseerde boekingssystemen (hierna “CRS” genoemd) geldt dat wanneer aan luchtvaartmaatschappijen uit de EU door CRS-aanbieders van buiten de EU geen behandeling wordt toegekend die gelijkwaardig (niet-discriminerend) is aan die welke in de EU wordt toegekend, of wanneer aan CRS-aanbieders uit de EU door luchtvaartmaatschappijen van buiten de EU geen behandeling wordt toegekend die gelijkwaardig is aan die welke in de EU wordt gegeven, er maatregelen kunnen worden genomen opdat de aanbieders van CRS-diensten uit de EU een gelijkwaardige behandeling toekennen aan luchtvaartmaatschappijen van buiten de EU, en de luchtvaartmaatschappijen uit de EU een gelijkwaardige behandeling toekennen aan aanbieders van CRS-diensten van buiten de EU.

Maatregelen:

De EU: Verordening (EG) nr. 1008/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 24 september 2008 inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap (herziening); Verordening (EG) nr. 80/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 14 januari 2009 inzake een gedragscode voor geautomatiseerde boekingssystemen en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 2299/89 van de Raad.

c) Technische testen en toetsen (CPC 8676)

Met betrekking tot investeringen — markttoegang, nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — markttoegang, nationale behandeling:

In FR: nationaliteit van een lidstaat van de EER is vereist voor biologen.

In CY: om diensten van scheikundigen en biologen te mogen verlenen, is de nationaliteit van een lidstaat vereist.

Met betrekking tot investeringen — meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, lokale aanwezigheid:

In IT: voor biologen, chemisch analisten, landbouwkundigen en “periti agrari” zijn ingezetenschap en inschrijving in het beroepsregister vereist. Onderdanen van derde landen mogen zich laten inschrijven op voorwaarde van wederkerigheid.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In BG: vestiging in BG volgens de Bulgaarse Handelswet en inschrijving in het handelsregister vereist voor het grensoverschrijdend verrichten technische testen en toetsen.

Voor de periodieke keuring van de technische staat van wegvoertuigen moet de entiteit ingeschreven zijn overeenkomstig de Bulgaarse Handelswet of de Wet rechtspersonen zonder winstoogmerk, of in een andere lidstaat van de EU of van de EER geregistreerd zijn.

Maatregelen:

BG: Wet technische voorschriften voor producten;

Wet inzake metingen;

Wet inzake de nationale accreditatie van instanties voor conformiteitscontrole;

Wet op de luchtverontreiniging; en

Waterwet, Verordening N-32 voor de periodieke keuring van de technische staat van wegvoertuigen.

CY: Wet op de registratie van scheikundigen van 1988 (Wet 157/1988), zoals gewijzigd bij de wetten 24(I) van 1992 en 20(I) van 2004, Wet 157/1988.

FR: artikelen L 6213-1 tot en met 6213-6 van de *Code de la Santé Publique*.

IT: biologen en chemisch analisten: Wet 396/1967 betreffende het beroep van bioloog;

Koninklijk besluit 842/1928 betreffende het beroep van chemisch analist.

- c) Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer — arbitrage en bemiddeling (CPC 86602)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In HU: voor het uitoefenen van bemiddelingsactiviteiten (zoals arbitrage en verzoening) is een vergunning in de vorm van toelating tot het register nodig die wordt afgegeven door de minister die bevoegd is voor het juridische systeem en die alleen mag worden verleend aan natuurlijke en rechtspersonen die ingezetene van HU zijn of daar zijn gevestigd.

Maatregelen:

HU: Wet LV van 2002 inzake bemiddeling.

d) Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen (CPC 8675)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, lokale aanwezigheid:

In IT: ingezetenschap of professionele domicilie in IT is vereist voor inschrijving in het register van geologen, die noodzakelijk is voor de beoefening van het beroep van landmeter of geoloog met het oog op het verlenen van diensten met betrekking tot de exploratie en de exploitatie van mijnen enz. De nationaliteit van een lidstaat is vereist, maar buitenlanders kunnen zich laten inschrijven op voorwaarde van wederkerigheid.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BG: vestigingsvereiste, alsmede de nationaliteit van een lidstaat van de EER of Zwitserland voor natuurlijke personen die activiteiten verrichten met betrekking tot geodesie, kadastraal onderzoek en cartografie in verband met de bestudering van bewegingen van de aardkorst.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In CY: nationaliteitsvereiste voor het verrichten van de betrokken diensten.

In FR: buitenlandse investeerders hebben een specifieke vergunning nodig voor exploratie en prospectie.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In HR: diensten van elementair geologisch, geodetisch onderzoek en adviesdiensten betreffende de mijnbouw, evenals bijbehorende adviesdiensten betreffende onderzoek op het gebied van milieubescherming, mogen op het grondgebied van HR uitsluitend in samenwerking met en/of door binnenlandse rechtspersonen worden verricht.

Maatregelen:

BG: Wet op het kadaster en eigendomsregister, Wet landmeetkunde en cartografie.

CY: Wet 224/1990.

FR: *Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008.*

HR: Verordening inzake voorschriften voor de afgifte van goedkeuringen aan rechtspersonen voor het verrichten van professionele activiteiten op het gebied van milieubescherming (OG No.57/10), artikelen 32 tot en met 35.

IT: geologen: Wet 112/1963, artikelen 2 en 5; D.P.R. 1403/1965, artikel 1.

e) Technische testen en toetsen (CPC 8676)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In IT: voor biologen en chemisch analisten zijn ingezetenschap en inschrijving in het beroepsregister vereist.

In BG: vestiging in BG volgens de Bulgaarse Handelswet en inschrijving in het handelsregister vereist voor het grensoverschrijdend verrichten van technische testen en toetsen. Voor de periodieke keuring van de technische staat van wegvoertuigen moet de entiteit ingeschreven zijn overeenkomstig de Bulgaarse Handelswet of de Wet rechtspersonen zonder winstoogmerk, of in een andere lidstaat van de EU of van de EER geregistreerd zijn.

In PT: het beroep van chemisch analist is voorbehouden aan natuurlijke personen.

Maatregelen:

BG: Wet technische voorschriften voor producten; Wet inzake metingen;

Wet inzake de nationale accreditatie van instanties voor conformiteitscontrole;

Wet op de luchtverontreiniging; en

Waterwet, Verordening N-32 voor de periodieke keuring van de technische staat van wegvoertuigen.

IT: Wet 3/1976 betreffende het beroep van landbouwkundige (*periti agrari*); Wet 434/1968, zoals gewijzigd bij Wet 54/1991.

PT: Wetsbesluit 119/92;

Wet 47/2011; en

Wetsbesluit 183/98.

f) Arbeidsbemiddeling (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BE (geldt ook voor het regionale bestuursniveau): Vlaams Gewest, Waals Gewest, Duitstalige Gemeenschap: ondernemingen die hun maatschappelijke zetel buiten de EER hebben, moeten bewijzen dat zij in het land van herkomst arbeidsbemiddelingsdiensten aanbieden (CPC 87202).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In DE: voor het verkrijgen van een vergunning voor de exploitatie van een uitzendbureau (overeenkomstig § 3, leden 3, 4 en 5, van de desbetreffende wet op uitzendbureaus (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz)) is de nationaliteit van een lidstaat of een commerciële aanwezigheid in de EU vereist. Het Bondsministerie van Werkgelegenheid en Sociale Zaken kan een verordening vaststellen inzake de plaatsing en werving van personeel uit landen die niet tot de EU of de EER behoren, voor bepaalde beroepen zoals beroepen in verband met gezondheidszorg (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209).

Maatregelen:

BE: Vlaams Gewest: Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling.

Waals Gewest: *Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement* (Decreet van 3 april 2009 betreffende de registratie en de erkenning van de arbeidsbemiddelingsbureaus), artikel 7; *Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement* (Besluit van de Waalse regering van 10 december 2009 tot uitvoering van het decreet van 3 april 2009 betreffende de registratie en de erkenning van arbeidsbemiddelingsbureaus), artikel 4.

Duitstalige Gemeenschap: *Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées*, artikel 6.

DE: § 1 en 3 Abs 5 *Arbeitnehmerüberlassungsgesetz* — AÜG § 292 SGB III § artikel 38 *Beschäftigungsverordnung*.

g) Beveiligingsdiensten (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In PT: er geldt een nationaliteitsvereiste voor gespecialiseerd personeel.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In IT: voor de noodzakelijke vergunning voor beveiligings- en bewakingsdiensten en waardetransporten is de nationaliteit van een lidstaat en ingezetenschap vereist.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid en meestbegunstigingsbehandeling:

In DK: ingezetenschapsvereiste voor individuele personen die een vergunning aanvragen voor het verlenen van beveiligingsdiensten, alsmede voor managers en de meerderheid van de raad van bestuur van een rechtspersoon die een vergunning aanvraagt voor het verlenen van beveiligingsdiensten. Ingezetenschap is evenwel niet vereist wanneer dit voortvloeit uit internationale verdragen of instructies van de minister van Justitie.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In EE: ingezetenschap is vereist voor het verlenen van beveiligingsdiensten en voor bewakers.

Maatregelen:

DK: *Lovbekendtgørelse 2016-01-11 No. 112 om vagtvirksomhed*.

EE: *Turvaseadus* (Wet op de beveiliging) § 21, § 43.

IT: Wet op de openbare veiligheid (TULPS) 773/1931, artikelen 133-141; en

Koninklijk besluit 635/1940, artikel 257.

PT: Wet 34/2013; en

Verordening 273/2013.

h) Incassobureaus en kredietrapportage (CPC 87901, 87902)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In PT: de nationaliteit van een lidstaat is vereist voor het verlenen van diensten van incassobureaus en kredietrapportage (CPC 87901, 87902).

Maatregelen:

PT: Wet 49/2004.

i) Vertaal- en tolkdiensten (CPC 87905)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In CY: nationaliteitsvereiste.

In EE: beëdigde vertalers moeten de nationaliteit van een lidstaat hebben.

In HR: nationaliteit van een lidstaat van de EER is vereist voor gecertificeerde vertalers.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In BG: permanent ingezetenschap is vereist voor het verlenen van officiële vertaal- en tolkdiensten.

In FI: voor gecertificeerde vertalers is ingezetenschap in een lidstaat van de EER vereist.

Maatregelen:

BG: Regelgeving inzake de legalisatie, certificering en vertaling van documenten, artikel 18.

CY: Wet op de vestiging, registratie en regulering ten aanzien van diensten van gecertificeerde vertalers in de Republiek Cyprus.

EE: *Vandetõlgi seadus* § 2 (3), § 16, (Wet inzake beëdigde vertalers).

FI: *Laki auktorisoiduista kääntäjistä* (Wet op erkende vertalers) (1231/2007), s. 2(1)).

HR: Verordening inzake vaste gerechtstolken (OG 88/2008), artikel 2.

- j) Overige zakelijke dienstverlening (deel van CPC 612, deel van 621, deel van 625, deel van 893, deel van 85990)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In CY: nationaliteitsvereiste voor het verlenen van diensten op het gebied van haarverzorging, cosmetische behandeling, manicure en pedicure, en overige schoonheidsverzorging.

Maatregelen:

CY: Wet 28(i)/2003;

Wet 40(i)/1993;

Wet 40(i)/1993; en

Wet 182(i) 2013.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In CZ: voor het verkrijgen van een vergunning voor het verlenen van veilingdiensten in verband met vrijwillige openbare verkopen moet een onderneming in CZ zijn opgericht en moet een natuurlijke persoon een verblijfsvergunning hebben (deel van CPC 612, deel van 621, deel van 625, deel van 85990).

In NL: om waarborgdiensten te mogen verlenen, is commerciële aanwezigheid in NL vereist (deel van CPC 893).

Maatregelen:

CZ: Wet nr. 455/1991 Sb.;

Wet inzake de handelsvergunning; en

Wet nr. 26/2000 Sb. inzake openbare verkopen.

NL: Waarborgwet 1986.

I-EU-7 — Diensten in verband met de bouw

Sector — Subsector: Diensten in verband met de bouw — diensten in verband met de bouw en aanverwante civieltechnische werken

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 51

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoofdstuk: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Bestuursniveau: EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In CY: nationaliteitsvereiste.

Maatregel:

Wet van 2001 inzake de registratie van en de controle op aannemers van bouw- en technische werken (29 (I) / 2001), artikelen 15 en 52.

I-EU-8 — Distributiediensten

Sector — Subsector: Distributiediensten — algemeen, tabak en alcoholhoudende dranken

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 3546, deel van 621, 6222, 631, deel van 632

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoofdstuk: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Bestuursniveau: EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

a) Distributie van geneesmiddelen (CPC 62117, 62251, 8929)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In CY: nationaliteitsvereiste voor distributiediensten voor farmaceutische vertegenwoordigers (CPC 62117).

Maatregelen:

CY: Wet 74(i) 202.

b) Distributie van tabak (deel van CPC 6222, 62228, deel van CPC 6310, 63108)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In AT: onderdanen van EER-lidstaten krijgen voorrang (CPC 63108).

In FR: nationaliteitsvereiste voor tabakshandelaren (*buraliste*) (deel van CPC 6222, deel van 6310).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In ES: voor vestiging is de nationaliteit van een lidstaat vereist (CPC 63108).

Maatregelen:

AT: Wet op het tabaksmonopolie 1996, § 5 en § 27.

ES: Wet nr. 14/2013 van 27 september 2014.

FR: *Code général des impôts*, artikel 568 en de artikelen 276 tot en met 279 van bijlage 2.

c) Overige distributiediensten (CPC 3546)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In LT: voor de distributie van pyrotechnische artikelen is een vergunning vereist. Alleen in de EU gevestigde rechtspersonen kunnen een vergunning verkrijgen (CPC 3546).

Maatregelen:

LT: Wet betreffende het toezicht op pyrotechnische artikelen voor burgerdoeleinden (23 maart 2004, Wet nr. IX-2074).

I-EU-9 — Onderwijsdiensten

Sector — Subsector: Onderwijsdiensten (particulier gefinancierd)

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 921, 922, 923, 924

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Hoger management en raad van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Bestuursniveau: EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In FR: om in een particulier gefinancierde onderwijsinstelling te kunnen lesgeven, is de nationaliteit van een lidstaat vereist (CPC 921, CPC 922, CPC 923). Onderdanen van Mexico kunnen echter van de relevante bevoegde autoriteiten een vergunning krijgen om les te geven in instellingen voor basis-, middelbaar en hoger onderwijs. Onderdanen van Mexico kunnen van de relevante bevoegde autoriteiten ook een vergunning krijgen om instellingen voor basis-, middelbaar en hoger onderwijs op te richten en te exploiteren. Dergelijke vergunningen worden op discretionaire basis verleend.

In MT: dienstverleners die particulier gefinancierd hoger of volwassenenonderwijs willen verlenen, moeten een vergunning verkrijgen van het ministerie van Onderwijs en Werkgelegenheid. De beslissing of een vergunning wordt afgegeven, kan discretionair zijn (CPC 923, CPC 924).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

In BG: Bulgaarse kleuterscholen en scholen met buitenlandse deelneming kunnen worden opgericht op basis van internationale overeenkomsten waarbij BG partij is. Buitenlandse middelbare scholen mogen geen filialen vestigen op het grondgebied van BG. Buitenlandse middelbare scholen mogen alleen faculteiten, departementen, instituten en colleges in BG openen binnen de structuur van en in samenwerking met Bulgaarse middelbare scholen (CPC 921, CPC 922).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur:

In EL: de eigenaren en een meerderheid van de leden van de raad van bestuur van particulier gefinancierde basisscholen en middelbare scholen en de leerkrachten van particulier gefinancierde basisscholen en middelbare scholen moeten de nationaliteit van een lidstaat hebben (CPC 921, CPC 922). Onderwijs op universitair niveau kan uitsluitend worden verstrekt door instellingen die volledig onafhankelijke publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid hebben. Wet 3696/2008 staat echter toe dat ingezetenen van de EU (natuurlijke of rechtspersonen) particuliere instellingen voor tertiair onderwijs oprichten die certificaten afgeven die niet worden erkend als gelijkwaardig aan een universitair diploma (CPC 923).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In CZ en SK: vestiging in een lidstaat is vereist voor het aanvragen van toestemming van de staat om te kunnen optreden als met particuliere middelen gefinancierde instelling voor hoger onderwijs. Dit voorbehoud is niet van toepassing op post-secundair technisch en beroepsonderwijs (CPC 92310).

Maatregelen:

BG: Wet inzake voorschools en schoolonderwijs (aanvullende bepalingen, punt 4); en

Wet op het hoger onderwijs (aanvullende bepalingen, punt 4).

CZ: Wet nr. 111/1998 Sb. (Wet op het hoger onderwijs), § 39; en

Wet nr. 561/2004 Sb. inzake kleuteronderwijs, basisonderwijs, middelbaar, tertiair beroepsonderwijs en andere vormen van onderwijs (de Onderwijswet).

EL: Wetten nrs. 682/1977, 284/1968, 2545/1940 en Presidentieel besluit 211/1994, zoals gewijzigd bij Presidentieel besluit 394/1997, Grondwet van de Helleense Republiek, artikel 16, lid 5, en Wet 3549/2007.

FR: *Code de l' éducation*, artikelen L 444-5, L 914-4, L 441-8, L 731-8, L 731-1 tot en met 8.

MT: Juridische mededeling 296 van 2012.

SK: Wet nr. 131 van 21 februari 2002 inzake universiteiten.

I-EU-10 — Milieudiensten

Sector — Subsector: Milieudiensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 940

Betrokken verplichtingen: Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Grensoverschrijdende handel in diensten

Bestuursniveau: EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In SE: alleen in SE gevestigde entiteiten of entiteiten die hun belangrijkste vestiging in SE hebben, komen in aanmerking voor accreditatie voor het uitvoeren van de controle van uitlaatgassen (CPC 9404).

In SK: voor de verwerking en recycling van gebruikte batterijen en accu's, afvalolie, oude auto's en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur is oprichting naar het recht van een lidstaat van de Europese Unie of van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte (EER) vereist (ingezetenschapsvereiste) (deel van CPC 9402).

Maatregelen:

SE: Voertuigenwet (2002:574).

SK: Afvalstoffenwet 79/2015.

I-EU-11 — Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

Sector — Subsector: Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 931, 933

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoofdstuk: Investerings

Bestuursniveau: EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In FR: hoewel voor investeerders uit de EU andere soorten rechtsvormen beschikbaar zijn, hebben buitenlandse investeerders uitsluitend toegang tot de rechtsvormen SEL (*société d'exercice libéral*) en SCP (*société civile professionnelle*). Voor artsen, tandartsen en verloskundigen is de Franse nationaliteit vereist. Toegang voor buitenlanders is evenwel mogelijk binnen jaarlijks vastgestelde quota. Artsen, tandartsen, verloskundigen en verpleegkundigen mogen alleen diensten aanbieden via een SARL (*société à responsabilité limitée*) of een SCA (*société en commandite par actions*). Voor ziekenhuizen, ambulancediensten en intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis, en voor maatschappelijke dienstverlening, is de uitoefening van leidinggevende functies vergunningplichtig. Bij de vergunningsprocedure wordt rekening gehouden met de beschikbaarheid van lokale managers.

Maatregelen:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 et la loi 66-879 du 29 novembre 1966 (SCP); *Code de la santé publique*, artikelen L6122-1 en L6122-2 (*Ordonnance 2010-177 du 23 février 2010*).

I-EU-12 — Toerisme en diensten in verband met reizen

Sector — Subsector:	Toerisme en diensten in verband met reizen — hotels, restaurants en catering; diensten van reisbureaus en touroperators (met inbegrip van reisleiders); diensten van toeristengidsen
Bedrijfstakkenclassificatie:	CPC 641, 642, 643, 7471, 7472
Betrokken verplichtingen:	Nationale behandeling Hoger management en raad van bestuur Lokale aanwezigheid
Hoofdstuk:	Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten
Bestuursniveau:	EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG: wanneer de overheid (de staat en/of gemeenten) meer dan 50 % van de aandelen van een Bulgaarse onderneming bezit, mag het aantal buitenlandse bestuurders het aantal bestuurders die Bulgaars onderdaan zijn, niet overschrijden. Vereiste van nationaliteit van een lidstaat van de EER voor toeristengidsen (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

In CY: voor het aanbieden van diensten van toeristengidsen en diensten van reisbureaus en touroperators is de nationaliteit van een lidstaat vereist (CPC 7471, 7472).

In EL: burgers van derde landen moeten een diploma van de toeristengidsenscholen van het Griekse ministerie van Toerisme verkrijgen om het beroep te mogen uitoefenen. Bij wijze van uitzondering kan het recht om het beroep te mogen uitoefenen tijdelijk worden toegekend aan onderdanen van derde landen, in afwijking van de bovengenoemde bepalingen, indien er geen toeristengids voor een bepaalde taal voorhanden is.

In ES (geldt ook voor het regionale bestuursniveau): nationaliteit van een lidstaat is vereist voor het aanbieden van diensten van toeristengidsen (CPC 7472).

In HR: nationaliteit van een lidstaat van de EER is vereist voor horeca- en cateringdiensten door huishoudens en kleinschalige bedrijven op het platteland (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

In HU: voor het verlenen van grensoverschrijdende diensten van reisbureaus, touroperators en toeristengidsen is een vergunning vereist. Vergunningen worden voorbehouden aan onderdanen van lidstaten van de EER alsmede aan rechtspersonen die hun zetel hebben in een lidstaat van de EER (CPC 7471, 7472).

In IT (geldt ook voor het regionale bestuursniveau): om als professionele toeristengids op te treden moeten toeristengidsen uit niet-EU-landen een specifieke vergunning krijgen van de regio. Voor toeristengidsen uit de lidstaten is die vergunning niet vereist. De vergunning wordt verleend aan toeristengidsen die kunnen aantonen over voldoende bekwaamheid en kennis te beschikken (CP 7472).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In BG: diensten in verband met het organiseren van toeristische reizen of diensten van reisbureaus kunnen worden aangeboden door in een lidstaat van de EU of de EER gevestigde personen. De nationaliteit en het ingezetenschap van een lidstaat van de EER of de Zwitserse Bondsstaat is vereist voor het verlenen van diensten als toeristengids, waaronder activiteiten die worden aangeboden door berggidsen of skileraren (CPC 7471, 7472).

Maatregelen:

BG: Wet op het toerisme, artikelen 61, 113, 146.

CY: Wet op toeristische ondernemingen, reisbureaus en toeristengidsen 1995 tot en met 2004 (N.41(I)/1995-2004).

EL: Presidentieel decreet 38/2010, Ministerieel besluit 165261/IA/2010 (Grieks staatsblad 2157/B), artikel 50 van wet 4403/2016.

ES: *Andalucía: Decreto 8/2015, de 20 de enero, Regulador de guías de turismo de Andalucía;*

Aragón: Decreto 21/2015, de 24 de febrero, Reglamento de Guías de turismo de Aragón;

Cantabria: Decreto 51/2001, de 24 de julio, por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turístico-informativas privadas, artículo 4;

Castilla y León: Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León;

Castilla la Mancha: Decreto 86/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas;

Cataluña: Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, artículo 88;

Comunidad de Madrid: Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de marzo;

Comunidad Valenciana: Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell;

Extremadura: Decreto 37/2015, de 17 de marzo;

Galicia: Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guías de turismo y turismo activo;

Islas Baleares: Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares;

Islas Canarias: Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, artículo 5;

La Rioja: Decreto 14/2001, de 4 de marzo, Reglamento de desarrollo de la Ley de Turismo de La Rioja; Navarra: Decreto Foral 288/2004, de 23 de agosto, Reglamento para actividad de empresas de turismo activo y cultural de Navarra;

Principado de Asturias: Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias; en

Región de Murcia: Decreto No. 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior (los guías podrían ser extranjeros si tienen homologación de las titulaciones requeridas).

HR: Wet op de horeca en cateringbedrijven (OG 138/06, 152/08, 43/09, 88/10 i 50/12); en

Wet op de toeristische dienstverlening (OG No. 68/07 en 88/10).

HU: Wet CLXIV van 2005 inzake handel; en

Regeringsbesluit nr. 213/1996 (XII.23.) betreffende de organisatie van reizen en de activiteiten van reisbureaus.

IT: Wet 135/2001, artikelen 6 en 7.5, Wet 40/2007 (DL 7/2007).

I-EU-13 — Cultuur, sport en recreatie

Sector — Subsector: Recreatiediensten — andere diensten in verband met sport

Bedrijfstakkenclassificatie: Deel van CPC 96419

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoger management en raad van bestuur

Hoofdstuk: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Bestuursniveau: EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

Andere diensten in verband met sport (CPC 96419)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur;
en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In AT (geldt voor het regionale bestuursniveau): de exploitatie van skischolen en berggidsdiensten wordt geregeld in de wet- en regelgeving van de deelstaten (*Bundesländer*). Voor het aanbieden van deze diensten kan de nationaliteit van een lidstaat van de EER vereist zijn. Ondernemingen kunnen worden verplicht een directeur aan te stellen die onderdaan is van een lidstaat van de EER.

In CY: nationaliteitsvereiste voor de vestiging van een dansschool en nationaliteitsvereiste voor sportinstructeurs.

Maatregelen:

AT: *Kärntner Schischulgesetz*, LGBL. nr. 53/97;

Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. nr. 25/98;

NÖ- Sportgesetz, LGBL. nr. 5710; *OÖ- Sportgesetz*, LGBL. nr. 93/1997;

Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. nr. 83/89;

Salzburger Bergführergesetz, LGBL. nr. 76/81;

Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. nr. 58/97;

Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. nr. 53/76;

Tiroler Schischulgesetz, LGBL. nr. 15/95;

Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. nr. 7/98;

Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. nr. 55/02 §4 (2)a;

Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. nr. 54/02; en

Wien: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBL. nr. 37/02.

CY: Wet 65(i)/1997; Wet 17(i) /1995.

I-EU-14 — Vervoer en ondersteunende diensten voor vervoer

Sector — Subsector:	Vervoersdiensten — visserij en vervoer over water — elke andere commerciële activiteit die wordt verricht vanaf een schip; vervoer over water en ondersteunende diensten voor vervoer over water; vervoer per spoor en ondersteunende diensten voor vervoer per spoor; wegvervoer en ondersteunende diensten voor wegvervoer; ondersteunende diensten voor luchtvervoer; verlening van diensten van gecombineerd vervoer
Bedrijfstakkenclassificatie:	ISIC 0501, 0502; CPC 5122, 5133, 5223, 711, 712, 72, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749, 7461, 7469, 83103, 83104, 86751, 86754, 8730, 882
Betrokken verplichtingen:	Nationale behandeling Meestbegunstigingsbehandeling Hoger management en raad van bestuur Lokale aanwezigheid
Hoofdstuk:	Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten
Bestuursniveau:	EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

Zeevervoer en ondersteunende diensten voor zeevervoer. Elke andere commerciële activiteit die wordt verricht vanaf een schip (ISIC 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, deel van 742, 745, 74540, 74520, 74590, 882)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur; grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG: het vervoer en elke activiteit in verband met waterbouwkunde en technische werkzaamheden onder water, de prospectie en winning van minerale en andere anorganische rijkdommen, loodsen, bunkeren, ontvangst van afval, mengsels van water en olie en dergelijke activiteiten, uitgevoerd door schepen op de binnenwateren en de territoriale wateren van BG, mag alleen worden uitgevoerd door vaartuigen die onder Bulgaarse vlag varen of onder de vlag van een andere lidstaat.

Voor ondersteunende diensten geldt een nationaliteitsvereiste. De kapitein en de hoofdwerktuigbouwkundige van het vaartuig moeten onderdaan zijn van een lidstaat van de EU of de EER of van de Zwitserse Bondsstaat. Ten minste 25 % van de functies op managements- en operationeel niveau en ten minste 25 % van de functies op ondergeschiktenniveau moeten bezet zijn door Bulgaarse onderdanen. Het recht om ondersteunende diensten voor openbaar vervoer in Bulgaarse havens en in de havens van regionaal belang uit te voeren, wordt toegekend via een overeenkomst met de eigenaar van de haven (ISIC 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 74520, 74540, 74590, 882).

Maatregelen:

BG: Koopvaardijwetboek;

Wet inzake de zee, de binnenwateren en de havens van de Republiek Bulgarije;

Verordening inzake de voorwaarden voor en de volgorde van de selectie van Bulgaarse maatschappijen voor het vervoer van personen en vracht in het kader van internationale verdragen; en Verordening 3 inzake het onderhoud van onbemande vaartuigen.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In DK: aanbieders van loodsdiensten mogen alleen loodsdiensten in DK verlenen als zij in een EU- of EER-land wonen en als zij zijn geregistreerd en goedgekeurd door de Deense autoriteiten overeenkomstig de Deense loodswet (74520).

Maatregelen:

DK: Deense wet op het loodswezen, § 18.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

In DE (geldt ook voor het regionale bestuursniveau): een vaartuig dat geen eigendom is van een onderdaan van een lidstaat mag alleen na specifieke toestemming voor andere activiteiten dan vervoer en ondersteunende diensten worden gebruikt op de waterwegen van de Bondsrepubliek Duitsland. Ontheffingen voor schepen van buiten de EU kunnen alleen worden verleend als geen EU-schepen beschikbaar zijn, of als zij wel beschikbaar zijn maar onder zeer ongunstige omstandigheden, of op basis van wederkerigheid. Voor vaartuigen die onder de Mexicaanse vlag varen, kunnen vrijstellingen worden verleend op basis van wederkerigheid (§ 2 para. 3 *Verordnung über die Küstenschifffahrt*). Alle activiteiten die onder de werkingssfeer van de Wet op het loodswezen vallen, zijn gereguleerd en accreditatie is beperkt tot onderdanen van een lidstaat van de EER of de Zwitserse Bondsstaat.

Wat de verhuur of leasing van zeeschepen met of zonder bedieningspersoneel, en de verhuur of leasing van andere dan zeeschepen zonder bedieningspersoneel betreft, kan het sluiten van contracten voor het goederenvervoer door schepen die onder een vreemde vlag varen of het charteren van dergelijke schepen worden beperkt afhankelijk van de beschikbaarheid van schepen onder Duitse vlag of de vlag van een andere lidstaat.

Transacties tussen ingezetenen en niet-ingezetenen binnen de economische ruimte kunnen worden beperkt (Vervoer over water, ondersteunende diensten voor vervoer over water, verhuur van schepen, leasing van schepen zonder bedieningspersoneel (CPC 721, 745, 83103, 86751, 86754, 8730)) indien zij betrekking hebben op:

- i) de verhuur van binnenvaartuigen die niet in de economische ruimte zijn geregistreerd;

- ii) het vervoer van goederen met dergelijke binnenvaartuigen; of
- iii) het slepen van dergelijke binnenvaartuigen.

Maatregelen:

DE: §§ 1, 2 *Flaggenrechtsgesetz* (Wet bescherming vlagrecht);

§ 2 *Verordnung über die Küstenschifffahrt vom 05.07. 2002*;

§§ 1, 2 *Binnenschifffahrtsaufgabengesetz* (BinSchAufgG);

Verordnung über Befähigungszeugnisse in der Binnenschifffahrt (Binnenschifferpatentverordnung - BinSchPatentV);

§ 9 Abs.2 No. 1 *Seelotsgesetz* van 8.12. 2010 (BGBl. I S. 1864);

§ 1 No. 9, 10, 11 en 13 *Seeaufgabengesetz* (SeeAufgG); en

See-Eigensicherungsverordnung van 19.9.2005 (BGBl. I S. 2787), *geändert durch Artikel 516 Verordnung vom 31.10.2006* (BGBl. I S. 2407).

In FI: ondersteunende diensten voor zeevervoer in de Finse territoriale wateren zijn voorbehouden aan vloten die varen onder de nationale vlag, de EU-vlag of de Noorse vlag (CPC 745).

Maatregelen:

FI: *Merilaki* (Zeevaartwet) (674/1994); en

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (Wet op het recht om een handelsactiviteit uit te voeren) (122/1919), s. 4.

Vervoer per spoor en ondersteunende diensten voor vervoer per spoor (CPC 711, 743)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG: alleen onderdanen van een lidstaat mogen vervoer per spoor aanbieden of ondersteunende diensten daarvoor in BG verlenen. Vergunningen voor personen- of goederenvervoer per spoor worden door de minister van Vervoer afgegeven aan spoorwegexploitanten die als handelaars zijn geregistreerd (CPC 711, 743)

Maatregelen:

BG: Wet op het vervoer per spoor, artikelen 37 en 48.

Vervoer over de weg en ondersteunende diensten voor vervoer over de weg (CPC 712, 7121, 7122, 71222, 7123)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In AT: voor personen- en vrachtvervoer kunnen exclusieve rechten of vergunningen alleen worden verleend aan onderdanen van de lidstaten en aan rechtspersonen uit de EU die hun hoofdvestiging in de EU hebben (CPC 712).

Maatregelen:

AT: *Güterbeförderungsgesetz* (Wet inzake goederenvervoer), BGBl. Nr. 593/1995; § 5;

Gelegenheitsverkehrsgesetz (Wet inzake incidenteel vervoer), BGBl. Nr. 112/1996; § 6; en

Kraftfahrliniengesetz (Wet inzake geregeld vervoer), BGBl. I Nr. 203/1999 zoals gewijzigd, §§ 7 en 8.

In CZ: voor het verlenen van wegvervoersdiensten moet een onderneming naar Tsjechisch recht zijn opgericht en in CZ zijn ingeschreven (geen filialen).

Maatregelen:

CZ: Wet Nr. 111/1994 Sb. betreffende het vervoer over de weg.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

In EL: voor ondernemers die goederenvervoer over de weg willen aanbieden, is een Griekse vergunning vereist. De vergunningen worden verleend op basis van niet-discriminerende voorwaarden, op voorwaarde van wederkerigheid.

Maatregelen:

EL: Verlening van vergunningen voor goederenvervoer over de weg: Griekse wet 3887/2010 (Grieks staatsblad A' 174), zoals gewijzigd bij artikel 5 van Wet 4038/2012 (Grieks staatsblad A' 14) — Verordening (EG) nr. 1071/2009 en Verordening (EG) nr. 1072/2009.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, lokale aanwezigheid:

In SE: een Zweedse vergunning is vereist voor transporteurs die wegvervoer willen aanbieden. Voor een taxivergunning is onder meer vereist dat de onderneming een natuurlijk persoon moet hebben benoemd die als vervoersmanager optreedt (de facto een ingezetenschaapsvereiste — zie het Zweedse voorbehoud ten aanzien van de typen van vestiging).

Voor vergunningen voor andere aanbieders van wegvervoer geldt onder andere dat de onderneming in de EU moet zijn gevestigd, een vestiging in SE moet hebben en een in de EU ingezeten natuurlijke persoon moet hebben benoemd die als vervoermanager optreedt.

Exploitanten van grensoverschrijdend goederen- en personenvervoer over de weg in het buitenland moeten beschikken over een vergunning voor die activiteiten die is afgegeven door de bevoegde instantie in het land waar zij zijn gevestigd. Bilaterale overeenkomsten inzake wegvervoer bevatten mogelijk nog bijkomende vereisten inzake grensoverschrijdende handel. Voor voertuigen waarop geen bilaterale overeenkomsten van toepassing zijn, is ook een vergunning van het Zweeds Vervoeragentschap vereist (CPC 712).

Maatregelen:

SE: *Yrkestrafiklag* (2012:210) (Wet op het beroepsverkeer);

Lag om vägtrafikregister (2001:558) (Wet op het wegverkeersregister);

Yrkestrafikförrättning (2012:237) (Regeringsbesluit inzake beroepsverkeer);

Taxitrafiklag (2012:211) (Taxiwet); en

Taxitrafikförrättning (2012:238) (Regeringsbesluit inzake taxi's).

Ondersteunende diensten voor luchtvervoer (CPC 7461, 7469, 83104)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU: voor grondaanhandelingsdiensten kan vestiging op het grondgebied van de EU vereist zijn. De mate waarin de grondaanhandelingsdiensten zijn opengesteld, is afhankelijk van de grootte van de luchthaven. Het aantal aanbieders in elke luchthaven kan worden beperkt. Voor grote luchthavens mag deze beperking niet minder dan twee aanbieders zijn.

Maatregelen:

De EU: Verordening (EG) nr. 1008/2008 van 24 september 2008 inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap; Verordening (EG) nr. 80/2009 van 14 januari 2009 inzake een gedragscode voor geautomatiseerde boekingsystemen; Richtlijn 96/67/EG van 15 oktober 1996 betreffende de toegang tot de grondaafhandelingsmarkt op de luchthavens van de Gemeenschap.

In BE (geldt ook voor het regionale bestuursniveau): voor grondaafhandelingsdiensten is wederkerigheid vereist.

Maatregelen:

BE: Koninklijk besluit van 6 november 2010 betreffende de toegang tot de grondaafhandelingsmarkt op de luchthaven Brussel-Nationaal (artikel 18);

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondaafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (artikel 14);

Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (artikel 14).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling.

In BE: private (burgerlijke) luchtvaartuigen die eigendom zijn van natuurlijke personen die geen onderdaan zijn van een EU- of een EER-lidstaat kunnen alleen worden geregistreerd indien de eigenaars hun woon- of verblijfplaats sedert ten minste een jaar ononderbroken in BE hebben.

Private (burgerlijke) luchtvaartuigen die eigendom zijn van buitenlandse rechtspersonen die niet zijn opgericht overeenkomstig het recht van een EU- of een EER-lidstaat kunnen alleen worden geregistreerd indien die rechtspersonen sedert ten minste een jaar ononderbroken een bedrijfszetel, een agentschap of een bureau in BE hebben (verhuur van luchtvaartuigen CPC 83104).

Maatregelen:

BE: Koninklijk besluit van 15 maart 1954 tot regeling der luchtvaart.

In PL: voor luchthavendiensten is buitenlandse deelneming beperkt tot 49 % (deel van CPC 742).

Maatregelen:

PL: Poolse wet inzake het luchtverkeer van 3 juli 2002, artikelen 174.2 en 174.3.

Ondersteunende diensten voor alle vervoerswijzen (deel van CPC 748)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

De EU (geldt ook voor het regionale bestuursniveau): In- en uitklaringsdiensten kunnen uitsluitend worden verleend door ingezetenen van de EU.

Maatregelen:

De EU: Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie.

De verlening van diensten van gecombineerd vervoer (CPC 711, 712, 7212, 7222, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

De EU: met uitzondering van FI: alleen in een EU-lidstaat gevestigde ondernemers van wegvervoer die met betrekking tot het goederenvervoer tussen lidstaten aan de voorwaarden voor toelating tot het beroep en voor toegang tot de vervoermarkt voor goederen voldoen, mogen in het kader van gecombineerd vervoer tussen lidstaten al dan niet grensoverschrijdend begin- of eindvervoer verrichten dat een integrerend bestanddeel uitmaakt van het gecombineerd vervoer. Er gelden beperkingen voor elke vervoerswijze.

Maatregelen kunnen worden genomen om ervoor te zorgen dat de motorrijtuigenbelasting voor voertuigen die in het kader van gecombineerd vervoer worden vervoerd, wordt verlaagd of terugbetaald.

Maatregelen:

De EU: Richtlijn 92/106/EEG van 7 december 1992 houdende vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor bepaalde vormen van gecombineerd vervoer van goederen tussen lidstaten.

I-EU-15 — Landbouw, visserij en productie

Sector — Subsector:	Landbouw, jacht, bosbouw; vee- en rendierhouderij, visserij en aquacultuur; uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media
Bedrijfstakkenclassificatie:	ISIC 011, 012, 013, 014, 015, 1531, 050, 0501, 0502, 221, 222, 323, 324, CPC 882, 88442
Betrokken verplichtingen:	Nationale behandeling Meestbegunstigingsbehandeling Prestatievereisten Hoger management en raad van bestuur Lokale aanwezigheid
Hoofdstuk:	Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten
Bestuursniveau:	EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

- a) Landbouw, jacht, bosbouw (ISIC 011, 012, 013, 014, 015, 1531, CPC 881)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling; grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, lokale aanwezigheid:

In IT: voor landbouwkundigen en *periti agrari* zijn ingezetenschap en inschrijving in het beroepsregister vereist. Onderdanen van derde landen kunnen zich laten inschrijven op voorwaarde van wederkerigheid.

Maatregelen:

IT: Wet 3/1976 betreffende het beroep van landbouwkundige *periti agrari*; Wet 434/1968, zoals gewijzigd bij Wet 54/1991.

Met betrekking tot investeringen — prestatievereisten:

De EU: de door de lidstaten aangewezen interventiebureaus kopen in de EU geoogste granen. Er wordt geen uitvoerrestitutie toegekend voor rijst ingevoerd uit en wederuitgevoerd naar enig derde land. Alleen rijsttelers uit de EU kunnen aanspraak maken op compensatiebetalingen.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In FI: alleen onderdanen van een lidstaat van de EER woonachtig in rendiergebied mogen eigen rendieren houden en activiteiten in verband met de rendierhouderij uitoefenen.

Exclusieve rechten kunnen worden verleend.

In FR: voorafgaande toestemming is vereist om lid te worden van een landbouwcoöperatie of om als directeur daarvan op te treden (ISIC 11, 12, 13, 14, 15).

In SE: uitsluitend Sami mogen eigendomsrechten bezitten en uitoefenen in verband met de rendierhouderij.

Maatregelen:

De EU: Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad van 22 oktober 2007 houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten en specifieke bepalingen voor een aantal landbouwproducten (Integrale-GMO-verordening).

FI: *Poronhoitolaki* (Wet op de rendierhouderij) (848/1990), hoofdstuk 1, s. 4, Protocol 3 bij het Toetredingsverdrag van Finland.

FR: *Code rural et de la pêche maritime*: artikel R331-1 inzake vestiging en artikel L. 529-2 inzake landbouwcoöperaties.

SE: Wet op de rendierhouderij (1971:437), artikel ("paragraph") 1.

- b) Vervaardiging — Uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media (ISIC 221, 222, 323, 324, CPC 88442)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In DE (geldt ook voor het regionale bestuursniveau): op alle openbaar verspreide of gedrukte kranten, vaktijdschriften en periodieken moet de verantwoordelijke uitgever duidelijk zijn aangegeven (volledige naam en adres van een natuurlijke persoon). Er kan worden verlangd dat de verantwoordelijke uitgever een permanent ingezetene van DE, de EU of een EER-land is. Uitzonderingen kunnen worden toegestaan door de minister van Binnenlandse Zaken (ISIC 223, 224).

In SE: natuurlijke personen die eigenaar zijn van tijdschriften die in SE worden gedrukt en uitgegeven, moeten woonachtig zijn in SE of onderdaan zijn van een lidstaat van de EER. Rechtspersonen die eigenaar zijn van dergelijke tijdschriften moeten in de EER gevestigd zijn. Voor tijdschriften die in SE worden gedrukt en uitgegeven en technische opnames moet een in SE woonachtige verantwoordelijke redacteur worden aangewezen.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

In IT: voor zover Mexico toestaat dat onderdanen en ondernemingen van IT deze activiteiten uitoefenen, staat IT toe dat onderdanen en ondernemingen van Mexico deze activiteiten onder dezelfde voorwaarden uitoefenen. Voor zover Mexico toestaat dat Italiaanse beleggers meer dan 49 % van het kapitaal of de stemrechten in een Mexicaanse uitgeverij bezitten, staat IT onder dezelfde voorwaarden toe dat Mexicaanse beleggers meer dan 49 % van het kapitaal of de stemrechten in een Italiaanse uitgeverij bezitten (ISIC 221, 222, CPC 88442).

Met betrekking tot investeringen — hoger management en raad van bestuur:

In PL: nationaliteitsvereiste voor de hoofdredacteur van kranten en tijdschriften (ISIC 221, 222).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In LV: alleen rechtspersonen naar Lets recht en natuurlijke personen uit LV mogen massamedia oprichten en publiceren. Filialen zijn niet toegestaan.

Maatregelen:

DE: § 10 Abs. 1 Nr. 4 *Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz* v. 4. Februar 2005, GVBl. S. 23;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 *Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW)* v. 14 Jan. 1964, GBl. S.11;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 *Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW)* v. 24. Mai 1966 (GV. NRW. S. 340);

§ 8 Abs. 1 *Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH)* vom 25.1.2012, GVOBL. SH S. 266;

§ 7 Abs. 2 *Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V)* v. 6 Juni 1993, GVOBl. M-V 1993, S. 541;

§ 8 Abs. 1 Nr. 1 *Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt in der Neufassung vom 2.5.2013* (GVBl. LSA S. 198);

§ 7 Abs. 2 *Berliner Pressegesetz (BlnPrG)* v. 15 Juni 1965, GVBl. S. 744;

§ 10 Abs. 1 Nr. 1 *Brandenburgisches Landspressegesetz (BbgPG)* v. 13. Mai 1993, GVBl. I/93, S. 162;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 *Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG)*, Brem. GBl. 1965, S. 63;

§ 7 Abs. 3 Nr. 1 *Hessisches Pressegesetz (HPresseG)* v. 12. Dezember 2004, GVBl. 2004 I S. 2;

§ 7 Abs. 2 i.V.m § 9 Abs. 1 Ziffer 1 *Thüringer Pressegesetz (TPG)* v. 31. Juli 1991, GVBl. 1991 S. 271;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 *Hamburgisches Pressegesetz* v. 29. Januar 1965, *HmbGVBl.*, S. 15;

§ 6 Abs. 2 *Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG)* v. 3. April 1992, *SächsGVBl.* S. 125;

§ 8 Abs. 2 *Niedersächsisches Pressegesetz* v. 22. März 1965, *GVbl.* S.9;

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 *Saarländisches Mediengesetz (SMG)* vom 27. Februar 2002 (*Amtsbl.* S. 498); en

Art. 5 Abs. 2 *Bayerisches Pressegesetz in der Fassung der Bekanntmachung* v. 19. April 2000 (*GVBl.* S. 340).

IT: Wet 416/1981, artikel 1 (en latere wijzigingen).

LV: Wet op de pers en andere massamedia, s. 8.

PL: Perswet van 26 januari 1984, Pools staatsblad, nr. 5, punt 24, met latere wijzigingen.

SE: Wet op de persvrijheid (1949:105);

Fundamentele wet inzake vrijheid van meningsuiting (1991:1469); en

Wet op de verordeningen inzake de wet op de persvrijheid en de wet op de fundamentele
inzake vrijheid van meningsuiting (1991:1559).

I-EU-16 — Energiegerelateerde activiteiten

Sector — Subsector:	Energiegerelateerde activiteiten — winning van delfstoffen; productie, transmissie en distributie voor eigen rekening van elektriciteit, gas, stoom en warm water; vervoer van brandstoffen via pijpleidingen; opslag van via pijpleidingen vervoerde brandstoffen; diensten in verband met de distributie van energie
Bedrijfstakkenclassificatie:	ISIC 10, 11, 12, 13, 14, 40, CPC 5115, 63297, 713, deel van 742, 8675, 883, 887
Betrokken verplichtingen:	Nationale behandeling Hoger management en raad van bestuur Lokale aanwezigheid
Hoofdstuk:	Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten
Bestuursniveau:	EU / lidstaat (tenzij anders vermeld)

Omschrijving:

- a) Winning van delfstoffen (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 5115, 7131 8675, 883)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

In CY: de ministerraad kan de toegang tot en de uitoefening van activiteiten op het gebied van prospectie, exploratie en exploitatie van koolwaterstoffen verbieden aan elke entiteit waarover Mexico of onderdanen van Mexico of van derde landen de daadwerkelijke zeggenschap hebben. Na het verkrijgen van een vergunning voor de prospectie, exploratie en productie van koolwaterstoffen mag geen enkele entiteit onder de directe of indirecte zeggenschap van Mexico of van Mexicaanse onderdanen komen zonder de voorafgaande goedkeuring van de ministerraad. De ministerraad kan een vergunning voor de prospectie, exploratie en productie van koolwaterstoffen weigeren aan een entiteit die daadwerkelijk onder zeggenschap staat van Mexico of van een derde land of van een onderdaan van Mexico of van een derde land, indien Mexico of dat derde land met betrekking tot de toegang tot en de uitoefening van activiteiten op het gebied van prospectie, exploratie en exploitatie van koolwaterstoffen geen behandeling toekent aan entiteiten van CY of entiteiten van de lidstaten die gelijkwaardig is aan die welke CY of de lidstaten aan entiteiten van Mexico of dat derde land toekennen (ISIC 1110).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In SI: voor de exploratie en exploitatie van minerale hulpbronnen, met inbegrip van gereguleerde mijnbouwdiensten, is vestiging in of burgerschap van een lidstaat van de EER, de Zwitserse Bondsstaat of een lid van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), of van een derde land op voorwaarde van wederkerigheid vereist. Of aan de voorwaarde van wederkerigheid wordt voldaan, wordt gecontroleerd door het ministerie dat verantwoordelijk is voor de winning van delfstoffen (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 883, 8675).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In NL: de opsporing en winning van koolwaterstoffen in NL wordt altijd gezamenlijk uitgevoerd door een particuliere onderneming en de door de minister van Economische Zaken aangewezen naamloze of besloten vennootschap. In de artikelen 81 en 82 van de Mijnbouwwet is vastgesteld dat alle aandelen van deze aangewezen vennootschap middellijk of onmiddellijk aan de Nederlandse staat moeten behoren (ISIC rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In FI: vergunningen voor de exploratie en exploitatie van minerale hulpbronnen kunnen worden verleend aan een in de EER ingezetene natuurlijke persoon of een in de EER gevestigde rechtspersoon. (ISIC rev. 3.1 120, CPC 5115, 883, 8675).

In SK: voor de mijnbouw, activiteiten met betrekking tot de mijnbouw en geologische activiteiten is oprichting naar het recht van een lidstaat van de EU of van de EER vereist (filialen niet toegestaan). Activiteiten met betrekking tot mijnbouw en prospectie die worden bestreken door Wet nr. 44/1988 van de Slowaakse Republiek inzake de bescherming en de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen, zijn gereguleerd op een niet-discriminerende basis, onder meer via openbare beleidsmaatregelen die erop gericht zijn het behoud en de bescherming van de natuurlijke hulpbronnen en het milieu te waarborgen, zoals het toestaan of verbieden van bepaalde mijnbouwtechnologieën. Voor alle duidelijkheid: die maatregelen omvatten een verbod op het gebruik van cyanide bij de behandeling of de raffinage van mineralen, het vereiste van een specifieke vergunning in het geval van fracking voor activiteiten met betrekking tot prospectie, exploratie en winning van olie en gas, en het vereiste van voorafgaande goedkeuring via een plaatselijk referendum in het geval van nucleaire of radioactieve delfstoffen. Dit houdt geen uitbreiding in van de niet-conforme aspecten van de bestaande maatregel waarvoor het voorbehoud wordt gemaakt (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 5115, 7131, 883 en 8675).

Maatregelen:

CY: de koolwaterstoffenwet (Wet inzake prospectie, exploratie en winning) van 2007 (Wet 4(I)/2007), zoals gewijzigd bij de wetten 126(I) van 2013 en 29(I) van 2014.

FI: *Kaivoslaki* (Mijnbouwwet) (621/2011); en

Ydinenergi laki (Wet inzake kernenergie) (990/1987).

NL: Mijnbouwwet.

SI: Mijnbouwwet 2014.

SK: Wet 51/1988 inzake mijnbouw, explosieven en administratie van mijnen door de staat;

Wet nr. 44/1988 van de Slowaakse Republiek inzake de bescherming en exploitatie van natuurlijke hulpbronnen; en

Wet 569/2007 inzake geologische werkzaamheden.

Elektriciteit (ISIC 40, 4010; CPC 62271, 887 (met uitzondering van advies- en consultancydiensten))

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In AT (geldt alleen voor het regionale bestuursniveau): een vergunning voor de transmissie en distributie van elektriciteit wordt alleen verleend aan onderdanen van een lidstaat van de EER die hun woonplaats in de EER hebben. Indien de exploitant een directeur of huurder aanstelt, wordt afgezien van het woonplaatsvereiste. Rechtspersonen (ondernemingen) en personenvennootschappen moeten hun zetel in de EER hebben. Zij moeten een directeur of huurder aanstellen die onderdaan is van een lidstaat van de EER en zijn woonplaats in de EER heeft. De bevoegde autoriteit mag afzien van de woonplaats- en nationaliteitsvereisten indien de exploitatie van het netwerk in het algemeen belang wordt geacht (ISIC 40, CPC 887).

Maatregelen:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBI. Nr. 59/2006, als gewijzigd;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBI. Nr. 7800/2005, als gewijzigd;

*Landesgesetz, mit dem das Oberösterreichische Elektrizitätswirtschafts- und -
organisationsgesetz 2006 erlassen wird (Oö. ElWOG 2006)*, LGBI. Nr. 1/2006, als gewijzigd;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBI. Nr. 75/1999, als gewijzigd;

*Gesetz vom 16. November 2011 über die Regelung des Elektrizitätswesens in Tirol (Tiroler
Elektrizitätsgesetz 2012 — TEG 2012)*, LGBI. Nr. 134/2011;

*Gesetz über die Erzeugung, Übertragung und Verteilung von elektrischer Energie
(Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz)*, LGBI. Nr. 59/2003, als gewijzigd;

*Gesetz über die Neuregelung der Elektrizitätswirtschaft (Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz
2005 — WEIWG 2005)*, LGBI. Nr. 46/2005;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBI.
Nr. 70/2005;

Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBI. Nr. 24/2006;

Rohrleitungsgesetz (Pijpleidingenwet), BGBl. Nr. 411/1975, § 5(1) en (2), §§ 5 (1) en (3), 15, 16; en

Gaswirtschaftsgesetz (Gaswet), BGBl. I Nr. 121/2000, gewijzigd in 2011, artikelen 43 en 44, artikelen 90 en 93.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In BE: vestiging in de EU is vereist (ISIC 4010, CPC 887).

In CZ: voor de opwekking, transmissie, distributie van en de handel in elektriciteit en andere activiteiten van exploitanten op de elektriciteitsmarkt, alsook voor de opwekking en distributie van warmte is een vergunning vereist. Die vergunning kan alleen worden afgegeven aan een natuurlijk persoon met een verblijfsvergunning of een rechtspersoon die is gevestigd in de EU. Er bestaan exclusieve rechten met betrekking tot elektriciteits- en gastransmissie en vergunningen om als marktdeelnemer te kunnen optreden (ISIC 40, CPC 7131, 62279, 742, 887).

In LT: vergunningen voor de transmissie, distributie en levering van elektriciteit en voor de organisatie van de handel in elektriciteit kunnen alleen worden verleend aan Litouwse rechtspersonen of filialen van buitenlandse rechtspersonen of andere in LT gevestigde organisaties (ISIC 4010, CPC 62279, 887).

Dit voorbehoud is niet van toepassing op advies- of consultancydiensten met betrekking tot de transmissie en distributie van elektriciteit voor een vast bedrag of op contractbasis.

In PL: voor de volgende activiteiten is een vergunning uit hoofde van de Energiewet vereist:

- i) de productie van elektriciteit, met uitzondering van de productie van elektriciteit uit elektriciteitsbronnen waarbij de totale capaciteit uit niet-hernieuwbare bronnen niet meer dan 50 MW bedraagt; de cogeneratie van elektriciteit met behulp van bronnen waarbij de totale capaciteit uit niet-hernieuwbare bronnen niet meer dan 5 MW bedraagt;
- ii) de transmissie of distributie van elektriciteit; en
- iii) de handel in elektriciteit, met uitzondering van de handel in elektriciteit d.m.v. installaties met een spanning van minder dan 1 kV die eigendom zijn van de klant; en de handel in elektriciteit op beurzen door makelaarskantoren die hun activiteiten uitvoeren op basis van de Wet van 26 oktober 2000 betreffende grondstoffenbeurzen.

De bevoegde autoriteit kan alleen een vergunning verlenen aan aanvragers die hun hoofdvestiging of verblijfplaats op het grondgebied van een lidstaat van de EU, een lidstaat van de EER of de Zwitserse Bondsstaat hebben geregistreerd (ISIC 4010, CPC 62279, 63297, CPC 887).

In PT: de transmissie en distributie van elektriciteit gebeurt via exclusieve openbaredienstconcessies. Concessies voor de elektriciteitssector worden enkel toegekend aan vennootschappen wier hoofdkantoor en daadwerkelijke management zich in PT bevinden (ISIC 4010, CPC 887).

In SI: voor de productie, handel, levering aan eindafnemers, transmissie en distributie van elektriciteit en aardgas is vestiging in de EU vereist (ISIC 4010, 4020, CPC 7131, 887).

In SK: een vergunning is vereist voor de productie, transmissie en distributie van elektriciteit, de groothandel en de detailhandel in elektriciteit, en diensten in verband met de distributie van energie. Een vergunning voor deze activiteiten kan alleen worden verleend aan een natuurlijke persoon die permanent in een lidstaat van de EU of de EER verblijft of aan een rechtspersoon die in de EU of de EER is gevestigd (ISIC 4010, CPC 62279, 887).

In SI: voor de productie, handel, levering aan eindafnemers, transmissie en distributie van elektriciteit en aardgas is vestiging in de EU vereist (ISIC 4020, CPC 7131, 887).

Brandstoffen, gas, ruwe olie of aardolieproducten (ISIC 232, 4020; CPC 62271, 63297, 7131, 742, 887 (met uitzondering van advies- en consultancydiensten))

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling en hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling en lokale aanwezigheid:

In AT: een vergunning voor het vervoer van gas wordt alleen verleend aan onderdanen van een lidstaat van de EER die hun woonplaats in de EER hebben. Ondernemingen en personenvennootschappen moeten hun zetel in de EER hebben. De exploitant van het netwerk moet een directeur benoemen en een technisch directeur die verantwoordelijk is voor de technische controle van de exploitatie van het netwerk, en beiden moeten onderdaan zijn van een lidstaat van de EER. De bevoegde autoriteit mag afzien van de nationaliteits- en verblijfsvereisten wanneer de exploitatie van het netwerk in het algemeen belang wordt geacht.

Voor het vervoer van andere goederen dan gas en water geldt het volgende:

natuurlijke personen krijgen alleen een vergunning als zij onderdaan zijn van een lidstaat van de EER en een vestiging in Oostenrijk hebben; en

ondernemingen en personenvennootschappen moeten hun zetel in AT hebben. Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte of een beoordeling van het belang uitgevoerd. Grensoverschrijdende pijpleidingen mogen niet ten koste gaan van de veiligheidsbelangen van AT en zijn status als neutraal land. Ondernemingen en personenvennootschappen moeten een directeur aanstellen die onderdaan is van een lidstaat van de EER. De bevoegde autoriteit mag afzien van de nationaliteits- en vestigingsvereisten indien de exploitatie van de pijpleiding in het nationaal economisch belang wordt geacht (CPC 713).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In BE: voor de bulkopslag van gas gelden vereisten met betrekking tot de rechtsvormen en de behandeling van publieke of particuliere marktdeelnemers waaraan BE exclusieve rechten heeft toegekend. Vestiging binnen de EU is vereist voor de bulkopslag van gas (deel van CPC 742).

In het algemeen is voor de levering van aardgas aan in BE gevestigde afnemers (dit zijn zowel distributiebedrijven als consumenten met een totaal gecombineerd verbruik van gas uit alle leveringsbronnen van ten minste een miljoen kubieke meter per jaar) een individuele vergunning van de minister vereist, behalve wanneer de leverancier een distributiebedrijf is dat zijn eigen distributienet gebruikt. Een dergelijke vergunning kan alleen worden afgegeven aan een natuurlijke of rechtspersoon die is gevestigd in een lidstaat (ISIC 4020, CPC 7131).

Voor het vervoer van aardgas en andere brandstoffen via pijpleidingen is een vergunning vereist. Een vergunning kan alleen worden verleend aan een natuurlijke of rechtspersoon die is gevestigd in een lidstaat (overeenkomstig artikel 3 van het KB van 14 mei 2002). Aan buitenlandse ondernemingen die onder zeggenschap staan van natuurlijke personen of ondernemingen uit een derde land dat meer dan 5 % van de EU-invoer van aardolie, aardgas of elektriciteit voor zijn rekening neemt, kan worden verboden zeggenschap over die activiteit te verkrijgen.

Indien de vergunning wordt aangevraagd door een andere onderneming dan een filiaal of een vertegenwoordigingskantoor:

- i) moet de onderneming zijn opgericht overeenkomstig de Belgische wetgeving, de wetgeving van een andere lidstaat of van een derde land dat zich ertoe heeft verbonden een regeling te handhaven die gelijkaardig is aan de gemeenschappelijke vereisten van Richtlijn 98/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas; en
- ii) moet de onderneming beschikken over een administratieve zetel, een hoofdvestiging of een maatschappelijke zetel binnen een lidstaat of een derde land dat zich ertoe heeft verbonden een regeling te handhaven die gelijkaardig is aan de gemeenschappelijke vereisten van Richtlijn 98/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas, op voorwaarde dat de activiteit van deze vestiging of maatschappelijke zetel een effectief en bestendig verband heeft met de economie van het betrokken land (ISIC 4020, CPC 7131).

In CZ: voor de opwekking, transmissie, distributie en opslag van en de handel in gas is een vergunning vereist. Die vergunning kan alleen worden afgegeven aan een natuurlijk persoon met een verblijfsvergunning of een rechtspersoon die is gevestigd in de EU. Er bestaan exclusieve rechten met betrekking tot gastransmissie en vergunningen om als marktdeelnemer te kunnen optreden (ISIC 2320, 4020, CPC 7131, 63297, 742, 887).

Stoom en warm water (ISIC 4030, CPC 887).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In PL: voor de volgende activiteiten is een vergunning uit hoofde van de Energiewet vereist:

- i) de opwekking van energie uit stoom en warm water, met uitzondering van: de cogeneratie van warmte met behulp van bronnen waarbij de totale capaciteit uit niet-hernieuwbare bronnen niet meer dan 5 MW bedraagt; de productie van warmte met behulp van bronnen met een totale capaciteit van niet meer dan 5 MW;
- ii) de transmissie of distributie van warmte, behalve indien de totale capaciteit in opdracht van klanten niet hoger is dan 5 MW; en
- iii) de handel in warmte indien de capaciteit in opdracht van klanten niet hoger is dan 5 MW.

De bevoegde autoriteit kan alleen een vergunning verlenen aan aanvragers die hun hoofdvestiging of verblijfplaats op het grondgebied van een lidstaat van de EU, een lidstaat van de EER of de Zwitserse Bondsstaat hebben geregistreerd (ISIC 4030, CPC 887).

In SK: een vergunning is vereist voor de productie en distributie van stoom en warm water, de groothandel en de detailhandel in stoom en warm water, en diensten in verband met de distributie van energie. Een vergunning voor deze activiteiten kan alleen worden verleend aan een natuurlijke persoon die permanent in een lidstaat van de EU of de EER verblijft of aan een rechtspersoon die in de EU of de EER is gevestigd (ISIC 4030, CPC 887).

Maatregelen:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBI. Nr. 59/2006, als gewijzigd;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBI. Nr. 7800/2005, als gewijzigd;

*Landesgesetz, mit dem das Oberösterreichische Elektrizitätswirtschafts- und -
organisationsgesetz 2006 erlassen wird (Oö. ElWOG 2006)*, LGBI. Nr. 1/2006, als gewijzigd;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBI. Nr. 75/1999, als gewijzigd;

*Gesetz vom 16. November 2011 über die Regelung des Elektrizitätswesens in Tirol (Tiroler
Elektrizitätsgesetz 2012 — TEG 2012)*, LGBI. Nr. 134/2011;

*Gesetz über die Erzeugung, Übertragung und Verteilung von elektrischer Energie
(Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz)*, LGBI. Nr. 59/2003, als gewijzigd;

*Gesetz über die Neuregelung der Elektrizitätswirtschaft (Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz
2005 — WEIWG 2005)*, LGBI. Nr. 46/2005;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBI.
Nr. 70/2005;

Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBI. Nr. 24/2006;

Rohrleitungsgesetz (Pijpleidingenwet), BGBl. Nr. 411/1975, § 5(1) en (2), §§ 5 (1) en (3), 15, 16; en

Gaswirtschaftsgesetz 2011 (Gaswet), BGBl. I Nr. 107/2011, artikelen 43 en 44, artikelen 90 en 93.

BE: Koninklijk besluit van 2 april 2003 betreffende de vergunningen voor de levering van elektriciteit door tussenpersonen en betreffende de gedragsregels die op hen van toepassing zijn; en

Koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor de levering van aardgas en de toekenningsvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas.

CZ: Wet nr. 458/2000 Sb. inzake bedrijfsleven en overheid in de energiesector (de Energiewet).

DK: *Bekendtgørelse nr. 724 af 1. juli 2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines* (Besluit nr. 724 van 1 juli 2008 betreffende de inplanning, bouw en exploitatie van olietanks, leidingen en pijpleidingen).

LT: Wet van de Republiek Litouwen van 10 oktober 2000 inzake aardgas, nr. VIII-1973; en

Wet van de Republiek Litouwen van 20 juli 2000 betreffende elektriciteit nr. VIII-1881.

MT: *EneMalta Act Cap. 272* en *EneMalta (Transfer of Assets, Rights, Liabilities & Obligations) Act Cap. 536* (Overdracht van activa, rechten, aansprakelijkheden en verplichtingen).

NL: Elektriciteitswet 1998; Gaswet.

PL: Energiewet van 10 april 1997, artikelen 32 en 33.

SI: *Energetski zakon* (Energiewet) 2014, staatsblad Republiek Slovenië, nr. 17/2014; Mijnbouwwet (2014).

VOORBEHOUDEN VOOR BESTAANDE MAATREGELEN

LIJST VAN MEXICO

Voorbehouden op centraal niveau

I-MX-1

Sector: Alle

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen:	Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten (<i>Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos</i>), artikel 27. Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera), titel II, hoofdstukken I en II. Uitvoeringsregeling van de Wet inzake buitenlandse investeringen en het Nationaal register van buitenlandse investeringen (Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras), titel II, hoofdstukken I en II.
Omschrijving:	Investerings Buitenlanders of buitenlandse ondernemingen mogen geen eigendomsrechten (<i>dominio directo</i>) ten aanzien van land en water verwerven over een strook van 100 kilometer langs de landsgrenzen of over een strook van 50 kilometer vanaf de kust naar het binnenland (beperkingsgebied). Mexicaanse ondernemingen zonder uitsluitingsclausule voor buitenlanders mogen eigendomsrechten (<i>dominio directo</i>) verwerven ten aanzien van onroerend goed in het beperkingsgebied dat voor andere doeleinden dan bewoning wordt gebruikt. De verwerving wordt binnen zestig werkdagen na de datum van verwerving meegedeeld aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken (<i>Secretaría de Relaciones Exteriores</i>, hierna “SRE” genoemd).

Mexicaanse ondernemingen zonder uitsluitingsclausule voor buitenlanders mogen geen eigendomsrechten (*dominio directo*) verwerven ten aanzien van onroerend goed in het beperkingsgebied dat voor bewoning wordt gebruikt.

In overeenstemming met de hieronder beschreven procedure mogen Mexicaanse ondernemingen zonder uitsluitingsclausule voor buitenlanders rechten verwerven voor het gebruik en het genot van onroerend goed in het beperkingsgebied dat voor bewoning wordt gebruikt. Die procedure is ook van toepassing wanneer buitenlanders of buitenlandse ondernemingen trachten rechten te verwerven voor het gebruik en het genot van onroerend goed in het beperkingsgebied, ongeacht de bestemming van het onroerend goed.

Kredietinstellingen moeten een vergunning van het SRE verkrijgen om, in de hoedanigheid van trustee, rechten te verwerven ten aanzien van onroerend goed in het beperkingsgebied, wanneer de trust bedoeld is om het gebruik en het genot van dat onroerend goed mogelijk te maken zonder werkelijke eigendomsrechten daarop te verlenen, en de gerechtigden van de trust de Mexicaanse ondernemingen zonder een uitsluitingsclausule voor buitenlanders zijn, of de bovengenoemde buitenlanders of buitenlandse ondernemingen.

De begrippen “gebruik” en “genot” van het onroerend goed in het beperkingsgebied hebben betrekking op de rechten om dat onroerend goed te gebruiken en het genot ervan te hebben, met inbegrip van, voor zover van toepassing, het verwerven van voordelen, producten en, in het algemeen, eventuele opbrengsten als gevolg van lucratief beheer en exploitatie via derden of via kredietinstellingen in de hoedanigheid van trustees.

De duur van de in deze vermelding genoemde trust is maximaal vijftig jaar en kan op verzoek van de belanghebbende worden verlengd.

Het SRE kan te allen tijde nagaan of wordt voldaan aan de voorwaarden waaronder de in deze vermelding genoemde vergunningen worden verleend, en of de bovengenoemde kennisgevingen zijn gedaan en juist zijn.

Het SRE beslist over de vergunningen en houdt daarbij rekening met de economische en sociale voordelen die deze operaties de natie kunnen opleveren.

Buitenlanders en buitenlandse ondernemingen die buiten het beperkingsgebied onroerend goed willen verwerven, moeten vooraf een verklaring indienen bij het SRE waarin zij ermee instemmen zichzelf voor de bovengenoemde doeleinden als Mexicaanse onderdanen te beschouwen en afstand te doen van het recht een beroep te doen op bescherming van hun regering met betrekking tot dat onroerend goed.

I-MX-2

Sector: Alle

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera),
titel VI, hoofdstuk III.

Omschrijving:

Investerings

De CNIE neemt bij het beoordelen van de bij haar ingediende aanvragen³ de volgende criteria in aanmerking:

- a) effecten op de werkgelegenheid en de opleiding van arbeidskrachten;
- b) technologische bijdrage;
- c) naleving van de milieubepalingen van de milieuwetgeving; en
- d) in het algemeen, bijdrage aan het vergroten van het concurrentievermogen van het Mexicaanse productieve systeem.

Bij het beslissen over een aanvraag mag de CNIE alleen eisen opleggen die de internationale handel niet verstoren en die niet verboden zijn krachtens artikel 10.9 (Prestatievereisten).

³ Aanvragen voor de verwerving of vestiging van investeringen in beperkte activiteiten zoals uiteengezet in deze lijst.

I-MX-3

Sector: Alle

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera),
titel I, hoofdstuk III.

Zoals bepaald door het element “Omschrijving”.

Omschrijving:

Investerings

Om direct of indirect deel te nemen in meer dan 49 % van het eigendomsbelang van een Mexicaanse onderneming is voor investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen een positief besluit van de CNIE vereist, alleen wanneer de totale waarde van de activa van de Mexicaanse onderneming op het moment dat de aanvraag voor verwerving wordt ingediend hoger is dan de toepasselijke drempel.

De toepasselijke drempel voor de toetsing van een verwerving van een Mexicaanse onderneming is het bedrag dat door de CNIE wordt vastgesteld. De drempel op de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst voor Mexico is het equivalent in Mexicaanse peso van één miljard USD, op basis van de officiële wisselkoers op 5 oktober 2015.

De drempel wordt elk jaar aangepast volgens het nominale groeipercentage van het Mexicaans bruto binnenlands product, zoals gepubliceerd door het nationaal instituut voor statistiek en geografie (*Instituto Nacional de Estadística y Geografía*).

I-MX-4

Sector: Alle

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 10.10)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten
(Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), artikel 25.

Algemene Wet inzake coöperatieve vennootschappen (*Ley General de Sociedades Cooperativas*), titel I en titel II, hoofdstuk II.

Federale arbeidswet (*Ley Federal del Trabajo*), titel I.

Wet inzake buitenlandse investeringen (*Ley de Inversión Extranjera*),
titel I, hoofdstuk III.

Omschrijving:

Investerings

Maximaal 10 % van de natuurlijke personen die deelnemen in een Mexicaanse coöperatief productiebedrijf mag uit buitenlanders bestaan.

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen maximaal slechts 10 % van het eigendomsbelang in een Mexicaans coöperatief productiebedrijf bezitten.

Buitenlanders mogen geen algemene bestuurlijke taken of beheersactiviteiten uitvoeren binnen dat bedrijf.

Een coöperatief productiebedrijf is een onderneming waarvan de leden hun persoonlijke werk (fysiek of intellectueel) samenbrengen om goederen of diensten te produceren.

I-MX-5

Sector: Alle

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Federale wet tot bevordering van de micro-industrie en ambachtelijke activiteiten (*Ley Federal para el Fomento de la Microindustria y la Actividad Artesanal*), hoofdstukken I tot en met IV.

Omschrijving:

Investerings

Uitsluitend Mexicaanse ingezetenen kunnen een vergunning (*cédula*) aanvragen om als onderneming van de micro-industrie te worden aangemerkt.

Mexicaanse ondernemingen van de micro-industrie mogen geen buitenlanders als vennoten hebben.

In de federale wet tot bevordering van de micro-industrie en ambachtelijke activiteiten wordt een “onderneming van de micro-industrie” gedefinieerd als een onderneming die uit maximaal 15 werknemers bestaat en betrokken is bij de verwerking van goederen, en waarvan de jaarlijkse verkoop niet hoger is dan het bedrag dat periodiek wordt bepaald door het SE.

I-MX-6

Sector: Landbouw, veehouderij, bosbouw en houtwinning

Subsector: Landbouw, veehouderij of bosbouw

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 1111 Landbouw

CMAP 1112 Veehouderij en jacht (beperkt tot veehouderij)

CMAP 1200 Bosbouw en houtwinning

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten
(Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), artikel 27.

Landbouwwet (*Ley Agraria*), titel VI.

Wet inzake buitenlandse investeringen (*Ley de Inversión Extranjera*),
titel I, hoofdstuk III.

Omschrijving:

Investerings

Alleen Mexicaanse ingezetenen of Mexicaanse ondernemingen kunnen grond voor landbouw, veehouderij of bosbouw bezitten. Die ondernemingen geven een bijzonder soort aandeel ("T"-aandeel) uit dat de waarde van die grond ten tijde van de verwerving vertegenwoordigt.

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen maximaal slechts 49 % van de "T"-aandelen in handen hebben.

I-MX-7

Sector: Detailhandel

Subsector: Verkoop van non-foodproducten in gespecialiseerde inrichtingen

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 623087 Detailhandel in vuurwapens, patronen en munitie

CMAP 612024 Groothandel die niet elders is ingedeeld (beperkt tot vuurwapens, patronen en munitie)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera), titel I, hoofdstuk III.

Omschrijving:

Investerings

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen maximaal slechts 49 % in handen hebben van het eigendomsbelang in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die is betrokken bij de verkoop van explosieven, vuurwapens, patronen, munitie en vuurwerk, met uitzondering van de verwerving en het gebruik van explosieven voor industriële en winningsactiviteiten, en het bereiden van explosieve mengsels voor die activiteiten.

I-MX-8

Sector: Communicatie

Subsector: Uitzending (radio en vrij te ontvangen televisieprogramma's)⁴

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 720006 Overige telecommunicatiediensten (beperkt tot satellietcommunicatie)

CMAP 720006 Overige telecommunicatiediensten (met uitzondering van geavanceerde diensten of diensten met toegevoegde waarde)

CMAP 502003 Telecommunicatie-installaties

CMAP 720006 Overige telecommunicatiediensten (beperkt tot wederverkopers)

CMAP 941104 Particuliere productie en transmissie van radioprogramma's (beperkt tot de productie en transmissie van geluidsuitzendingen (radioprogramma's))

⁴ Voor alle duidelijkheid: in artikel 10.5 (Toepassingsgebied), punt 2(c), en artikel 11.2 (Toepassingsgebied), punt 2(a), worden audiovisuele diensten uitgesloten van het toepassingsgebied van hoofdstuk 10 (Investerings) en hoofdstuk 11 (Grensoverschrijdende handel in diensten). Mexico voegt uitsluitend om redenen van transparantie een aantal maatregelen met betrekking tot deze activiteit toe.

CMAF 941105 Particuliere diensten inzake de productie, transmissie en hertransmissie van televisieprogramma's (beperkt tot de transmissie en hertransmissie van vrij te ontvangen televisieprogramma's)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Meestbegunstigingsbehandeling (artikel 10.8)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikelen 28 en 32 en de vijfde overgangsbepaling.

Federale wet inzake telecommunicatie en uitzending (*Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión*), titel III, hoofdstukken I, III en VII; en titel X, hoofdstuk II.

Wet inzake algemene communicatiemiddelen (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), boek I, hoofdstuk III.

Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera), titel I, hoofdstukken II en III.

Uitvoeringsregeling van de Wet inzake buitenlandse investeringen en het Nationaal register voor buitenlandse investeringen (Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras), titel VI.

Algemene richtsnoeren voor het verlenen van de concessies als bedoeld in titel vier van de federale wet inzake telecommunicatie en uitzending (Lineamientos Generales para el otorgamiento de las concesiones a que se refiere el Título Cuarto de la Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión).

Omschrijving:

Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

In overeenstemming met de gebruiksbestemming ervan worden exclusieve concessies en concessies voor frequentiebanden uitsluitend verleend aan Mexicaanse ingezetenen of naar Mexicaans recht opgerichte Mexicaanse ondernemingen.

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen voor maximaal 49 % deelnemen in concessiehoudende ondernemingen die omroepdiensten verlenen. Die maximumdrempel voor buitenlandse investeringen wordt toegepast volgens de bestaande wederkerigheid met het land waarin de investeerder of handelaar die er uiteindelijk zeggenschap over heeft, is opgericht.

Voor de toepassing van de vorige alinea is een gunstig advies van de CNIE vereist alvorens de exclusieve concessie wordt verleend voor het aanbieden van omroepdiensten waarin buitenlandse investeringen zijn gedaan.

In geen geval mogen concessies, de daarin erkende rechten, voorzieningen, ondersteunende diensten, kantoren of daaraan ten dienste gestelde toebehoren en eigendommen geheel of gedeeltelijk worden toegewezen, bezwaard, verpand of in trust gegeven, gehypothekeerd of overgedragen aan welke buitenlandse regering of staat dan ook.

Concessies voor binnenlands sociaal gebruik worden verleend aan de inheemse bevolking en de inheemse gemeenschappen van Mexico, met als doel hun talen, cultuur, kennis, tradities, identiteit en eigen regels te bevorderen, te ontwikkelen en te behouden die, in overeenstemming met het beginsel van gendergelijkheid, de integratie van inheemse vrouwen mogelijk maken bij het verwezenlijken van de doelstellingen waarvoor de concessie wordt verleend.

Mexico garandeert dat uitzendingen de waarden van de nationale identiteit bevorderen. De concessiehoudende omroepen gebruiken en stimuleren lokale en nationale artistieke waarden en uitingen van de Mexicaanse cultuur, in overeenstemming met de kenmerken van de programmering ervan. In de dagelijkse programmering met persoonlijke optredens wordt meer tijd ingenomen door Mexicaanse ingezetenen.

I-MX-9

Sector: Communicatie

Subsector: Telecommunicatie (met inbegrip van wederverkopers en beperkte televisie- en audiodienst)

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 720006 Overige telecommunicatiediensten

CMAP 720006 Overige telecommunicatiediensten (met uitzondering van geavanceerde diensten of diensten met toegevoegde waarde)

CMAP 502003 Telecommunicatie-installaties

CMAP 720006 Overige telecommunicatiediensten (beperkt tot wederverkopers)

CMAP 502004 Overige bijzondere installaties

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau:	Centraal
Maatregelen:	Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten (<i>Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos</i>), artikelen 28 en 32. Federale wet inzake telecommunicatie en uitzending (<i>Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión</i>), titel III, hoofdstukken I, III en VII; titel IV, hoofdstuk X; en titel V, hoofdstuk I. Wet inzake algemene communicatiemiddelen (<i>Ley de Vías Generales de Comunicación</i>). Wet inzake buitenlandse investeringen (<i>Ley de Inversión Extranjera</i>), titel I, hoofdstuk II. Uitvoeringsregeling van de Wet inzake buitenlandse investeringen en het Nationaal register voor buitenlandse investeringen (<i>Reglamento de la Ley de Inversión Extranjera y del Registro Nacional de Inversiones Extranjeras</i>), titel VI.

Algemene richtsnoeren voor het verlenen van de concessies als bedoeld in titel vier van de federale wet inzake telecommunicatie en uitzending (*Lineamientos Generales para el otorgamiento de las concesiones a que se refiere el Título Cuarto de la Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión*).

Algemene regels waarin de voorwaarden en eisen worden vastgesteld voor het verlenen van telecommunicatievergunningen zoals vastgesteld in de federale wet inzake telecommunicatie en uitzending (*Reglas de carácter general que establecen los plazos y requisitos para el otorgamiento de autorizaciones en materia de telecomunicaciones establecidas en la Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión*).

Algemene richtsnoeren voor de vergunning voor de verhuur van radiospectrum (*Lineamientos Generales sobre la Autorización de Arrendamiento del Espectro Radioeléctrico*).

Richtsnoeren voor het verlenen van de registratie van de vergunning, voor het gebruik en de ontwikkeling van frequentiebanden van het radiospectrum voor secundair gebruik (*Lineamientos para el otorgamiento de la Constancia de Autorización, para el uso y aprovechamiento de bandas de frecuencias del espectro radioeléctrico para uso secundario*).

Omschrijving:

Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

In overeenstemming met de gebruiksbestemming ervan worden exclusieve concessies en concessies voor frequentiebanden uitsluitend verleend aan Mexicaanse ingezetenen of naar Mexicaans recht opgerichte Mexicaanse ondernemingen.

Concessies voor binnenlands sociaal gebruik worden verleend aan de inheemse bevolking en de inheemse gemeenschappen van Mexico, met als doel hun talen, cultuur, kennis, tradities, identiteit en eigen regels te bevorderen, te ontwikkelen en te behouden die, in overeenstemming met het beginsel van gendergelijkheid, de integratie van inheemse vrouwen mogelijk maken bij het verwezenlijken van de doelstellingen waarvoor de concessie wordt verleend.

Concessies voor binnenlands sociaal gebruik worden alleen verleend aan de inheemse bevolking en inheemse gemeenschappen in Mexico zonder enige vorm van buitenlandse investeringen.

In geen geval mogen concessies, de daarin erkende rechten, voorzieningen, ondersteunende kantoren of daaraan ten dienste gestelde toebehoren en eigendommen geheel of gedeeltelijk worden toegewezen, bezwaard, verpand of in trust gegeven, gehypothekeerd of overgedragen aan welke buitenlandse regering of staat dan ook.

Alleen Mexicaanse ingezetenen en naar Mexicaans recht opgerichte Mexicaanse ondernemingen kunnen een vergunning krijgen voor het verlenen van telecommunicatiediensten in de hoedanigheid van wederverkoper, zonder zelf concessiehouder te zijn.

Op grond van de algemene richtsnoeren voor de vergunning voor de verhuur van radiospectrum krijgt een onderneming die leasenemer van frequentiebanden wil worden een exclusieve concessie voor commercieel gebruik of een exclusieve concessie voor particulier gebruik.

Aanvragers voor een vergunning voor secundair gebruik van frequentiebanden van het radiospectrum moeten een wettelijk adres in Mexico-Stad opgeven.

I-MX-10

Sector: Communicatie

Subsector: Vervoer

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 7100 Vervoer

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Havenwet (*Ley de Puertos*), hoofdstuk IV.

Regulerende wet van de spoorwegdienst (*Ley Reglamentaria del Servicio Ferroviario*), hoofdstuk II, afdeling III.

Wet inzake burgerluchtvaart (*Ley de Aviación Civil*), hoofdstuk III, afdeling III.

Wet inzake luchthavens (*Ley de Aeropuertos*), hoofdstuk IV.

Wet inzake wegen, bruggen en vervoer over rijkswegen (*Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal*), titel I, hoofdstuk III.

Wet inzake algemene communicatiemiddelen (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), boek I, hoofdstukken III en V.

Omschrijving:

Investerings

Buitenlandse regeringen of buitenlandse staten mogen direct noch indirect investeren in Mexicaanse ondernemingen die zich bezighouden met vervoer en andere algemene communicatiemiddelen.

I-MX-11

Sector: Vervoer

Subsector: Vervoer over land en vervoer over water

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 501421 Bouw van zee- en rivierwerken

CMAP 501422 Aanleg van wegen en werken voor vervoer over land

Betrokken verplichtingen: Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Nationale behandeling (artikel 11.6)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten
(*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikel 32.

Wet inzake wegen, bruggen en vervoer over rijkswegen (*Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal*), titel I, hoofdstuk III.

Havenwet (*Ley de Puertos*), hoofdstuk IV.

Wet inzake scheepvaart en zeehandel (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), titel I, hoofdstuk II.

Omschrijving:

Grensoverschrijdende handel in diensten

Een door het SCT verleende concessie is vereist voor het bouwen en beheren, of uitsluitend het beheren, van zee- of rivierwerken.

Een door het SCT verleende concessie is eveneens vereist voor het bouwen, beheren, exploiteren, in stand houden of onderhouden van rijkswegen en -bruggen.

Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen kunnen deze concessies verkrijgen.

I-MX-12

Sector: Energie

Subsector: Exploratie en productie van aardolie en andere koolwaterstoffen.

Vervoer, behandeling, raffinage, verwerking, opslag, distributie, compressie, vloeibaar maken, decompressie, hervergassing, verkoop aan het publiek en commercialisering van koolwaterstoffen, aardolieproducten en petrochemische producten, en de gebruikers van deze producten en diensten.

De uitvoer en invoer van koolwaterstoffen en aardolieproducten.

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Prestatievereisten (artikel 10.9)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen:

Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten
(*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*),
artikelen 25, 27 en 28.

Besluit tot wijziging en aanvulling van verschillende bepalingen van
de politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten inzake
energie (Decreto por el que se reforman y adicionan diversas
disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos
Mexicanos, en materia de energía), bekendgemaakt in het staatsblad
van 31 oktober 2024.

Wet inzake de koolwaterstoffensector (Ley del Sector de
Hidrocarburos), artikelen 1, 4, 6, 10 tot en met 14, 17, 22, 24, 25, 26,
27, 31, 37 tot en met 44, 54, 55, 56, 58, 65, 69, 74, 76, 82, 95, 96, 110,
118, 151, 153, 158, 162 en 163.

Wet inzake buitenlandse handel (*Ley de Comercio Exterior*).

Wet inzake de overheidsonderneming Petróleos Mexicanos (Ley de la
Empresa Pública del Estado, Petróleos Mexicanos), artikelen 2, 8, 10,
11, 62, 65 en 79.

Uitvoeringsregeling van de Wet inzake koolwaterstoffen (*Reglamento
de la Ley de Hidrocarburos*), artikelen 8, 9, 14, 16, 36, 37, 61, 92, 95,
96.

Reglementering van de activiteiten als bedoeld in titel drie van de Wet
inzake koolwaterstoffen (*Reglamento de las actividades a que se
refiere el Título Tercero de la Ley de Hidrocarburos*), artikel 51.

Methodologie voor de meting van de nationale inhoud in de rechten en exploratie- en productieovereenkomsten voor koolwaterstoffen, alsmede de vergunningen in de sector koolwaterstoffen, uitgegeven door het Ministerie van Economie (*Metodología para la Medición del Contenido Nacional en Asignaciones y Contratos para la Exploración y Extracción de Hidrocarburos, así como para los permisos en la Industria de Hidrocarburos, emitida por la Secretaría de Economía*).

Overeenkomst tot vaststelling van de waarden voor 2015 en 2025 van nationale inhoud in de activiteiten inzake de exploratie en winning van koolwaterstoffen in diepe en zeer diepe wateren, uitgegeven door het Ministerie van Economie, bekendgemaakt in het staatsblad van 29 maart 2016 (*Acuerdo por el que se establecen los valores para 2015 y 2025 de contenido nacional en las actividades de Exploración y Extracción de Hidrocarburos en aguas profundas y ultra profundas, emitidos por la Secretaría de Economía*).

Omschrijving:

Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

De natie heeft alle koolwaterstoffen in de ondergrond van haar grondgebied in directe, onvervreemdbare en onaantastbare eigendom, waaronder op het continentale plat en in de exclusieve economische zone buiten de territoriale wateren en aangrenzend daaraan, in strata of afzettingen, ongeacht de fysieke omstandigheden ervan. Alleen de natie voert de exploratie en productie van koolwaterstoffen uit, door middel van rechten of overeenkomsten. In de overeenkomsten voor exploratie en productie wordt altijd bepaald dat de koolwaterstoffen in de ondergrond eigendom zijn van de natie.

Het SENER kan rechten toekennen aan PEMEX voor de exploratie en productie van koolwaterstoffen.

Voor het uitvoeren van de activiteiten in verband met de rechten voor zelfontwikkeling voert PEMEX uitsluitend dienstverleningsovereenkomsten met particuliere partijen uit. Voor de activiteiten in verband met de rechten voor gemengde ontwikkeling voert PEMEX gemengde overeenkomsten uit met particuliere partijen, met een participatiepercentage van PEMEX van ten minste veertig procent.

Het SENER stelt voor elk contractgebied waarvoor een inschrijvingsprocedure wordt geopend en dat overeenkomstig de wetgeving wordt gegund het juiste contractmodel vast; daarvoor kan het kiezen uit andere contractmodellen zoals diensten, winstdeling, productiedeling of licenties. Voor exploratie- en productieovereenkomsten kan PEMEX toetreden tot allianties of verenigingen om deel te nemen aan aanbestedingsprocedures, maar mag zij geen publiek-private partnerschapsovereenkomsten sluiten met particuliere partijen.

Het SENER kan in overeenkomsten voor de exploratie en productie van koolwaterstoffen voorzien in een rechtstreekse deelname van PEMEX. Het SENER stelt in overeenkomsten voor de exploratie en productie van koolwaterstoffen de deelname van PEMEX verplicht wanneer er een mogelijkheid is om een grensoverschrijdend reservoir te vinden.

Er wordt geen inschrijvingsprocedure geopend in opdrachten voor de exploratie en productie van aardgas voor eigen consumptie dat zich in kolenlagen bevindt en daardoor geproduceerd wordt, die rechtstreeks aan de houders van mijnbouwconcessies kunnen worden gegund.

De exploratie en productie van koolwaterstoffen op het nationale grondgebied door middel van rechten en exploratie- en productieovereenkomsten moet voldoen aan een minimale gemiddelde procentuele doelstelling voor de nationale inhoud. Voor deze gemiddelde doelstelling voor de nationale inhoud zal geen rekening worden gehouden met de exploratie en productie van koolwaterstoffen in diepe en zeer diepe wateren, waarvoor andere eisen inzake nationale inhoud gelden die worden vastgesteld door het SE met het advies van het SENER, waarbij rekening wordt gehouden met de kenmerken van die activiteiten.

Het bovengenoemde mandaat moet in overeenstemming zijn met de methodologie die wordt vastgesteld door het Ministerie van Economie en mag geen gevolgen hebben voor de concurrentiepositie van PEMEX of van andere staatsproductiebedrijven en andere economische subjecten die de exploratie en productie van koolwaterstoffen ontwikkelen.

De federale uitvoerende macht stelt beschermingszones vast in de gebieden waarin de staat besluit exploratie- en -productieactiviteiten te verbieden; dit zijn andere gebieden dan beschermde natuurgebieden waarin geen rechten en overeenkomsten kunnen worden toegekend.

De Mexicaanse regering voegt aan de voorwaarden voor de rechten en exploratie- en productieovereenkomsten alsook aan de vergunningen toe dat bij dezelfde voorwaarden op het gebied van prijzen, kwaliteit and tijdige levering de voorkeur moet worden gegeven aan de aankoop van binnenlandse goederen en de inschakeling van binnenlandse diensten, zoals het opleiden en aanwerven, op technisch en managementniveau, van Mexicaanse ingezetenen.

Voor de activiteiten in verband met oppervlakte-exploratie en erkenning is een door het SENER afgegeven vergunning vereist, die geen rechten verleent voor de exploratie en productie van koolwaterstoffen. Personen die een recht hebben verworven of aan wie een exploratie- en productieovereenkomst is gegund, hebben geen vergunning nodig voor oppervlakte-exploratie en erkenning in de gebieden waarop het recht of de exploratie- en productieovereenkomst van toepassing is.

Het SENER of de CNE stelt de vergunningsmodellen vast voor het vervoer, de behandeling, de raffinage, de verwerking, de opslag, de distributie, de compressie, het vloeibaar maken, de decompressie, de hervergassing, de verkoop aan het publiek, de commercialisering, formulering en verzending voor eigen consumptie van koolwaterstoffen (inclusief aardgas), aardolie- of aardgasproducten (inclusief benzine en diesel) en petrochemische producten, naar gelang het geval, en voor het beheer van Geïntegreerde Systemen, waarbij in aanmerking wordt genomen dat vergunninghouders een naar Mexicaans recht opgerichte onderneming moeten hebben en hun woonplaats in Mexico moeten hebben. De vergunningen voor het uitvoeren en invoeren van koolwaterstoffen en aardolie- of aardgasproducten worden afgegeven overeenkomstig de wet inzake buitenlandse handel (Ley de Comercio Exterior), op grond waarvan vergunninghouders een naar Mexicaans recht opgerichte onderneming moeten hebben en hun woonplaats in Mexico moeten hebben.

I-MX-13

Sector: Energie

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 623090 Detailhandel in andere artikelen en goederen die niet elders zijn ingedeeld (biobrandstof)

Betrokken verplichtingen: Prestatievereisten (artikel 10.9)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake biobrandstoffen (Ley de Biocombustibles), artikel 19.

Omschrijving: Investerings

De SE stelt de methode vast om het aandeel nationale inhoud in biomassa te meten, hetzij voor rechtstreeks gebruik als biobrandstoffen, hetzij voor de productie van biobrandstoffen, alsmede de verificatie ervan.

I-MX-14

Sector: Energie

Subsector: Elektriciteit

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Prestatievereisten (artikel 10.9)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), artikelen 25, 27 en 28.

Besluit tot wijziging en aanvulling van verschillende bepalingen van de politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten inzake energie (Decreto por el que se reforman y adicionan diversas disposiciones de la Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos, en materia de energía), bekendgemaakt in het staatsblad van 31 oktober 2024.

Wet inzake de elektriciteitssector (Ley del Sector Eléctrico),
artikelen 1, 2, 4, 10, 12, 13, 39, 40, 44, 61, 108, 109, 132 en 151.

Wet inzake de overheidsonderneming federale elektriciteitscommissie
(Ley de la Empresa Pública del Estado, Comisión Federal de
Electricidad), artikelen 8, 65 en 81.

Omschrijving:

Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

De planning van en het toezicht op het nationale elektriciteitssysteem overeenkomstig de artikelen 25, 27 en 28 van de Grondwet, en de openbare dienst voor de transmissie en distributie van elektriciteit, komen uitsluitend toe aan de natie; voor deze activiteiten worden geen concessies verleend.

De overheidsonderneming mag met particulieren overeenkomsten sluiten over, naast andere activiteiten, de installatie, het onderhoud en de uitbreiding van de infrastructuur die nodig is voor de openbare dienstverlening op het gebied van de transmissie en distributie van elektriciteit.

De SE moet de methode vaststellen om het aandeel nationale inhoud in de elektriciteitssector te meten.

De SENER kan, na advies van de SE, vaststellen dat, onder dezelfde omstandigheden, met inbegrip van prijsgelijkheid, kwaliteit en tijdige levering, in de overeenkomsten van de overheidsonderneming met betrekking tot de ontwikkeling van infrastructuurprojecten, gemengde investeringen en die welke voortvloeien uit de mechanismen voor de toewijzing van energie en aanverwante producten die door de deelnemers aan de elektriciteitssector zijn gesloten, de voorkeur wordt gegeven aan de aankoop van nationale goederen en aan het contracteren van diensten van nationale oorsprong, met inbegrip van de opleiding en aanwerving, op technisch en managementniveau, van personen met de Mexicaanse nationaliteit.

Wanneer de particuliere sector mag deelnemen aan de andere activiteiten van de elektriciteitssector, mag hij in geen geval voorrang krijgen op de overheidsonderneming, die als wezenlijke taak heeft haar maatschappelijke verantwoordelijkheid te vervullen en de continuïteit en toegankelijkheid van de openbare elektriciteitsdienst te waarborgen.

De overheidsonderneming moet ten minste zorgen voor vierenvijftig procent van de gemiddelde energie die in een kalenderjaar in het net wordt geïnjecteerd.

De particuliere sector kan aan het elektriciteitsopwekkingsproces deelnemen door middel van gemengde-investeringsregelingen, waarbij de overheidsonderneming een directe of indirecte deelneming aan het project van ten minste vierenvijftig procent moet hebben.

Alleen de overheidsonderneming kan zorgen voor het basisaanbod van elektriciteit, tegen de laagst mogelijke prijs.

Met betrekking tot alle andere bedrijfsactiviteiten van de CFE en haar dochterondernemingen stelt de raad van bestuur, overeenkomstig het reglement van de CFE, voorschriften vast voor de verwerving, leasing, aanbesteding van diensten en uitvoering van werken. De raad kan onder meer minimumpercentages voor nationale inhoud vereisen in overeenstemming met de aard van de aanbesteding, de tariefregeling en de internationale verdragen die Mexico heeft ondertekend.

Alle vergunningen die op grond van de Wet inzake de elektriciteitssector worden verleend, worden door de CNE verleend. Vergunninghouders moeten natuurlijke personen of naar Mexicaans recht opgerichte ondernemingen zijn.

I-MX-15

Sector: Energie

Subsector: Koolwaterstoffen en aardolieproducten (levering van brandstof en smeermiddelen voor luchtvaartuigen, schepen en spoorwagematerieel)

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera), titel I, hoofdstuk III.

Omschrijving: Investerings

Investerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen maximaal 49 % in handen hebben van het eigendomsbelang in een Mexicaanse onderneming die brandstof en smeermiddelen voor vaartuigen, spoorwagematerieel en luchtvaartbrandstoffen levert.

I-MX-16

Sector: Drukkerijen, uitgeverijen en aanverwante sectoren

Subsector: Uitgeverijen van kranten

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 342001 Uitgave van kranten en tijdschriften (beperkt tot kranten)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera), titel I, hoofdstuk III.

Zoals bepaald door het element “Omschrijving”.

Omschrijving:

Investerings

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen maximaal slechts 49 % in handen hebben van het eigendomsbelang in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die is betrokken bij het drukken of uitgeven van dagbladen die hoofdzakelijk voor een Mexicaanse publiek worden geschreven en op het grondgebied van Mexico worden verspreid.

Voor de toepassing van deze vermelding wordt onder “dagbladen” verstaan dagbladen waarvan de verspreiding niet gratis is en die zeven dagen per week verschijnen.

I-MX-17

Sector: Vervaardiging van goederen

Subsector: Explosieven, vuurwerk, vuurwapens en patronen

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 352236 Vervaardiging van explosieven en vuurwerk

CMAP 382208 Vervaardiging van vuurwapens en patronen

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera),
titel I, hoofdstuk III.

Omschrijving:

Investerings

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen maximaal slechts 49 % in handen hebben van het eigendomsbelang in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die explosieven, vuurwerk, vuurwapens, patronen en munitie vervaardigt, met uitzondering van het bereiden van explosieve mengsels voor industriële en winningsactiviteiten.

I-MX-18

Sector: Visserij

Subsector: Diensten in verband met visserij

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 1300 Visserij

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 11.6)

Meestbegunstigingsbehandeling (artikel 11.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten
(*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikel 32.

Algemene wet inzake duurzame visserij en aquacultuur (*Ley General de Pesca y Acuacultura Sustentables*), titel zes, hoofdstuk IV; en
titel zeven, hoofdstuk II.

Wet inzake scheepvaart en zeehandel (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), titel I, hoofdstuk I; titel II, hoofdstuk IV; en titel drie, hoofdstuk II.

Havenwet (*Ley de Puertos*), hoofdstukken I, IV en VI.

Uitvoeringsregeling van de wet inzake visserij (Reglamento de la Ley de Pesca), titel twee, hoofdstuk I; en hoofdstuk II, afdeling zes.

Omschrijving:

Grensoverschrijdende handel in diensten

Een vergunning afgegeven door het SAGARPA via de nationale commissie van aquacultuur en visserij (*Comisión Nacional de Acuacultura y Pesca*); of door het SCT, binnen de grenzen van hun bevoegdheid, is vereist om visserijactiviteiten uit te voeren.

Een door het SAGARPA afgegeven vergunning is vereist voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten, zoals visserij die nodig is om aanvragen voor een concessie te rechtvaardigen, en de installatie van vast vistuig in federale wateren. Die vergunning wordt bij voorkeur gegeven aan de inwoners van lokale gemeenschappen. Onder gelijke omstandigheden wordt de voorkeur gegeven aan aanvragen van inheemse gemeenschappen.

Onder buitenlandse vlag varende vaartuigen moeten een door het SCT afgegeven vergunning hebben voor het verlenen van baggerdiensten.

Een door het SCT afgegeven vergunning is vereist voor het verlenen van havendiensten in verband met visserij, zoals het laden en bevoorraden van schepen, het onderhoud van communicatieapparatuur, elektriciteitswerkzaamheden, afvalinzameling en rioolwaterafvoer. Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen kunnen die vergunning verkrijgen.

I-MX-19

Sector: Visserij

Subsector: Visserij

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 130011 Visserij op volle zee

CMAP 130012 Kustvisserij

CMAP 130013 Binnenvisserij

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Algemene wet inzake duurzame visserij en aquacultuur (*Ley General de Pesca y Acuacultura Sustentables*), titel VI, hoofdstuk IV; titel VII, hoofdstuk I; titel XIII, het enige hoofdstuk; en titel XIV, hoofdstukken I, II en III.

Wet inzake scheepvaart en zeehandel (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), titel II, hoofdstuk I.

Federale zeewet (*Ley Federal del Mar*), titel I, hoofdstukken I en III.

Wet inzake nationale wateren (Ley de Aguas Nacionales), titel I en titel IV, hoofdstuk I.

Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera), titel I, hoofdstuk III.

Uitvoeringsregeling van de wet inzake visserij (Reglamento de la Ley de Pesca), titel I, hoofdstuk I; titel II, hoofdstukken I, III tot en met VI; en titel III, hoofdstukken III en IV.

Omschrijving:

Investerings

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen maximaal slechts 49 % in handen hebben van het eigendomsbelang in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die kustvisserij, binnenvisserij en visserij in de exclusieve economische zone bedrijven, met uitzondering van aquacultuur.

Voor investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen is een positief besluit van de CNIE vereist om meer dan 49 % in handen te hebben van het eigendomsbelang in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die visserij op volle zee bedrijft.

I-MX-20

Sector: Onderwijs

Subsector: Particuliere scholen

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 921101 Particulier kleuteronderwijs

CMAP 921102 Particulier primair onderwijs

CMAP 921103 Particulier secundair onderwijs

CMAP 921104 Particulier hoger middelbaar onderwijs

CMAP 921105 Particulier hoger onderwijs

CMAP 921106 Particulier onderwijs waarin kleuteronderwijs, primair onderwijs, secundair onderwijs, hoger middelbaar onderwijs en hoger onderwijs worden gecombineerd

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake buitenlandse investeringen (*Ley de Inversión Extranjera*), titel I, hoofdstuk III.

Wet inzake de coördinatie van het hoger onderwijs (*Ley para la Coordinación de la Educación Superior*), hoofdstuk II.

Algemene onderwijswet (*Ley General de Educación*), hoofdstuk III.

Omschrijving: Investerings

Voor investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen is een positief besluit van de CNIE vereist om meer dan 49 % in handen te hebben van het eigendomsbelang in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die kleuteronderwijs, primair onderwijs, secundair onderwijs, hoger middelbaar onderwijs, hoger onderwijs of gecombineerde particuliere onderwijsdiensten verleent.

I-MX-21

Sector:	Professionele, technische en gespecialiseerde diensten
Subsector:	Medische diensten
Bedrijfstakkenclassificatie:	CMAP 9231 Door de particuliere sector verleende diensten van artsen, tandartsen en dierenartsen (beperkt tot medische diensten)
Betrokken verplichtingen:	Nationale behandeling (artikel 11.6)
Bestuursniveau:	Centraal
Maatregelen:	Federale arbeidswet (<i>Ley Federal del Trabajo</i>), hoofdstuk I.
Omschrijving:	Grensoverschrijdende handel in diensten Alleen Mexicaanse ingezetenen die een vergunning hebben om het beroep van arts uit te oefenen op het grondgebied van Mexico mogen bij Mexicaanse ondernemingen interne medische diensten verlenen.

I-MX-22

Sector:	Professionele, technische en gespecialiseerde diensten
Subsector:	Gespecialiseerd personeel
Bedrijfstakkenclassificatie:	CMAP 951012 Diensten van de douane en representatieve agentschappen
Betrokken verplichtingen:	Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)
Bestuursniveau:	Centraal
Maatregelen:	Douanewet (Ley Aduanera), titel II, hoofdstukken I en III, en titel VII, hoofdstuk I. Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera), titel I, hoofdstuk II.
Omschrijving:	Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten Alleen een Mexicaanse ingezetene van geboorte mag douane-expediteur zijn.

Alleen douane-expediteurs die optreden als geadresseerden of wettelijk vertegenwoordigers (*mandatarios*) van een importeur of exporteur, alsook de rechtverkrijgenden van douane-expediteurs, mogen de formaliteiten in verband met de inklaring van de goederen van die importeur of exporteur vervullen.

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen niet rechtstreeks of indirect deelnemen in het agentschap van een douane-expediteur.

I-MX-23

Sector: Professionele, technische en gespecialiseerde diensten

Subsector: Gespecialiseerde diensten (notaris voor bedrijven)

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Federale wet inzake notarissen voor bedrijven (*Ley Federal de Correduría Pública*), artikelen 7, 8, 12 en 15.

Uitvoeringsregeling van de federale wet inzake notarissen voor bedrijven (Reglamento de la Ley Federal de Correduría Pública), hoofdstuk I en hoofdstuk II, afdelingen I en II.

Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera), titel I, hoofdstuk II.

Omschrijving:

Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Alleen een Mexicaanse ingezetene van geboorte kan een vergunning krijgen om het beroep van notaris voor bedrijven (*corredor público*) uit te oefenen.

Notarissen voor bedrijven mogen geen zakelijke banden met ongeacht welke persoon hebben voor het verlenen van hun diensten aan bedrijven.

Notarissen voor bedrijven moeten een kantoor vestigen in de plaats waar zij volgens hun vergunning hun beroep mogen uitoefenen.

Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen met een uitsluitingsclausule voor buitenlanders kunnen die vergunning verkrijgen.

I-MX-24

Sector: Professionele, technische en gespecialiseerde diensten

Subsector: Professionele diensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 951002 Rechtskundige diensten (met inbegrip van buitenlands juridisch advies)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.8 en 11.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Regulerende wet van het grondwettelijke artikel 5 met betrekking tot de uitoefening van beroepen in het federale district (*Ley Reglamentaria del Artículo 5º Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en el Distrito Federal*), hoofdstuk III, afdeling III; en hoofdstuk V.

Wet inzake buitenlandse investeringen (*Ley de Inversión Extranjera*), titel I, hoofdstuk III.

Omschrijving:

Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Voor investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen is een positief besluit van de CNIE vereist om meer dan 49 % in handen te hebben van het eigendomsbelang in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die rechtskundige diensten verleent.

Bij het ontbreken van een internationaal verdrag dienaangaande mogen buitenlanders het beroep alleen uitoefenen op voorwaarde van wederkerigheid in de verblijfplaats van de aanvrager en naleving van de rest van de eisen die zijn vastgesteld in het Mexicaanse recht.

Met inachtneming van het bepaalde in deze vermelding, mogen alleen advocaten met een vergunning in Mexico een eigendomsbelang hebben in een op het grondgebied van Mexico gevestigd advocatenkantoor.

Advocaten met een vergunning tot uitoefening van het beroep in de Europese Unie mogen een partnerschap aangaan met advocaten met een vergunning tot uitoefening van het beroep in Mexico.

Het aantal advocaten met een vergunning tot uitoefening van het beroep in de Europese Unie die vennoten zijn in een advocatenkantoor in Mexico mag niet groter zijn dan het aantal advocaten met een vergunning in Mexico die vennoten van dat advocatenkantoor zijn. Advocaten met een vergunning tot uitoefening van het beroep in de Europese Unie mogen het beroep uitoefenen en rechtskundig advies over het Mexicaanse recht verstrekken wanneer zij voldoen aan de eisen om als advocaat werkzaam te zijn in Mexico.

Een advocatenkantoor dat is opgericht door middel van een partnerschap van advocaten met een vergunning tot uitoefening van het beroep in de Europese Unie en advocaten met een vergunning tot uitoefening van het beroep in de Mexico mag advocaten met een vergunning in Mexico aanwerven als werknemers.

Voor alle duidelijkheid: deze vermelding is niet van toepassing op het verlenen, op tijdelijke “fly-in fly-out”-basis, of door middel van het gebruik van onlinetechnologie of telecommunicatietechnologie, van rechtskundig advies in buitenlands recht en internationaal recht en, alleen met betrekking tot buitenlands en internationaal recht, arbitrage en bemiddeling door buitenlandse advocaten.

I-MX-25

Sector: Professionele, technische en gespecialiseerde diensten

Subsector: Professionele diensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 9510 Verlenen van professionele, technische en gespecialiseerde diensten (beperkt tot professionele diensten)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 11.6)

Meestbegunstigingsbehandeling (artikel 11.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Regulerende wet van het grondwettelijke artikel 5 met betrekking tot de uitoefening van beroepen in Mexico-Stad (Ley reglamentaria del Artículo 5º Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en la Ciudad de México), hoofdstuk III, afdeling III, en hoofdstuk V.

Uitvoeringsregeling van de regulerende wet van het grondwettelijke artikel 5 met betrekking tot de uitoefening van beroepen in het federale district (Reglamento de la Ley Reglamentaria del Artículo 5º Constitucional, relativo al Ejercicio de las Profesiones en el Distrito Federal), hoofdstuk III.

Algemene wet inzake de bevolking (*Ley General de Población*), hoofdstuk III.

Omschrijving:

Grensoverschrijdende handel in diensten

Overeenkomstig de desbetreffende internationale verdragen waarbij Mexico partij is; buitenlanders mogen in Mexico-Stad de beroepen uitoefenen die zijn vermeld in de Regulerende wet van het grondwettelijke artikel 5 met betrekking tot de uitoefening van beroepen in Mexico-Stad.

Bij het ontbreken van een internationaal verdrag dienaangaande mogen buitenlanders het beroep alleen uitoefenen op voorwaarde van wederkerigheid in de verblijfplaats van de aanvrager en naleving van de rest van de eisen die zijn vastgesteld in het Mexicaanse recht.

I-MX-26

Sector: Religieuze diensten

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 929001 Diensten van religieuze organisaties

Betrokken verplichtingen: Hoger management en raad van bestuur (artikel 10.10)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake religieuze verenigingen en de openbare eredienst (*Ley de Asociaciones Religiosas y Culto Público*), titel II, hoofdstukken I en II.

Omschrijving: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Vertegenwoordigers van religieuze verenigingen in Mexico moeten Mexicaanse ingezetenen zijn.

Religieuze verenigingen zijn verenigingen die zijn opgericht overeenkomstig de wet inzake religieuze verenigingen en de openbare eredienst.

Religieuze verenigingen moeten zich registreren bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken (*Secretaría de Gobernación*, SEGOB). Om te worden geregistreerd, moeten de religieuze verenigingen in Mexico zijn gevestigd.

I-MX-27

Sector: Diensten in verband met landbouw

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 971010 Verlenen van diensten in verband met landbouw

Betrokken verplichtingen: Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Nationale behandeling (artikel 11.6)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten
(*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikel 32.

Federale wet inzake de gezondheid van planten (Ley Federal de Sanidad Vegetal), titel II, hoofdstuk IV.

Uitvoeringsregeling van de fytosanitaire wet van de Verenigde Mexicaanse Staten (*Reglamento de la Ley de Sanidad Fitopecuaria de los Estados Unidos Mexicanos*), hoofdstuk VII.

Omschrijving: Grensoverschrijdende handel in diensten

Een door het SAGARPA afgegeven concessie is vereist voor het sproeien met gewasbeschermingsmiddelen.

Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen kunnen die concessie verkrijgen.

I-MX-28

Sector: Vervoer

Subsector: Luchtvervoer

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 384205 Vervaardiging, assemblage en reparatie van
luchtvaartuigen (beperkt tot de reparatie van luchtvaartuigen)

Betrokken verplichtingen: Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake burgerluchtvaart (*Ley de Aviación Civil*), hoofdstuk III,
afdeling II.

Uitvoeringsregeling van de wet inzake burgerluchtvaart (Reglamento
de la Ley de Aviación Civil), hoofdstuk VII.

Omschrijving:

Grensoverschrijdende handel in diensten

Een door het SCT afgegeven vergunning is vereist voor het opzetten en beheren, of het beheren en exploiteren, van een faciliteit voor de reparatie van luchtvaartuigen en van centra voor het onderwijzen en opleiden van personeel.

Om die vergunning te verkrijgen, moet de belanghebbende aantonen dat de faciliteit voor de reparatie van luchtvaartuigen en de centra voor het onderwijzen en opleiden van personeel hun vestigingsplaats in Mexico hebben.

I-MX-29

Sector: Vervoer

Subsector: Luchtvervoer⁵

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 973302 Diensten voor het beheer van luchthavens en helihavens

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten
(*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikel 32.

Wet inzake algemene communicatiemiddelen (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), boek I, hoofdstukken I, II en III.

Wet inzake buitenlandse investeringen (*Ley de Inversión Extranjera*), titel I, hoofdstuk III.

⁵ Voor alle duidelijkheid: in artikel 10.5 (Toepassingsgebied), punt 2(e), en artikel 11.2 (Toepassingsgebied), punt 2(g), worden luchtdiensten, of aanverwante diensten ter ondersteuning van luchtdiensten, uitgesloten van het toepassingsgebied van hoofdstuk 10 (Investerings) en hoofdstuk 11 (Grensoverschrijdende handel in diensten). Mexico voegt uitsluitend om redenen van transparantie een aantal maatregelen met betrekking tot deze activiteit toe.

Wet inzake burgerluchtvaart (*Ley de Aviación Civil*), hoofdstukken I en IV.

Wet inzake luchthavens (*Ley de Aeropuertos*), hoofdstuk III.

Uitvoeringsregeling van de wet inzake luchthavens (*Reglamento de la Ley de Aeropuertos*), titel II, hoofdstukken I, II en III.

Omschrijving:

Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Een door het SCT afgegeven concessie is vereist voor het bouwen en beheren, of het beheren, van luchthavens en helihavens. Alleen Mexicaanse ondernemingen kunnen die concessie verkrijgen.

Voor investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen is een positief besluit van de CNIE vereist om meer dan 49 % in handen te hebben van het eigendomsbelang in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die concessiehouder of vergunninghouder van vliegvelden voor openbare dienstverlening is.

Bij het nemen van een besluit geeft de CNIE de voorkeur aan de nationale en technologische ontwikkeling en beschermt zij de soevereine integriteit van de natie.

I-MX-30

Sector: Vervoer

Subsector: Luchtvervoer⁶

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 713001 Geregelde luchtvervoersdiensten op nationaal
geregistreerde luchtvaartuigen

CMAP 713002 Niet-geregeld luchtvervoer (luchttaxi's)

Gespecialiseerde luchtdiensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 10.10)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake burgerluchtvaart (*Ley de Aviación Civil*), hoofdstukken IX
en X.

Uitvoeringsregeling van de wet inzake burgerluchtvaart (*Reglamento
de la Ley de Aviación Civil*), titel II, hoofdstuk I.

⁶ Voor alle duidelijkheid: in artikel 10.5 (Toepassingsgebied), punt 2(e), en artikel 11.2 (Toepassingsgebied), punt 2(g), worden luchtdiensten, of aanverwante diensten ter ondersteuning van luchtdiensten, uitgesloten van het toepassingsgebied van hoofdstuk 10 (Investerings) en hoofdstuk 11 (Grensoverschrijdende handel in diensten). Mexico voegt uitsluitend om redenen van transparantie een aantal maatregelen met betrekking tot deze activiteit toe.

Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera),
titel I, hoofdstuk III.

Zoals bepaald door het element “Omschrijving”.

Omschrijving:

Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen maximaal slechts 49 % in handen hebben van de stemrechten in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die een geregelde en een niet-geregelde binnenlandse luchtvaartdienst, een niet-geregelde internationale luchtvaartdienst in de vorm van een luchttaxi, of een gespecialiseerde luchtdienst verleent. De voorzitter en ten minste twee derde van de raad van bestuur en twee derde van de leidinggevende personeelsleden van die ondernemingen moeten Mexicaanse ingezetenen zijn.

Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen waarin 51 % van de stemrechten in handen is van of onder zeggenschap staat van Mexicaanse ingezetenen en waarvan de voorzitter en ten minste twee derde van de leidinggevende personeelsleden Mexicaanse ingezetenen zijn, mogen een luchtvaartuig registreren in Mexico.

I-MX-31

Sector: Vervoer

Subsector: Gespecialiseerde luchtdiensten⁷

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake algemene communicatiemiddelen (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), boek I, hoofdstuk III.

Wet inzake burgerluchtvaart (*Ley de Aviación Civil*), hoofdstukken I, II, IV en IX.

Zoals bepaald door het element “Omschrijving”.

⁷ Voor alle duidelijkheid: in artikel 10.5 (Toepassingsgebied), punt 2(e), en artikel 11.2 (Toepassingsgebied), punt 2(g), worden luchtdiensten, of aanverwante diensten ter ondersteuning van luchtdiensten, uitgesloten van het toepassingsgebied van hoofdstuk 10 (Investerings) en hoofdstuk 11 (Grensoverschrijdende handel in diensten). Mexico voegt uitsluitend om redenen van transparantie een aantal maatregelen met betrekking tot deze activiteit toe.

Omschrijving:

Grensoverschrijdende handel in diensten

Een door het SCT afgegeven vergunning is vereist voor het verlenen van alle gespecialiseerde luchtdiensten op het grondgebied van Mexico. Die vergunning mag alleen worden verleend wanneer de persoon die belangstelling heeft voor het verlenen van deze diensten zijn woonplaats op het grondgebied van Mexico heeft.

I-MX-32

Sector: Vervoer

Subsector: Vervoer over water

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 973203 Beheer van zee- en binnenhavens (aan meren en rivieren)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Havenwet (*Ley de Puertos*), hoofdstukken IV en V.

Uitvoeringsregeling van de havenwet (Reglamento de la Ley de Puertos), titel I, hoofdstukken I en VI.

Wet inzake buitenlandse investeringen (Ley de Inversión Extranjera), titel I, hoofdstuk III.

Omschrijving: Investerings

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen maximaal slechts 49 % bezitten van het eigendomsbelang van een Mexicaanse onderneming die als integrale havenbeheerder mag optreden.

I-MX-33

Sector: Vervoer

Subsector: Vervoer over water

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 384201 Vervaardiging en reparatie van vaartuigen

Betrokken verplichtingen: Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Nationale behandeling (artikel 11.6)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten
(*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikel 32.

Wet inzake algemene communicatiemiddelen (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), boek I, hoofdstukken I, II en III.

Wet inzake scheepvaart en zeehandel (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), titel I, hoofdstuk II.

Havenwet (*Ley de Puertos*), hoofdstuk IV.

Omschrijving:

Grensoverschrijdende handel in diensten

Een door het SCT afgegeven concessie is vereist voor het opzetten en beheren, of alleen het beheren, van een scheepswerf. Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen kunnen die concessie verkrijgen.

I-MX-34

Sector: Vervoer

Subsector: Vervoer over water

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 973201 Laad- en losdiensten voor vervoer over water (met inbegrip van de exploitatie en het onderhoud van dokken; laden en lossen van schepen aan de wal; behandeling van zeevracht; exploitatie en onderhoud van pieren; schoonmaken van schepen en boten; diensten van stuwadoors; overslag van vracht tussen schepen en vrachtwagens, treinen, pijpleidingen en kades; en activiteiten van terminals aan het water)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten
(*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikel 32.

Wet inzake scheepvaart en zeehandel (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), titel I, hoofdstuk II; en titel II, hoofdstukken IV en V.

Havenwet (*Ley de Puertos*), hoofdstukken II, IV en VI.

Wet inzake algemene communicatiemiddelen (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), boek I, hoofdstukken I, II en III.

Regeling voor het gebruik en de exploitatie van de territoriale wateren, de waterwegen, stranden, het relevante federale kustgebied en de op de zee gewonnen grond (*Reglamento para el Uso y Aprovechamiento del Mar Territorial, Vías Navegables, Playas, Zona Federal Marítimo Terrestre y Terrenos Ganados al Mar*), hoofdstuk II, afdeling II.

Zoals bepaald door het element “Omschrijving”.

Omschrijving:

Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Voor investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen is een positief besluit van de CNIE vereist om meer dan 49 % in handen te hebben van het eigendomsbelang in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die havendiensten aan vaartuigen voor de binnenvaart verleent, zoals slepen, aanmeren en tenderdiensten.

Een door het SCT afgegeven concessie is vereist voor het bouwen en beheren, of alleen het beheren, van haventerminals van de zee- en binnenvaart, met inbegrip van dokken, kranen en aanverwante faciliteiten. Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen kunnen die concessie verkrijgen.

Een door het SCT afgegeven vergunning is vereist voor het verlenen van stuwadoors- en opslagdiensten. Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen kunnen die vergunning verkrijgen.

I-MX-35

Sector: Vervoer

Subsector: Vervoer over water

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 973203 Beheer van zee- en binnenhavens (aan meren en rivieren)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake scheepvaart en zeehandel (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), titel III, hoofdstuk III.

Wet inzake buitenlandse investeringen (*Ley de Inversión Extranjera*), titel I, hoofdstuk III.

Havenwet (*Ley de Puertos*), hoofdstukken IV en VI.

Omschrijving:

Investerings

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen maximaal slechts 49 % in handen hebben van Mexicaanse ondernemingen die loodsdiensten verlenen aan vaartuigen in de binnenvaart.

I-MX-36

Sector: Vervoer

Subsector: Vervoer over water⁸

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 712011 Internationale zeevervoerdiensten

CMAP 712012 Cabotagediensten in het zeevervoer

CMAP 712013 Internationale sleepdiensten en sleepdiensten bij cabotage

CMAP 712021 Vervoersdiensten over rivieren en meren

CMAP 712022 Binnenlandse havendiensten voor vervoer over water

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.8 en 11.7)

Bestuursniveau: Centraal

⁸ Voor alle duidelijkheid: in artikel 10.5 (Toepassingsgebied), punt 2(d), en artikel 11.2 (Toepassingsgebied), punt 2(b), wordt nationale cabotage in het zeevervoer uitgesloten van het toepassingsgebied van hoofdstuk 10 (Investerings) en hoofdstuk 11 (Grensoverschrijdende handel in diensten). Mexico voegt uitsluitend om redenen van transparantie een aantal maatregelen met betrekking tot deze activiteit toe.

Maatregelen: Wet inzake scheepvaart en zeehandel (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*), titel III, hoofdstuk I.

Wet inzake buitenlandse investeringen (*Ley de Inversión Extranjera*), titel I, hoofdstuk III.

Federale wet inzake economische mededinging (*Ley Federal de Competencia Económica*), hoofdstuk IV.

Omschrijving: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Het gebruik of de exploitatie van vaartuigen die op volle zee varen, met inbegrip van vervoersdiensten en internationale sleepdiensten, staat open voor scheepseigenaren en vaartuigen uit alle landen, op basis van wederkerigheid in overeenstemming met internationale verdragen.

Het gebruik en de exploitatie van cabotage en binnenvaart is voorbehouden aan Mexicaanse scheepseigenaren met Mexicaanse vaartuigen. Indien Mexicaanse vaartuigen niet geschikt zijn en niet met dezelfde technische voorwaarden beschikbaar zijn, of indien dit in het algemeen belang is vereist, kan het SCT overeenkomstig de volgende prioriteiten tijdelijke vaarvergunningen voor beheer en exploitatie afgeven aan Mexicaanse scheepseigenaren met een buitenlands vaartuig:

- a) Mexicaanse scheepseigenaar met een buitenlands vaartuig onder een rompbevrachtingsovereenkomst; en
- b) Mexicaanse scheepseigenaar met een buitenlands vaartuig onder ongeacht welke bevrachtingsovereenkomst.

Het gebruik en de exploitatie in binnenvaart en cabotage van toeristische boottochten alsook van baggerschepen en maritieme apparatuur voor de bouw, het behoud en het beheer van havens mogen worden uitgevoerd door Mexicaanse of buitenlandse scheepvaartondernemingen die Mexicaanse of buitenlandse vaartuigen of maritieme apparatuur gebruiken, op basis van wederkerigheid met de Europese Unie of haar lidstaten, waarbij ernaar wordt gestreefd voorrang te geven aan Mexicaanse ondernemingen en waarbij het toepasselijke recht wordt nageleefd.

Met het voorafgaande advies van de nationale antitrustcommissie (Comisión Nacional Antimonopolio), kan het SCT besluiten dat bepaalde cabotagevaart slechts geheel of gedeeltelijk mag worden uitgevoerd door Mexicaanse scheepvaartondernemingen met Mexicaanse vaartuigen, of vaartuigen die als Mexicaans worden beschouwd, bij het ontbreken van daadwerkelijke mededinging op de desbetreffende markt overeenkomstig de voorwaarden van de federale wet inzake economische mededinging (Ley Federal de Competencia Económica).

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen maximaal slechts 49 % in handen hebben van het eigendomsbelang in een Mexicaanse scheepvaartonderneming, of Mexicaanse vaartuigen, die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die zich bezighoudt met de commerciële exploitatie van vaartuigen voor binnenvaart en cabotage, met uitzondering van toeristische boottochten en de exploitatie van baggerschepen en maritieme apparatuur voor de bouw, het behoud en het beheer van havens.

Voor investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen is een positief besluit van de CNIE vereist om meer dan 49 % in handen te hebben van het eigendomsbelang in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die diensten voor de vaart op volle zee en sleepdiensten in havens verleent.

I-MX-37

Sector: Vervoer

Subsector: Pijpleidingen die niet zijn bedoeld voor het vervoer van energie

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Nationale behandeling (artikel 11.6)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten
(*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikel 32.

Wet inzake algemene communicatiemiddelen (*Ley de Vías Generales de Comunicación*), boek I, hoofdstukken I, II en III.

Wet inzake nationale wateren (*Ley de Aguas Nacionales*), titel I, hoofdstuk II, en titel IV, hoofdstuk II.

Omschrijving:

Grensoverschrijdende handel in diensten

Een door het SCT afgegeven concessie is vereist voor het aanleggen en beheren, of alleen het beheren, van pijpleidingen voor het vervoer van andere goederen dan energie of petrochemische basisproducten.

Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen kunnen die concessie verkrijgen.

I-MX-38

Sector: Vervoer

Subsector: Spoorvervoer

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 711101 Spoorvervoer

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake buitenlandse investeringen (*Ley de Inversión Extranjera*), titel I, hoofdstuk III.

Regulerende wet van de spoorwegdienst (*Ley Reglamentaria del Servicio Ferroviario*), hoofdstukken I en II, afdeling III.

Uitvoeringsregeling van de spoorwegdienst (*Reglamento del Servicio Ferroviario*), titel I, hoofdstukken I, II en III; titel II, hoofdstukken I en IV; en titel III, hoofdstuk I, afdelingen I en II.

Omschrijving:

Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Voor investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen is een positief besluit van de CNIE vereist om deel te nemen in meer dan 49 % van het eigendomsbelang van een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die betrokken is bij de bouw, het beheer en de exploitatie van spoorwegen die als algemene communicatiemiddelen worden beschouwd, of bij de verlening van openbare spoorvervoersdiensten.

Bij het nemen van een besluit gaat de CNIE ervan uit dat de nationale en technologische ontwikkeling voorrang moet krijgen en dat de soevereine integriteit van de natie moet worden beschermd.

Een door het SCT afgegeven concessie is vereist voor het aanleggen, beheren en exploiteren van spoorvervoersdiensten en voor het verlenen van openbare spoorwegdiensten. Alleen Mexicaanse ondernemingen kunnen die concessie verkrijgen.

Een door het SCT afgegeven vergunning is vereist voor het verlenen van ondersteunende diensten; de bouw van in- en uitgangen, overwegen en marginale faciliteiten in het tracé; de plaatsing van advertenties en reclameborden in het tracé; en de bouw en het beheer van bruggen over spoorlijnen. Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen kunnen die vergunning verkrijgen.

I-MX-39

Sector: Vervoer

Subsector: Vervoer over land

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 973101 Beheersdiensten van busterminals voor passagiersvervoer en ondersteunende diensten (beperkt tot hoofdterminals voor bussen en vrachtwagens en bus- en vrachtwagenstations)

Betrokken verplichtingen: Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Nationale behandeling (artikel 11.6)

Meestbegunstigingsbehandeling (artikel 11.7)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake wegen, bruggen en vervoer over rijkswegen (*Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal*), titel I, hoofdstuk III.

Regeling voor het genot van het recht van doorgang van de federale wegen en aangrenzende gebieden (Reglamento para el Aprovechamiento del Derecho de Vía de las Carreteras Federales y Zonas Aledañas), hoofdstukken II en IV.

Regeling voor het federale wegvervoer en ondersteunende diensten (Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares), hoofdstuk I.

Omschrijving:

Grensoverschrijdende handel in diensten

Een door het SCT afgegeven vergunning is vereist voor het vestigen, of het beheren, van een bus- of vrachtwagenstation of -terminal. Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen kunnen die vergunning verkrijgen.

Om die vergunning te verkrijgen moet de belanghebbende aantonen zijn woonplaats in Mexico te hebben.

I-MX-40

Sector: Vervoer

Subsector: Vervoer over land

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 973102 Beheersdiensten van wegen, bruggen en ondersteunende diensten

Betrokken verplichtingen: Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Nationale behandeling (artikel 11.6)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten
(*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikel 32.

Wet inzake wegen, bruggen en vervoer over rijkswegen (*Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal*), titel I, hoofdstuk III.

Regeling voor het federale wegvervoer en ondersteunende diensten
(*Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares*),
hoofdstukken I en V.

Omschrijving:

Grensoverschrijdende handel in diensten

Een door het SCT verleende vergunning is vereist voor het verlenen van ondersteunende diensten voor federaal wegvervoer. Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen kunnen die vergunning verkrijgen.

Voor alle duidelijkheid: ondersteunende diensten maken geen deel uit van federaal passagiersvervoer over de weg, toerisme of goederenvervoer, maar vormen een aanvulling op het beheer en de exploitatie ervan.

I-MX-41

Sector: Vervoer

Subsector: Vervoer over land

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 711201 Vervoer van bouwmaterialen

CMAP 711202 Verhuisdiensten

CMAP 711203 Overig gespecialiseerd goederenvervoer

CMAP 711204 Algemeen goederenvervoer

CMAP 711311 Langeafstandsvervoer per bus en touringcar

CMAP 711318 Leerlingen- en toeristenvervoer (beperkt tot toeristenvervoer)

CMAP 720002 Koeriersdiensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Wet inzake buitenlandse investeringen (*Ley de Inversión Extranjera*), titel I, hoofdstuk II.

Wet inzake wegen, bruggen en vervoer over rijkswegen (*Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal*), titel I, hoofdstukken I en III.

Regeling voor het federale wegvervoer en ondersteunende diensten (*Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares*), hoofdstuk I.

Zoals bepaald door het element “Omschrijving”.

Omschrijving:

Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen geen eigendomsbelang verwerven in een onderneming met een uitsluitingsclausule voor buitenlanders die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied van Mexico en die binnenlandse vracht over de weg vervoert tussen punten op het grondgebied van Mexico, behalve voor pakket- en koeriersdiensten.

Een door het SCT afgegeven vergunning is vereist voor het verlenen van wegvervoersdiensten voor vracht, passagiers of toeristen.

Investeerders uit de Europese Unie of hun investeringen mogen tot 100 % in handen hebben van het eigendomsbelang in een onderneming die is gevestigd of zal worden gevestigd op het grondgebied, voor het verlenen van een interstedelijke busdienst, een vervoersdienst voor toeristen of een dienst voor het vervoer over de weg van internationale vracht tussen punten op het grondgebied van Mexico.

Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen die een uitsluitingsclausule voor buitenlanders hebben en gebruikmaken van in Mexico geregistreerd materieel dat in Mexico is gebouwd of op legale wijze in Mexico is ingevoerd, en chauffeurs die Mexicaanse ingezetenen zijn, mogen diensten voor het vervoer over de weg van binnenlandse vracht tussen punten op het grondgebied van Mexico verlenen.

Een door het SCT afgegeven vergunning is vereist voor het verlenen van pakket- en koeriersdiensten. Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen mogen deze diensten verlenen.

I-MX-42

Sector: Vervoer

Subsector: Spoorvervoer

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 711101 Vervoersdiensten per spoor (beperkt tot spoorwegpersoneel)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 11.6)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Federale arbeidswet (*Ley Federal del Trabajo*), titel VI, hoofdstuk V

Omschrijving: Grensoverschrijdende handel in diensten

Medewerkers van de spoorwegen moeten Mexicaanse ingezetenen zijn.

I-MX-43

Sector: Vervoer

Subsector: Vervoer over land

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 711312 Stedelijk en voorstedelijk vervoer per bus en touringcar

CMAP 711315 Vervoer per motorvoertuig — Taxivervoer

CMAP 711316 Vervoer per motorvoertuig — Vaste route

CMAP 711317 Vervoer per motorvoertuig vanaf taxistandplaatsen

CMAP 711318 Leerlingen- en toeristenvervoer (beperkt tot leerlingenvervoer)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen:	Wet inzake buitenlandse investeringen (<i>Ley de Inversión Extranjera</i>), titel I, hoofdstuk II.
	Wet inzake algemene communicatiemiddelen (<i>Ley de Vías Generales de Comunicación</i>), boek I, hoofdstukken I en II.
	Wet inzake wegen, bruggen en vervoer over rijkswegen (<i>Ley de Caminos, Puentes y Autotransporte Federal</i>), titel I, hoofdstuk III.
	Regeling voor het federale wegvervoer en ondersteunende diensten (<i>Reglamento de Autotransporte Federal y Servicios Auxiliares</i>), hoofdstuk I.
Omschrijving:	Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten
	Alleen Mexicaanse ingezetenen en Mexicaanse ondernemingen met een uitsluitingsclausule voor buitenlanders mogen lokale stedelijke en voorstedelijke busdiensten voor personenvervoer, leerlingenvervoer, en taxivervoer en andere openbaarvervoersdiensten verlenen.

I-MX-44

Sector: Communicatie

Subsector: Amusement (bioscoop)⁹

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 941103 Filmvoorstellingen in besloten kring

Betrokken verplichtingen: Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.8 en 11.7)

Nationale behandeling (artikel 11.6)

Bestuursniveau: Centraal

Maatregelen: Federale wet inzake cinematografie (Ley Federal de Cinematografía), hoofdstuk III.

Uitvoeringsregeling van de federale wet inzake cinematografie (*Reglamento de la Ley Federal de Cinematografía*), hoofdstuk V.

⁹ Voor alle duidelijkheid: in artikel 10.5 (Toepassingsgebied), punt 2(c), en artikel 11.2 (Toepassingsgebied), punt 2(a), worden audiovisuele diensten uitgesloten van het toepassingsgebied van hoofdstuk 10 (Investerings) en hoofdstuk 11 (Grensoverschrijdende handel in diensten). Mexico voegt uitsluitend om redenen van transparantie een aantal maatregelen met betrekking tot deze activiteit toe.

Omschrijving:

Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Bioscoopexploitanten moeten 10 % van de totale schermtijd bestemmen voor de vertoning van nationale films.

VOORBEHOUDEN VOOR BESTAANDE MAATREGELEN

LIJST VAN MEXICO

Voorbehouden op subcentraal niveau

Opzettelijk blanco gelaten

TOEKOMSTIGE MAATREGELEN

TOELICHTING

1. In de lijst van een Partij bij deze bijlage worden, overeenkomstig de artikelen 10.12 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen) en 11.8 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen), de specifieke sectoren, subsectoren of activiteiten beschreven waarvoor die Partij bestaande maatregelen kan handhaven of nieuwe of meer beperkende maatregelen kan vaststellen die niet in overeenstemming zijn met de verplichtingen van de volgende bepalingen:

- a) 10.7 (Nationale behandeling), 11.6 (Nationale behandeling);
- b) 10.8 (Meestbegunstigingsbehandeling), 11.7 (Meestbegunstigingsbehandeling);
- c) 10.9 (Prestatievereisten);
- d) 10.10 (Hoger management en raad van bestuur); of
- e) 11.5 (Lokale aanwezigheid).

2. Voor de toepassing van deze bijlage wordt verstaan onder:
 - a) “CMAP”: de nummers van de Mexicaanse classificatie van activiteiten en producten (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*) zoals vastgesteld door het nationaal instituut voor statistiek en geografie (*Instituto Nacional de Estadística y Geografía*), in de Mexicaanse classificatie van activiteiten en producten (*Clasificación Mexicana de Actividades y Productos*), 1994;
 - b) “CPC”: de nummers van de centrale productenclassificatie (*Central Product Classification*), zoals vastgesteld in de *Statistical Papers, Series M, No. 77, Provisional Central Product Classification* van het statistisch bureau der Verenigde Naties (*Statistical Office of the United Nations*), 1991; en
 - c) “ISIC”: de codes van de internationale industriële standaardclassificatie van alle takken van economische bedrijvigheid (International Standard Industrial Classification of all Economic Activities), zoals vastgesteld in de *Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC REV 3.1* van het Statistical Office of the United Nations, 2002.
3. De lijst van een Partij laat de rechten en verplichtingen van de Partijen uit hoofde van de GATS onverlet.
4. Elke vermelding in de lijst bevat de volgende elementen:
 - a) “sector” verwijst naar de algemene sector waarvoor de vermelding wordt gedaan;

- b) “subsector” verwijst naar de specifieke sector waarvoor de vermelding wordt gedaan;
 - c) “bedrijfstakkenclassificatie” verwijst, indien van toepassing, naar de activiteit waarop de niet-conforme maatregel van toepassing is volgens CMAP, CPC of ISIC;
 - d) “betrokken verplichtingen” specificeert de in lid 1 bedoelde verplichtingen die, overeenkomstig de artikelen 10.12 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen) en 11.8 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen), niet van toepassing zijn op de in de vermelding genoemde sectoren, subsectoren of activiteiten;
 - e) “omschrijving” geeft de reikwijdte aan van de onder het voorbehoud vallende sector, subsector of activiteiten; en
 - f) “bestaande maatregelen”, indien gespecificeerd, waarbij ten behoeve van de transparantie een niet-limitatieve lijst wordt gegeven van de bestaande maatregelen die gelden voor de onder het voorbehoud vallende sector, subsector of activiteiten.
5. “Bestuursniveau” geeft in de lijst van Mexico aan op welk bestuursniveau de desbetreffende maatregelen worden gehandhaafd.
6. Bij de interpretatie van een vermelding wordt met alle elementen van die vermelding rekening gehouden. Het element “omschrijving” heeft voorrang op alle andere elementen.

7. Een voorbehoud op het niveau van de Europese Unie is van toepassing op een maatregel van de Europese Unie en van een lidstaat op nationaal niveau, evenals op een maatregel van een overheid binnen een lidstaat, tenzij in het voorbehoud een lidstaat wordt uitgesloten.
8. Een voorbehoud op het nationale niveau van Mexico of van een lidstaat is van toepassing op een maatregel van een overheid op centraal, regionaal of lokaal niveau in dat land.
9. Indien een Partij een maatregel handhaaft waarin zij aan een dienstverlener voor het mogen verlenen van diensten op haar grondgebied de voorwaarde stelt dat hij een natuurlijke persoon, burger, permanent ingezetene of ingezetene van haar grondgebied is of er zijn woonplaats moet hebben, dan geldt een voorbehoud dat voor die maatregel is gemaakt ten aanzien van een verplichting als bedoeld in lid 1 met betrekking tot hoofdstuk 11 (Grensoverschrijdende handel in diensten) als een voorbehoud ten aanzien van een verplichting als bedoeld in lid 1 met betrekking tot hoofdstuk 10 (Investerings), naargelang de reikwijdte van die maatregel.
10. De lijst van een Partij omvat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking vormen inzake nationale behandeling in de zin van artikel 10.7 (Nationale behandeling) of artikel 11.6 (Nationale behandeling), of een beperking van de markttoegang in de zin van artikel 10.6 (Markttoegang) of artikel 11.4 (Markttoegang). Die maatregelen, zoals een vergunningsvereiste, een universeledienstverplichting, een verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren, een verplichting tot het afleggen van specifieke examens (met inbegrip van taalexamens) en eventuele niet-discriminerende voorwaarden op grond waarvan bepaalde activiteiten niet in beschermde zones of gebieden mogen worden uitgeoefend, zijn in elk geval van toepassing, ook als zij niet in de lijst zijn opgenomen.

11. In de lijst van de Europese Unie worden de volgende afkortingen gebruikt:

AT	Oostenrijk
BE	België ¹
BG	Bulgarije
CY	Cyprus
CZ	Tsjechië
DE	Duitsland
DK	Denemarken
EE	Estland
EER	Europese Economische Ruimte
EL	Griekenland

¹ Voor de toepassing van de voorbeelden van België omvat het centrale bestuursniveau de federale overheid en de overheden van de gewesten en de gemeenschappen, omdat elk van hen gelijkwaardige wetgevende bevoegdheden bezit.

ES	Spanje
EU	De Europese Unie, met inbegrip van al haar lidstaten
FI	Finland ²
FR	Frankrijk
HR	Kroatië
HU	Hongarije
IE	Ierland
IT	Italië
LT	Litouwen
LU	Luxemburg
LV	Letland
MT	Malta

² Voor de toepassing van de voorbeholden in Finland worden de Ålandeilanden beschouwd als een regionaal bestuursniveau.

NL Nederland

OESO Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

PL Polen

PT Portugal

RO Roemenië

SE Zweden

SI Slovenië

SK Slowakije

12. Voor alle duidelijkheid: de verplichting voor de Europese Unie om nationale behandeling toe te kennen houdt geen vereiste in van uitbreiding tot natuurlijke personen of ondernemingen van Mexico, van de behandeling die in een lidstaat wordt toegekend aan natuurlijke personen of ondernemingen van een andere lidstaat op grond van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna “VWEU” genoemd), of op grond van ingevolge het VWEU genomen maatregelen, met inbegrip van de uitvoering daarvan in de lidstaten. Op grond van het VWEU wordt die behandeling slechts toegekend aan ondernemingen die overeenkomstig het recht van een lidstaat zijn opgericht of georganiseerd en die hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Europese Unie hebben, met inbegrip van binnen de Europese Unie gevestigde ondernemingen die eigendom zijn van of onder zeggenschap staan van natuurlijke personen of ondernemingen van Mexico.

13. Voor alle duidelijkheid: voor de toepassing van de lijst van Mexico verwijzen de termen “natie” en “staat” naar Mexico.

VOORBEHOUDEN IN VERBAND MET TOEKOMSTIGE MAATREGELEN

LIJST VAN DE EU

Lijst met voorbehouden:

II-EU-1 — Alle sectoren

II-EU-2 — Vrije beroepen (alle behalve gezondheidszorg)

II-EU-3 — Vrije beroepen — Gezondheidszorg en detailhandel in geneesmiddelen

II-EU-4 — Zakelijke dienstverlening — onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten

II-EU-5 — Zakelijke dienstverlening — onroerendgoeddiensten

II-EU-6 — Zakelijke dienstverlening — verhuur of lease

II-EU-7 — Zakelijke dienstverlening — incassobureaus en kredietrapportage

II-EU-8 — Zakelijke dienstverlening — arbeidsbemiddeling

II-EU-9 — Zakelijke dienstverlening — beveiliging en opsporing

II-EU-10 — Zakelijke dienstverlening — overige zakelijke dienstverlening

II-EU-11 — Telecommunicatiediensten

II-EU-12 — Bouw

II-EU-13 — Distributiediensten

II-EU-14 — Onderwijsdiensten

II-EU-15 — Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

II-EU-16 — Toerisme en diensten in verband met reizen

II-EU-17 — Cultuur, sport en recreatie

II-EU-18 — Vervoer en ondersteunende diensten voor vervoer

II-EU-19 — Landbouw, visserij en water

II-EU-20 — Energiegerelateerde activiteiten

II-EU-21 — Overige diensten, niet elders ingedeeld

II-EU-1 — Alle sectoren

Sector — Subsector: Alle sectoren

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Prestatievereisten

Hoger management en raad van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

a) Commerciële aanwezigheid

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In FI: beperkingen, voor natuurlijke personen die niet in het bezit zijn van het regionale burgerschap van Åland en voor rechtspersonen, op het recht om op de Ålandeilanden onroerend goed aan te kopen en te bezitten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de Ålandeilanden. Beperkingen, voor natuurlijke personen die niet in het bezit zijn van het regionale burgerschap van Åland en voor rechtspersonen, van het recht van vestiging en het recht om economische activiteiten te verrichten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de Ålandeilanden.

Bestaande maatregelen:

FI: *Ahvenanmaan maanhankintalaki* (Wet inzake de verwerving van grond in Åland) (3/1975), s. 2; en *Ahvenanmaan itsehallintolaki* (Wet inzake het zelfbestuur van Åland) (1144/1991), s. 11.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, prestatievereisten, hoger management en raad van bestuur:

In FR: soorten vestiging — op grond van de artikelen L151-1 en R153-1 van het Monetair en financieel wetboek is voor buitenlandse investeringen in FR in de in artikel R153-2 van het Monetair en financieel wetboek genoemde sectoren de voorafgaande toestemming van de minister van Economische Zaken vereist.

Bestaande maatregelen:

FR: Monetair en financieel wetboek, artikelen L151-1, R153-1.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur:

In FR: soorten vestiging — beperking van buitenlandse participatie in recentelijk geprivatiseerde ondernemingen tot een bepaald deel van de uitgegeven aandelen, dat door de Franse regering van geval tot geval wordt vastgesteld. Wanneer een vestiging betrekking heeft op bepaalde commerciële, industriële of ambachtelijke activiteiten, is speciale toestemming vereist wanneer de algemeen directeur geen permanente verblijfsvergunning heeft.

Uitsluitend met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In BG: voor bepaalde economische activiteiten met betrekking tot de exploitatie of het gebruik van staats- of overheidseigendommen moet toestemming worden verleend uit hoofde van de Concessiewet.

Handelsvennootschappen waarvan de staat of een gemeente meer dan 50 % van het aandelenkapitaal bezit, mogen alleen transacties verrichten waarbij vaste activa van de vennootschap worden vervreemd of contracten sluiten inzake het verwerven van deelnemingen, leasen, verrichten van gezamenlijke activiteiten, kredieten, waarborging van vorderingen en het aangaan van verbintenissen uit wisselbrieven, als hiervoor een vergunning of toestemming is verleend door het privatiseringsagentschap of een andere nationale of regionale instantie, afhankelijk van welke bevoegd is. Dit voorbehoud geldt niet voor de winning van delfstoffen, waarvoor voorbehoud I-A-16 (Energiegerelateerde activiteiten) in aanhangsel I-A van toepassing is.

In IT: de regering kan bepaalde bijzondere bevoegdheden uitoefenen in bedrijven die actief zijn op het gebied van defensie en nationale veiligheid, en met betrekking tot bepaalde activiteiten op het gebied van energie, vervoer en communicatie die van strategisch belang zijn. Dit heeft niet alleen betrekking op geprivatiseerde ondernemingen, maar op alle rechtspersonen die activiteiten uitoefenen die van strategisch belang worden geacht op het gebied van defensie en nationale veiligheid.

Indien een risico van ernstige schade aan de wezenlijke belangen van defensie en nationale veiligheid bestaat, heeft de regering de volgende bijzondere bevoegdheden:

- a) zij kan specifieke voorwaarden voor de aankoop van aandelen vaststellen;
- b) zij kan haar veto uitspreken over de vaststelling van besluiten inzake bijzondere verrichtingen zoals overdracht, fusie, splitsing, of de verandering van activiteit; of
- c) zij kan de verwerving van aandelen weigeren wanneer de koper een niveau van participatie in het kapitaal nastreeft dat naar verwachting de defensie en de nationale veiligheid zal schaden.

Elk besluit, elke handeling of elke transactie (bv. overdracht, fusie, splitsing, verandering van activiteit of beëindiging) die strategische activa op het gebied van energie, vervoer en communicatie betreft, wordt door het betrokken bedrijf meegedeeld aan het kabinet van de premier. Met name moet kennis worden gegeven van de verwerving door een natuurlijke of rechtspersoon van buiten de EU die deze persoon zeggenschap over de onderneming verleent.

De premier kan de volgende bijzondere bevoegdheden uitoefenen:

- a) een veto uitspreken over elk besluit dat en elke handeling en elke transactie die een uitzonderlijk risico van ernstige schade voor het algemeen belang in verband met de veiligheid en de exploitatie van netwerken en diensten oplevert;

- b) specifieke voorwaarden opleggen met het oog op het algemeen belang; of
- c) een acquisitie weigeren in uitzonderlijke gevallen waarin een risico voor de wezenlijke belangen van de staat bestaat.

De criteria om te beoordelen of een risico reëel of uitzonderlijk is, en de voorwaarden en procedures voor de uitoefening van de bijzondere bevoegdheden zijn vastgelegd in de wet.

Bestaande maatregelen:

IT: Wet 56/2012 inzake bijzondere bevoegdheden in bedrijven die activiteiten ontplooiën op het gebied van defensie en nationale veiligheid, energie, vervoer en communicatie; Besluit van de premier DPCM 253 van 30.11.2012 tot vaststelling van de activiteiten van strategisch belang op het gebied van defensie en nationale veiligheid.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, prestatievereisten, hoger management en raad van bestuur:

In LT: ondernemingen die van strategisch belang zijn voor de nationale veiligheid met betrekking tot eigendom (deel van het kapitaal dat overeenkomstig de nationale veiligheidsbelangen in handen mag zijn van binnenlandse of buitenlandse particulieren, met betrekking tot investeringen in ondernemingen, sectoren en voorzieningen van strategisch belang voor de nationale veiligheid, en procedure en criteria voor de bepaling van de conformiteit van potentiële nationale investeerders en potentiële deelnemers in de onderneming enz.).

Bestaande maatregelen:

LT: Wet inzake ondernemingen en voorzieningen van strategisch belang voor de nationale veiligheid en andere ondernemingen die van belang zijn voor de nationale veiligheid van de Republiek Litouwen van 10 oktober 2002 nr. IX-1132 (laatstelijk gewijzigd op 12 januari 2018 bij Wet nr. XIII-992).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur:

In SE: discriminerende voorwaarden voor oprichters, hoger management en raad van bestuur wanneer in het Zweedse recht nieuwe verenigings- of vennootschapsvormen worden opgenomen.

b) Verwerving van onroerend goed

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur:

In HU: de verwerving van staatseigendommen.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In HU: de verwerving van landbouwgrond door buitenlandse rechtspersonen en niet in Hongarije wonende natuurlijke personen, onder meer wat de vergunningsprocedure voor de verwerving van landbouwgrond betreft.

Bestaande maatregelen:

HU: Wet CXXII van 2013 betreffende de overdracht van eigendomsrechten op land- en bosbouwgrond (hoofdstuk II (punt 6-36) en hoofdstuk IV (punt 38-59));

Wet CCXII van 2013 inzake overgangsmaatregelen en bepaalde voorschriften in verband met Wet CXXII van 2013 betreffende de overdracht van eigendomsrechten op land- en bosbouwgrond (hoofdstuk IV (punt 8-20)).

In LV: de verwerving van land in plattelandsgebieden door onderdanen van Mexico of een derde land, onder meer wat de vergunningsprocedure voor de verwerving van land in plattelandsgebieden betreft.

Bestaande maatregelen:

LV: Wet inzake de privatisering van grond in plattelandsgebieden, ss. 28, 29, 30.

In SK: buitenlandse ondernemingen of natuurlijke personen mogen geen landbouw- of bosgronden verwerven buiten de bebouwde kom van een gemeente, noch bepaalde andere terreinen, zoals natuurlijke hulpbronnen, meren, rivieren en openbare wegen.

Bestaande maatregelen:

SK: Wet nr. 44/1988 inzake de bescherming en exploitatie van natuurlijke hulpbronnen;

Wet nr. 229/1991 inzake de regulering van grondeigendom en andere agrarische eigendommen;

Wet nr. 460/1992 Grondwet van de Slowaakse Republiek;

Wet nr. 180/1995 betreffende een aantal maatregelen inzake grondbezit;

Wet nr. 202/1995 inzake monetaire handel met het buitenland;

Wet nr. 503/2003 inzake restitutie van grondeigendom;

Wet nr. 326/2005 inzake bossen; en

Wet nr. 140/2014 inzake de eigendomsverwerving van landbouwgrond.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In BG: buitenlandse natuurlijke personen en buitenlandse rechtspersonen kunnen in BG geen grond verwerven (ook niet via een filiaal). Bulgaarse rechtspersonen met buitenlandse deelneming kunnen geen landbouwgrond verwerven. Buitenlandse rechtspersonen en buitenlandse burgers die hun vaste verblijfplaats in het buitenland hebben, kunnen gebouwen en beperkte eigendomsrechten (gebruiksrecht, bouwrecht, recht van bovenbouw en erfdienstbaarheden) op onroerend goed verwerven. Buitenlandse burgers die hun vaste verblijfplaats in het buitenland hebben, buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen met een buitenlands meerderheidsbelang kunnen in bepaalde, door de ministerraad aangewezen geografische regio's met toestemming onroerend goed verwerven.

Bestaande maatregelen:

BG: Grondwet van de Republiek Bulgarije, artikel 22;

Wet inzake de eigendom en het gebruik van landbouwgrond, artikel 3; en

Wet inzake de bossen, artikel 10.

In EE: natuurlijke of rechtspersonen van buiten de Europese Economische Ruimte (hierna “EER” genoemd) of de OESO kunnen vastgoed waarin bos- of landbouwgrond is inbegrepen enkel verwerven met toestemming van de provinciegouverneur en vanaf 1 januari 2018 met toestemming van de gemeenteraad, en zij moeten op een door de wet voorgeschreven wijze kunnen aantonen dat het vastgoed overeenkomstig zijn beoogde doel en efficiënt, duurzaam en doelgericht zal worden gebruikt.

Bestaande maatregelen:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (Wet inzake beperkingen op de verwerving van vastgoed), hoofdstukken 2 en 3.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In LT: alle maatregelen die in overeenstemming zijn met de verbintenissen die de EU in de Algemene Overeenkomst inzake de handel in diensten (GATS) met betrekking tot de aankoop van grond is aangegaan en die van toepassing zijn in LT. De procedure en de voorwaarden voor de verwerving van grond, en de beperkingen daarop, worden vastgesteld in de constitutionele wet, de wet inzake gronden en de wet inzake het verwerven van landbouwgrond. Plaatselijke overheden (gemeenten) en andere nationale entiteiten van leden van de OESO en de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) die in LT economische activiteiten uitoefenen die in de constitutionele wet zijn gespecificeerd overeenkomstig de criteria van Europese en andere integratie waar LT een aanvang mee heeft genomen, mogen in hun eigendom niet-landbouwgrond verwerven voor de bouw en de werking van gebouwen en faciliteiten die zij voor hun directe activiteiten nodig hebben.

Bestaande maatregelen:

LT: Grondwet van de Republiek Litouwen;

Constitutionele wet van de Republiek Litouwen van 20 juni 1996 betreffende de tenuitvoerlegging van artikel 47, lid 3, van de Grondwet van de Republiek Litouwen, nr. I-1392, laatstelijk gewijzigd op 20 maart 2003, nr. IX-1381;

Wet van 27 januari 2004 inzake gronden, nr. IX-1983; en

Wet van 24 april 2014 inzake het verwerven van landbouwgrond, nr. XII-854.

c) Erkenning

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In de EU: de richtlijnen van de EU betreffende de wederzijdse erkenning van diploma's en andere beroepskwalificaties zijn uitsluitend van toepassing op burgers van de EU. Het recht om in de ene lidstaat een gereguleerde dienst als deskundige te verlenen, geeft niet het recht tot dienstverlening in een andere lidstaat.

d) Meestbegunstigingsbehandeling

Met betrekking tot investeringen — meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — meestbegunstigingsbehandeling:

In de EU: toekenning van een gedifferentieerde behandeling op grond van een internationale investerings- of andere handelsovereenkomst die vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst van kracht was of werd ondertekend.

In de EU: aan een land een gedifferentieerde behandeling toekennen op grond van een bestaande of toekomstige bilaterale of multilaterale overeenkomst die:

- a) een interne markt voor diensten en investeringen creëert;

- b) het recht van vestiging verleent; of
- c) de onderlinge aanpassing van de wetgeving in één of meer economische sectoren vereist.

Een interne markt voor diensten en vestiging betekent een ruimte zonder interne grenzen waarin het vrije verkeer van diensten, kapitaal en personen gegarandeerd is.

Onder het recht van vestiging wordt een verplichting verstaan om in substantie alle belemmeringen voor vestiging op te heffen tussen de partijen bij de overeenkomst inzake regionale economische integratie door het van kracht worden van die overeenkomst. Het recht van vestiging houdt voor onderdanen van de partijen bij de overeenkomst inzake regionale economische integratie het recht in om ondernemingen op te richten en te exploiteren onder dezelfde voorwaarden als die welke in de wetgeving van het land waar de onderneming wordt gevestigd voor eigen onderdanen zijn vastgesteld.

Onder onderlinge aanpassing van de wetgevingen wordt verstaan:

- a) de afstemming van de wetgeving van één of meer partijen bij de overeenkomst inzake regionale economische integratie op de wetgeving van de andere partij of partijen bij die overeenkomst; of
- b) de opname van gemeenschappelijke wetgeving in de rechtsorde van de partijen bij de overeenkomst inzake regionale economische integratie.

Die onderlinge aanpassing van de wetgevingen vindt pas plaats, en wordt pas geacht te hebben plaatsgevonden, vanaf het ogenblik waarop die is vastgesteld in de rechtsorde van de partij of partijen bij de overeenkomst inzake regionale economische integratie.

Bestaande maatregelen:

De EU: Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (EER);

Stabilisatieovereenkomsten;

Bilaterale overeenkomsten tussen de EU en de Zwitserse Bondsstaat; en

Diepe en brede vrijhandelsovereenkomsten.

In de EU: aan onderdanen of ondernemingen wat betreft het recht van vestiging een gedifferentieerde behandeling toekennen op grond van bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomsten tussen de volgende lidstaten: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL en PT, en elk van de volgende landen of vorstendommen: Andorra, Monaco, San Marino en Vaticaanstad.

In DK, FI en SE: Deense en Finse maatregelen ter bevordering van de noordse samenwerking, zoals:

- a) financiële ondersteuning van projecten voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) (het *Nordic Industrial Fund*);

- b) financiering van haalbaarheidsstudies voor internationale projecten (het *Nordic Fund for Project Exports*); en
- c) financiële bijstand aan ondernemingen³ die milieutechnologie gebruiken (de *Nordic Environment Finance Corporation*).

Dit voorbehoud laat de uitsluiting van overheidsopdrachten door een Partij of subsidies in respectievelijk artikel 11.2 (Toepassingsgebied), lid 2, en artikel 10.5 (Toepassingsgebied), lid 2, onverlet.

In PL: de preferentiële voorwaarden voor vestiging of grensoverschrijdende dienstverlening, waaronder eventueel de afschaffing of wijziging van bepaalde beperkingen die zijn vervat in de lijst van in PL geldende voorbehouden, kunnen door handels- en scheepvaartverdragen worden uitgebreid.

In PT: voor landen waar het Portugees de officiële taal is (Angola, Brazilië, Guinee-Bissau, Kaapverdië, Mozambique en Sao Tomé en Príncipe) wordt afgezien van de nationaliteitsvereisten voor de uitoefening van bepaalde activiteiten en beroepen door natuurlijke personen die diensten verlenen.

³ Dit geldt voor Oost-Europese ondernemingen die met één of meer noordse ondernemingen samenwerken.

e) Wapens, munitie en oorlogsmaterieel

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, prestatievereisten, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU: productie of verspreiding van, of handel in, wapens, munitie en oorlogsmaterieel. Oorlogsmaterieel is beperkt tot producten die uitsluitend zijn bestemd en vervaardigd voor militair gebruik in verband met oorlogsvoering of defensieactiviteiten.

II-EU-2 — Vrije beroepen (alle behalve gezondheidszorg)

Sector — Subsector:	Vrije beroepen — rechtskundige diensten: diensten van notarissen en deurwaarders, boekhoudkundige diensten; auditdiensten, diensten van belastingconsulenten, diensten van architecten en stedenbouwkundigen, diensten van ingenieurs en geïntegreerde diensten van ingenieurs
Bedrijfstakkenclassificatie:	Deel van CPC 861, deel van CPC 87902, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, deel van CPC 879
Betrokken verplichtingen:	Nationale behandeling Hoger management en raad van bestuur
Hoofdstuk:	Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

a) Rechtskundige diensten

De EU, met uitzondering van SE, behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de verlening van rechtskundig advies, juridische machtiging, documentatie en certificering door beoefenaars van juridische beroepen die met publieke taken zijn belast, zoals notarissen, “huissiers de justice” of andere “officiers publics et ministériels”, en met betrekking tot diensten van deurwaarders die bij een officieel overheidsbesluit zijn benoemd (deel van CPC 861, deel van 87902).

Met betrekking tot investeringen — meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — meestbegunstigingsbehandeling:

In BG: de volledige nationale behandeling wat de vestiging en de exploitatie van ondernemingen en het verlenen van diensten betreft, kan alleen worden verleend aan ondernemingen die gevestigd zijn in landen waarmee preferentiële regelingen zijn of zullen worden gesloten en aan burgers van die landen (deel van CPC 861).

In LT: advocaten uit andere landen mogen uitsluitend ingevolge bilaterale overeenkomsten als advocaat voor de gerechtelijke instanties optreden (deel van CPC 861).

- b) Auditdiensten (CPC 86211, 86212 andere dan diensten van accountants en boekhouders)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG: een onafhankelijke financiële audit wordt verricht door geregistreerde auditors die lid zijn van het Instituut van registeraccountants. Onder voorbehoud van wederkerigheid registreert het Instituut van registeraccountants een auditororganisatie van Mexico of een derde land wanneer deze bewijst dat:

- a) driekwart van de leden van de beheersorganen en de geregistreerde auditors die voor rekening van de organisatie audits verrichten, voldoen aan eisen die gelijkwaardig zijn aan die welke gelden voor Bulgaarse auditors en zijn geslaagd voor de desbetreffende examens;
- b) de auditororganisatie onafhankelijke financiële audits verricht overeenkomstig de eisen van onafhankelijkheid en objectiviteit; en
- c) de auditororganisatie op haar website een jaarlijks transparantieverslag publiceert of aan andere gelijkwaardige voorschriften voor informatieverstrekking voldoet wanneer zij een audit van organisaties van openbaar belang verricht.

Bestaande maatregelen:

BG: Wet inzake onafhankelijke financiële audits.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur:

In CZ: de bevoegdheid voor het uitvoeren van audits in CZ kan uitsluitend worden verleend aan ondernemingen waarvan ten minste 60 % van het kapitaal of van de stemrechten in handen is van onderdanen van CZ of van een lidstaat.

Bestaande maatregelen:

CZ: Wet van 14 April 2009 nr. 93/2009 Sb., inzake auditors.

c) Diensten van architecten en stedenbouwkundigen (CPC 8674)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In HR: de grensoverschrijdende verlening van diensten inzake stedenbouwkundige planning.

II-EU-3 — Vrije beroepen — Gezondheidszorg en detailhandel in geneesmiddelen

Sector — Subsector: Vrije beroepen — Gezondheidsdiensten door vrijberoepsbeoefenaren en detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen, andere door apothekers verleende diensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Prestatievereisten

Hoger management en raad van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

- a) medische en tandheelkundige diensten; diensten verleend door verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, psychologen en paramedisch personeel (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 932)

In FI: de verlening van gezondheidsdiensten door vrijberoepsbeoefenaren, ongeacht of deze publiek of particulier worden gefinancierd, met inbegrip van medische en tandheelkundige diensten, diensten die worden verleend door verloskundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel en de diensten van psychologen, met uitzondering van de diensten van verpleegkundigen (CPC 9312, 93191).

In BG: de verlening van alle gezondheidsdiensten van vrijberoepsbeoefenaren, met inbegrip van medische en tandheelkundige diensten, diensten die worden verleend door verpleegkundigen, verloskundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel en de diensten van psychologen (CPC 9312, deel van 9319).

Bestaande maatregelen:

FI: *Laki yksityisestä terveydenhuollosta* (Wet inzake de particuliere gezondheidszorg) (152/1990).

BG: Wet inzake medische inrichtingen, Wet inzake de beroepsorganisatie van verpleegkundigen, verloskundigen en aanverwante medische specialisten.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In CZ en MT: de verlening van alle gezondheidsdiensten van vrijberoepsbeoefenaren, met inbegrip van diensten die worden verleend door artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, paramedisch personeel, psychologen, en andere aanverwante diensten (CPC 9312, deel van 9319).

Bestaande maatregelen:

CZ: Wet nr. 296/2008 Sb. inzake de waarborging van de kwaliteit en veiligheid van menselijk weefsel en menselijke cellen bestemd voor gebruik bij de mens;

Wet nr. 378/2007 Sb. inzake geneesmiddelen en tot wijziging van een aantal aanverwante wetten;

Wet nr. 123/2000 Sb. inzake medische hulpmiddelen; en

Wet nr. 285/2002 Sb. inzake het doneren, wegnemen en transplanteren van weefsels en organen en tot wijziging van bepaalde wetten (Transplantatiewet).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

De EU, met uitzondering van NL en SE: voor de verlening van alle gezondheidsdiensten door vrijberoepsbeoefenaren, met inbegrip van de diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, psychologen, paramedisch personeel en psychologen, is ingezetenschap vereist. Deze diensten mogen alleen worden verleend door natuurlijke personen die fysiek aanwezig zijn op het grondgebied van de EU (CPC 9312, deel van 93191).

In BE: de grensoverschrijdende verlening van diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, psychologen en paramedisch personeel.

b) Veterinaire diensten (CPC 932)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG: een dierenartspraktijk kan worden opgericht door een natuurlijke of een rechtspersoon. Voor de uitoefening van de diergeneeskunde moet de betrokkene de nationaliteit van een lidstaat van de EU of die van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte (hierna “EER” genoemd) hebben; andere buitenlanders moeten in het bezit zijn van een permanente verblijfsvergunning (fysieke aanwezigheid is vereist).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BE en LV: grensoverschrijdende verlening van veterinaire diensten.

- c) Detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen, andere door apothekers verleende diensten (CPC 63211)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, prestatievereisten, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In FI: detailhandel in geneesmiddelen en in medische en orthopedische goederen.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In SE: detailhandel in geneesmiddelen en de levering van geneesmiddelen aan het publiek.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

De EU, met uitzondering van BE, BG, EE, ES, IE en LT: postorderverkoop is alleen mogelijk vanuit lidstaten van de EER, zodat voor de detailverkoop van geneesmiddelen en specifieke medische artikelen aan het publiek in de EU vestiging in een van deze landen vereist is.

In BE: postorderverkoop mag alleen worden verricht door voor het publiek toegankelijke apotheken, zodat voor de detailverkoop van geneesmiddelen en specifieke goederen aan het publiek vestiging in BE vereist is.

In BG en EE: de postorderverkoop van geneesmiddelen is verboden.

In IE, LT en ES: postorderverkoop van geneesmiddelen waarvoor een doktersvoorschrift vereist is, is verboden.

Bestaande maatregelen:

AT: *Arzneimittelgesetz* (Wet op de geneesmiddelen), BGBl. nr. 185/1983 zoals gewijzigd, §§ 57, 59, 59a; en

Medizinproduktegesetz (Wet op medische producten), BGBl. nr. 657/1996 zoals gewijzigd, § 99.

BE: Koninklijk besluit van 21 januari 2009 houdende onderrichtingen voor de apothekers; en

Koninklijk besluit van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen.

FI: *Lääkelaki* (Wet inzake geneesmiddelen) (395/1987).

SE: Wet inzake de handel in geneesmiddelen (2009:336);

Verordening inzake de handel in geneesmiddelen (2009:659); en

andere verordeningen zoals vastgesteld door het Zweedse geneesmiddelenagentschap (nadere bijzonderheden hierover zijn te vinden in LVFS 2009:9).

II-EU-4 — Zakelijke dienstverlening — onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten

Sector — Subsector: Zakelijke dienstverlening — onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 851, 852, 853

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoofdstuk: Grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

In RO: grensoverschrijdende verlening van onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten.

Bestaande maatregelen:

RO: Regeringsverordening nr. 6/2011;

Besluit van de minister van Onderwijs en Onderzoek nr. 3548/2006; en

Regeringsbesluit nr. 134/2011.

II-EU-5 — Zakelijke dienstverlening — onroerendgoeddiensten

Sector — Subsector: Zakelijke dienstverlening — onroerendgoeddiensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 821, 822

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoofdstuk: Grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

In CZ en HU: grensoverschrijdende verlening van onroerendgoeddiensten.

II-EU-6 — Zakelijke dienstverlening — verhuur of lease

Sector — Subsector: Zakelijke dienstverlening — verhuur- of leasediensten zonder bedieningspersoneel

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 832

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoofdstuk: Grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

In BE en FR: grensoverschrijdende verlening van verhuur- of leasediensten zonder bedieningspersoneel voor persoonlijke en huishoudelijke goederen.

II-EU-7 — Zakelijke dienstverlening — incassobureaus en kredietrapportage

Sector — Subsector: Zakelijke dienstverlening — incassobureaus en kredietrapportage

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 87901, 87902

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoofdstuk: Grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

De EU, met uitzondering van ES, LV en SE: verlening van diensten van incassobureaus en diensten op het gebied van kredietrapportage.

II-EU-8 — Zakelijke dienstverlening — arbeidsbemiddeling

Sector — Subsector: Zakelijke dienstverlening — arbeidsbemiddeling

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoger management en raad van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

Met uitzondering van HU en SE: de verlening van diensten inzake arbeidsbemiddeling voor huishoudelijke hulp, andere arbeiders voor handel en bedrijf, verpleegkundig en ander personeel (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

Met uitzondering van BE, HU en SE: vestiging vereisen en grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling voor kantoorpersoneel en andere werknemers verbieden.

In AT, BG, CY, CZ, EE, FI, MT, PL, PT, RO, SK en SI: de vestiging van diensten inzake arbeidsbemiddeling voor kantoorpersoneel en andere werknemers. In LV en LT: de verlening van diensten inzake arbeidsbemiddeling voor kantoorpersoneel. In DE en IT: beperking van het aantal dienstverleners op het gebied van arbeidsbemiddeling. In FR: voor deze diensten kan sprake zijn van een staatsmonopolie. In DE: het Bondsministerie van Werkgelegenheid en Sociale Zaken kan voor bepaalde beroepen een regeling uitvaardigen betreffende de plaatsing en aanwerving van personeel van buiten de Europese Unie en de EER (CPC 87202).

In AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI en SK: de verlening van diensten voor het leveren van kantoorpersoneel. In FR, IE, IT en NL: vestiging vereisen en de grensoverschrijdende verlening van diensten voor het leveren van kantoorpersoneel verbieden.

In IT: beperking van het aantal dienstverleners op het gebied van de levering van kantoorpersoneel. (87203)

In BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LV, LT, PL, PT, RO, SK, SI: de verlening van diensten voor het zoeken van directieleden.

In IE: vestiging vereisen en grensoverschrijdende dienstverlening voor het zoeken van directieleden verbieden (87201).

Bestaande maatregelen:

AT: §§97 en 135 van de Oostenrijkse handelswet (*Gewerbeordnung*);

BGBI Nr. 194/1994 als gewijzigd;

Wet inzake tijdelijke tewerkstelling (*Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG*); en

BGBI Nr. 196/1988 als gewijzigd.

BG: Wet ter bevordering van de inzetbaarheid, artikelen 26, 27, 27a en 28.

CY: Wet op de particuliere arbeidsbureaus 150(I)/2013, uitgevaardigd op 6 december 2013; en

Wet op de particuliere arbeidsbureaus nr. 126(I)/2012.

CZ: Wet op de werkgelegenheid (435/2004).

DE: § 38 Werkgelegenheidsverordening (*Beschäftigungsverordnung*); en

§ 292 Sociaal Wetboek nr. III Bevordering van de werkgelegenheid (*Drittes Buch Sozialgesetzbuch, SGB III*).

DK: §§ 8a – 8f in Wetsbesluit nr. 73 van 17 januari 2014 en uitgewerkt in Besluit nr. 228 van 7 maart 2013 (werkgelegenheid voor zeevarenden); en

Wet op de werkvergunningen 2006. S1(2) en (3).

EL: Wet 4052/2012 (Staatsblad 41 A), zoals gewijzigd in een aantal van haar bepalingen bij Wet nr. 4093/2012 (Staatsblad 222 A).

FI: *Lakijulkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta* (Wet inzake de openbare werkgelegenheids- en ondernemingsdienst) (916/2012).

HR: Wet op de arbeidsbemiddeling en de werkloosheidsrechten (OG 80/08, 121/10, 118/12 en 153/13);

Verordening inzake de uitoefening van activiteiten in verband met werkgelegenheid (OG 8/14);

Arbeidswet (OG 93/14), artikelen 44 tot en met 47; en

Vreemdelingenwet (OG 130/11 en 74/12) voor de tewerkstelling van vreemdelingen in Kroatië.

IE: *Employment Permits Act 2006*. S1(2) en (3).

IT: Wetsbesluit 276/2003, artikelen 4 en 5.

LT: Litouws arbeidswetboek; en

Wet van de Republiek Litouwen van 19 mei 2011 nr. XI-1379 inzake uitzendbureaus, laatstelijk gewijzigd op 11 april 2013, nr. XII-230.

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi (Wet van 18 januari 2012 inzake de oprichting van een bureau voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid — ADEM).

MT: Wet inzake diensten op het gebied van werkgelegenheid en opleiding (Cap. 343) (artikelen 23, 24 en 25), verordeningen inzake arbeidsbureaus (S.L. 343.24).

PL: Artikel 18 van de wet van 20 april 2004 tot bevordering van instellingen op het gebied van werkgelegenheid en de arbeidsmarkt (Dz. U. van 2015, punt 149, zoals gewijzigd).

PT: Wetsbesluit nr. 260/2009 van 25 september, zoals gewijzigd bij Wet nr. 5/2014 van 12 februari (toegang en verlening van diensten door arbeidsbureaus).

RO: Wet nr. 156/2000 inzake de bescherming van Roemeense burgers die in het buitenland werken, opnieuw bekendgemaakt;

Regeringsbesluit nr. 384/2001 voor de goedkeuring van de methodologische normen voor de toepassing van Wet nr. 156/2000, met latere wijzigingen;

Regeringsverordening nr. 277/2002, zoals gewijzigd bij de Regeringsverordeningen nrs. 790/2004 en 1122/2010;

Wet nr. 53/2003 — Arbeidswetboek, opnieuw gepubliceerd met latere wijzigingen en aanvullingen; en

Regeringsbesluit nr. 1256/2011 inzake de operationele voorwaarden en de vergunningsprocedure voor uitzendbureaus.

SI: Wet op de regulering van de arbeidsmarkt (staatsblad van de Republiek Slovenië, nr. 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017); en

Wet op de werkgelegenheid, zelfstandige activiteit en werk door vreemdelingen — ZZSDT (staatsblad van de Republiek Slovenië, nr. 47/2015), ZZSDT-UPB2 (staatsblad van de Republiek Slovenië, nr. 1 /2018).

SK: Wet nr. 5/2004 inzake arbeidsbemiddeling en Wet nr. 455/1991 inzake handelsvergunningen.

II-EU-9 — Zakelijke dienstverlening — beveiliging en opsporing

Sector — Subsector: Zakelijke dienstverlening — beveiliging en opsporing

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Prestatievereisten

Hoger management en raad van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

a) Beveiligingsdiensten (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, prestatievereisten, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI en SK: de verlening van beveiligingsdiensten.

In DK, HR en HU: de verlening van diensten in de volgende subsectoren: bewaking (87305) in HR en HU, advies op het gebied van beveiliging (87302) in HR, bewaking van vliegvelden (deel van 87305) in DK en vervoer met gepantserde wagens (87304) in HU.

In BE, ES, FI, FR en PT: de grensoverschrijdende verlening van beveiligingsdiensten door een buitenlandse dienstverlener is niet toegestaan. Er zijn nationaliteitsvereisten voor gespecialiseerd personeel in PT, voor particulier beveiligingspersoneel in ES en voor directeuren en algemeen directeuren in FR.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In FI: vergunningen voor het verlenen van beveiligingsdiensten mogen uitsluitend worden afgegeven aan in de Europese Economische Ruimte (hierna “EER” genoemd) woonachtige natuurlijke personen of aan in de EER gevestigde rechtspersonen.

In BE: voor leden van de raad van bestuur van ondernemingen die bewakings- en beveiligingsdiensten (87305) verlenen en advies en opleiding op het gebied van beveiliging (87302) verzorgen, is de nationaliteit van een EU-lidstaat vereist.

In BE: de directieleden van ondernemingen die advies inzake bewaking en beveiliging verlenen en alle functionarissen moeten ingezetene onderdanen van een lidstaat zijn.

Bestaande maatregelen:

BE: Wet tot regeling van de private en bijzondere veiligheid, 2 oktober 2017.

BG: Wet inzake particuliere beveiligingsbedrijven.

CZ: Wet op de handelsvergunningen.

DK: Verordening betreffende de beveiliging van de luchtvaart.

FI: *Laki yksityisistä turvallisuukspalveluista 282/2002* (Wet inzake particuliere beveiligingsdiensten).

LT: Wet nr. IX-2327 van 8 juli 2004 inzake de beveiliging van personen en objecten (moet worden gewijzigd).

LV: Wet inzake de activiteiten van beveiligingspersoneel (afdelingen 6, 7, 14).

PL: Wet van 22 augustus 1997 inzake de bescherming van personen en eigendom (Pools staatsblad van 2016, punt 1432, zoals gewijzigd).

PT: Wet 34/2013 en Verordening 273/2013.

SI: *Zakon o zasebnem varovanju* (Wet inzake de particuliere beveiliging).

b) Opsporingsdiensten (CPC 87301)

De EU, met uitzondering van AT en SE: de verlening van opsporingsdiensten.

II-EU-10 — Zakelijke dienstverlening — overige zakelijke dienstverlening

Sector — Subsector: Zakelijke dienstverlening — overige zakelijke dienstverlening
(vertalen en tolken, vermenigvuldigen van teksten, diensten in verband met de distributie van energie en diensten in verband met de maakindustrie)

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 87905, 87904, 884, 887

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoger management en raad van bestuur

Meestbegunstigingsbehandeling

Hoofdstuk: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

a) Vertaal- en tolkdiensten (CPC 87905)

Uitsluitend met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In HR: grensoverschrijdende verlening van vertaal- en tolkdiensten voor officiële documenten.

b) Diensten in verband met de distributie van energie en diensten in verband met de maakindustrie (deel van CPC 884, 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In HU: diensten in verband met de distributie van energie en met de grensoverschrijdende verlening van diensten in verband met de maakindustrie, met uitzondering van advies- en consultancydiensten in deze sectoren.

- c) Onderhoud en reparatie van schepen, spoorwagematerieel en luchtvaartuigen en delen daarvan (deel van CPC 86764, CPC 86769, 8868)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In de EU, met uitzondering van DE, EE en HU: vestiging of fysieke aanwezigheid op zijn grondgebied vereisen en de grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor spoorwagematerieel van buiten zijn grondgebied af verbieden.

In de EU, met uitzondering van CZ, EE, HU, LU en SK: vestiging of fysieke aanwezigheid op het desbetreffende grondgebied vereisen en de grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor binnenschepen van buiten dat grondgebied af verbieden.

In de EU, met uitzondering van EE, HU en LV: vestiging of fysieke aanwezigheid op het desbetreffende grondgebied vereisen en de grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor zeeschepen van buiten dat grondgebied af verbieden.

In de EU, met uitzondering van AT, EE, HU, LV, en PL: vestiging of fysieke aanwezigheid op het desbetreffende grondgebied vereisen en de grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor luchtvaartuigen en delen daarvan van buiten dat grondgebied af verbieden (deel van CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868).

In de EU: alleen door de EU gemachtigde erkende organisaties mogen namens de lidstaten wettelijk voorgeschreven onderzoeken en certificeringen van schepen verrichten. Vestiging kan vereist zijn.

Bestaande maatregelen:

De EU: Verordening (EG) nr. 391/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 inzake gemeenschappelijke voorschriften en normen voor met de inspectie en controle van schepen belaste organisaties.

d) Overige zakelijke diensten in verband met de luchtvaart

Met betrekking tot liberalisering van investeringen — meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — meestbegunstigingsbehandeling:

De EU: toekenning van een gedifferentieerde behandeling aan een derde land op grond van bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomsten inzake de volgende diensten:

- i) verkoop en marketing van luchtvervoerdiensten;
- ii) geautomatiseerde boekingssystemen (CRS);
- iii) onderhoud en reparatie van luchtvaartuigen en delen daarvan; of
- iv) verhuur of leasing van luchtvaartuigen zonder bemanning.

II-EU-11 — Telecommunicatiediensten

Sector — Subsector: Telecommunicatiediensten — Transmissie van programma's via satelliet

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoofdstuk: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

In BE: transmissie van programma's via satelliet.

II-EU-12 — Bouw

Sector — Subsector: Bouw — Diensten in verband met de bouw

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 51

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Hoofdstuk: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

In LT: het recht om documentatie inzake ontwerpen voor bouwwerken van uitzonderlijke betekenis op te stellen, wordt alleen verleend aan in LT geregistreerde ontwerpbedrijven of aan buitenlandse ontwerpbedrijven die daarvoor goedkeuring hebben gekregen van een daartoe door de regering van LT gemachtigde instelling. Het recht om technische activiteiten in de belangrijkste sectoren van de bouwnijverheid uit te oefenen, kan worden toegekend aan personen die geen Litouwer zijn en die daarvoor goedkeuring hebben gekregen van een door de regering van LT gemachtigde instelling.

II-EU-13 — Distributiediensten

Sector — Subsector: Distributiediensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 62117, 62251, 8929, deel van 62112, 62226, 63107

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Prestatievereisten

Hoger management en raad van bestuur

Hoofdstuk: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

a) Distributie van geneesmiddelen

In BG: grensoverschrijdende groothandel in geneesmiddelen (CPC 62251).

In FI: distributie van geneesmiddelen (CPC 62117, 62251).

Bestaande maatregelen:

BG: Wet inzake geneesmiddelen in de menselijke geneeskunde.

FI: *Lääkelaki* (Wet inzake geneesmiddelen) (395/1987).

b) Distributie van alcoholhoudende dranken

In FI: distributie van alcoholhoudende dranken (deel van CPC 62112, 62226, 63107, 8929).

Bestaande maatregelen:

FI: *Alkoholilaki* (Alcoholwet) (1102/2017).

c) Overige distributie (deel van CPC 621, CPC 62228, 62251, 62271, deel van CPC 62272, 62276, 63108, deel van CPC 6329)

Uitsluitend met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG: groothandel in chemische producten, edele metalen en edelstenen, geneeskundige stoffen en producten en voorwerpen voor medisch gebruik, tabak en tabaksproducten en alcoholische dranken.

Bulgarije behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de diensten van makelaars in grondstoffen.

Bestaande maatregelen:

BG: Wet inzake geneesmiddelen in de menselijke geneeskunde;

Wet inzake de activiteiten van diergeneeskundigen;

Wet inzake het verbod op chemische wapens en het toezicht op giftige chemische stoffen en de voorlopers ervan;

Wet inzake tabak en tabaksproducten; en

Wet inzake accijnzen en belastingentrepots en Wet inzake wijn en gedistilleerde dranken.

II-EU-14 — Onderwijsdiensten

Sector — Subsector: Onderwijsdiensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 92

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Prestatievereisten

Hoger management en raad van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

De EU: alle onderwijsdiensten waarvoor enige vorm van overheidsfinanciering of staatssteun wordt ontvangen en die derhalve niet worden geacht particulier gefinancierd te zijn. Wanneer de verlening van particulier gefinancierde onderwijsdiensten door een buitenlandse dienstverlener is toegestaan, kan de participatie van particuliere dienstverleners in het onderwijsstelsel afhankelijk worden gesteld van concessies die op niet-discriminerende wijze worden verleend.

De EU, met uitzondering van CZ, NL, SE en SK: de verlening van particulier gefinancierd overig onderwijs, d.w.z. onderwijs dat niet als lager, middelbaar, hoger of volwassenenonderwijs is ingedeeld (CPC 929).

In SE: onderwijsdienstverleners die door de overheid als zodanig zijn erkend. Dit voorbehoud geldt voor particulier gefinancierde onderwijsdienstverleners die enige vorm van overheidssteun ontvangen, zoals door de staat erkende onderwijsdienstverleners, onderwijsdienstverleners onder staatstoezicht of onderwijs dat recht geeft op studieondersteuning (CPC 92).

In CY, FI, MT en RO: de verstrekking van particulier gefinancierd lager, middelbaar en volwassenenonderwijs (CPC 921, 922, 924).

In AT, BG, CY, FI, MT en RO: de verstrekking van particulier gefinancierd hoger onderwijs (CPC 923).

In SK: ingezetenschap in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte ("EER") is vereist voor aanbieders van alle particulier gefinancierde onderwijsdiensten met uitzondering van postsecundair technisch en beroepsonderwijs. Een onderzoek naar de economische behoefte kan vereist zijn en het aantal scholen dat wordt opgericht kan door lokale overheden worden beperkt (CPC 921, 922, 923 met uitzondering van 92310, 924).

In CZ en SK: de meerderheid van de leden van de raad van bestuur van een instelling die particulier gefinancierde onderwijsdiensten verleent, moet onderdaan zijn van dat land (CPC 921, 922, 923 voor SK, andere dan 92310, 924). In SI: particulier gefinancierde basisscholen kunnen alleen worden opgericht door Sloveense natuurlijke of rechtspersonen. De dienstverlener moet een statutaire zetel of filiaal vestigen. De meerderheid van de leden van de raad van bestuur van een instelling die particulier gefinancierd middelbaar of hoger onderwijs verstrekt, moet de Sloveense nationaliteit hebben (CPC 922, 923).

In BG, IT en SI: beperking van de grensoverschrijdende verstrekking van particulier gefinancierd lager onderwijs (CPC 921). In BG en IT: beperking van de grensoverschrijdende verstrekking van particulier gefinancierd middelbaar onderwijs (CPC 922). In AT: beperking van de grensoverschrijdende verstrekking van particulier gefinancierd volwassenenonderwijs via radio of televisie (CPC 924).

Bestaande maatregelen:

BG: Wet op het hoger onderwijs (aanvullende bepalingen, punt 4) en Wet op de beroepsopleiding en bijscholing (artikel 22).

FI: *Perusopetuslaki* (Wet inzake het basisonderwijs) (628/1998);

Lukiolaki (Wet inzake het hoger middelbaar onderwijs) (629/1998);

Laki ammatillisesta koulutuksesta (Wet inzake het beroepsonderwijs) (630/1998);

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (Wet inzake het beroepsonderwijs voor volwassenen) (631/1998); en

Ammattikorkeakoululaki (Wet inzake de hogere beroepsscholen) (351/2003), *Yliopistolaki* (Wet inzake de universiteiten) (558/2009).

IT: Koninklijk besluit 1592/1933 (Wet inzake het middelbaar onderwijs);

Wet 243/1991 (Incidentele overheidsbijdrage voor particuliere universiteiten);

Besluit 20/2003 van het CNVSU (*Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario*); en Besluit van de president van de republiek (DPR) nr. 25/1998.

SK: Wet 245/2008 inzake onderwijs;

Wet 131/2002 inzake universiteiten; en

Wet 596/2003 inzake het overheidsbestuur in het onderwijs en zelfbestuur van scholen.

II-EU-15 — Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

Sector — Subsector: Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 93, 931, andere dan 9312, deel van 93191, 9311, 93192, 93193, 93199

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Prestatievereisten

Hoger management en raad van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

- a) Gezondheidszorg (CPC 93, 931, andere dan 9312, deel van 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, prestatievereisten, hoger management en raad van bestuur:

De EU: de verlening van alle gezondheidsdiensten waarvoor enige vorm van overheidsfinanciering of staatssteun wordt ontvangen en die derhalve niet worden geacht particulier gefinancierd te zijn.

De EU: alle particulier gefinancierde gezondheidsdiensten, andere dan particulier gefinancierde ziekenhuisdiensten, ambulancediensten en diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis. De participatie van particuliere dienstverleners in het netwerk van particulier gefinancierde gezondheidszorg kan afhankelijk worden gesteld van concessies die op niet-discriminerende basis worden verleend. Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande instellingen en de gevolgen daarvoor, de vervoersinfrastructuur, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding en potentiële nieuwe werkgelegenheid.

Dit voorbehoud geldt niet voor de verlening van alle gezondheidsdiensten door vrijberoepsbeoefenaren, met inbegrip van de diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, paramedisch personeel en psychologen, die onder andere voorbehouden vallen (CPC 931, met uitzondering van 9312, deel van 93191).

In AT, PL en SI: de verlening van particulier gefinancierde ambulancediensten (CPC 93192).

In BG, CY, CZ, FI, MT en SK: de verlening van particulier gefinancierde ziekenhuisdiensten, ambulancediensten en diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 9311, 93192, 93193).

In BE: de verlening van particulier gefinancierde ambulancediensten en diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 93192, 93193).

In FI: de verlening van andere gezondheidsdiensten voor mensen (CPC 93199).

Bestaande maatregelen:

CZ: Wet nr. 372/2011 Sb. inzake gezondheidszorgdiensten en de voorwaarden voor de verstrekking ervan.

FI: *Laki yksityisestä terveydenhuollosta* (Wet inzake de particuliere gezondheidszorg) (152/1990).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, prestatievereisten, hoger management en raad van bestuur:

In DE: het Duitse socialezekerheidsstelsel, waarin diensten kunnen worden verleend door verschillende ondernemingen of entiteiten waarbij sprake is van een zekere mate van concurrentie, zodat die diensten dus niet “uitsluitend in het kader van de uitoefening van overheidsgezag verrichte diensten” zijn. Het recht om in het kader van een bilaterale handelsovereenkomst een betere behandeling toe te kennen met betrekking tot de verlening van gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening (CPC 93).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

FR: de verlening van particulier gefinancierde diensten op het gebied van laboratoriumonderzoeken en -proeven.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In DE: de nationale eigendom van particulier gefinancierde en door het Duitse leger geëxploiteerde ziekenhuizen. Het recht om andere belangrijke, particulier gefinancierde ziekenhuizen te nationaliseren (CPC 93110).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In FR: de verlening van particulier gefinancierde diensten op het gebied van laboratoriumonderzoeken en -proeven (deel van CPC 9311).

Bestaande maatregelen:

FR: Artikelen L 6213-1 tot en met 6213-6 van de *Code de la Santé Publique*.

- b) Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening, waaronder pensioenverzekering

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

De EU, met uitzondering van HU: vestiging of fysieke aanwezigheid op haar grondgebied vereisen van dienstverleners en de grensoverschrijdende verlening beperken van gezondheidsdiensten van buiten haar grondgebied, de grensoverschrijdende verlening van maatschappelijke diensten van buiten haar grondgebied, alsmede activiteiten of diensten die onderdeel zijn van een wettelijke pensioenregeling of een wettelijk stelsel van sociale zekerheid. Dit voorbehoud geldt niet voor de verlening van alle gezondheidsdiensten door vrijberoepsbeoefenaren, met inbegrip van de diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, paramedisch personeel en psychologen, die onder andere voorbehouden vallen (CPC 931 met uitzondering van 9312, deel van 93191).

In HU: de grensoverschrijdende verlening van buiten het Hongaarse grondgebied van alle ziekenhuisdiensten, ambulancediensten en diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis, die overheidsfinanciering krijgen (CPC 9311, 93192, 93193).

c) Maatschappelijke diensten, waaronder pensioenverzekering

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur, prestatievereisten:

De EU: de verlening van alle maatschappelijke diensten waarvoor enige vorm van overheidsfinanciering of staatssteun wordt ontvangen en die derhalve niet worden geacht particulier gefinancierd te zijn, en activiteiten of diensten die onderdeel zijn van een wettelijke pensioenregeling of een wettelijk stelsel van sociale zekerheid. De participatie van particuliere marktdeelnemers in het netwerk van particulier gefinancierde sociale diensten kan afhankelijk worden gesteld van concessies die op niet-discriminerende basis worden verleend. Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande instellingen en de gevolgen daarvoor, de vervoersinfrastructuur, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding en potentiële nieuwe werkgelegenheid.

In CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK en SI: de verlening van particulier gefinancierde maatschappelijke diensten.

In BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT en PT: de verlening van particulier gefinancierde maatschappelijke diensten, andere dan diensten in verband met herstellingsoorden, verpleeghuizen en bejaardentehuizen.

In DE: het Duitse socialezekerheidsstelsel, waarin diensten worden verleend door verschillende ondernemingen of entiteiten waarbij sprake is van een zekere mate van concurrentie, zodat die diensten dus niet onder de definitie van de “uitsluitend in het kader van de uitoefening van overheidsgezag verrichte diensten” hoeven te vallen.

Bestaande maatregelen:

FI: *Laki yksityisistä sosiaalipalveluista* (Wet inzake particuliere maatschappelijke diensten) (922/2011).

IE: *Health Act 2004* (S. 39) en *Health Act 1970* (als gewijzigd — S.61A).

IT: Wet 833/1978 inzake de instelling van het stelsel van openbare gezondheidszorg;

Wetsbesluit 502/1992 houdende de hervorming van de regelgeving op het gebied van de gezondheidszorg; en

Wet 328/2000 inzake de hervorming van de sociale diensten.

II-EU-16 — Toerisme en diensten in verband met reizen

Sector — Subsector: Toeristengidsen

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 7472

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Hoofdstuk: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In FR: nationaliteit van een lidstaat is vereist voor het aanbieden van diensten van toeristengidsen op zijn grondgebied.

Met betrekking tot investeringen — meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — meestbegunstigingsbehandeling:

In LT: voor zover Mexico onderdanen van LT toestaat diensten van toeristengidsen te verlenen, staat LT onderdanen van Mexico toe om onder dezelfde voorwaarden diensten van toeristengidsen te verlenen.

II-EU-17 — Cultuur, sport en recreatie

Sector — Subsector: Cultuur, sport en recreatie

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 962, 963, 9619, 964

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Prestatievereisten

Hoger management en raad van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

a) Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele diensten (CPC 963)

De EU, met uitzondering van AT en, voor investeringen, in LT: de verlening van bibliotheek-, archief-, museum- en andere cultuurdiensten. In AT en LT: een vergunning of concessie kan vereist zijn voor vestiging.

b) Amusement, theater, concerten en circussen (CPC 9619, 964 met uitzondering van 96492)

De EU, met uitzondering van AT en SE: de grensoverschrijdende verlening van amusementdiensten, met inbegrip van diensten op het gebied van theater, concerten, circussen en discotheken. In CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI en SK: met betrekking tot de verlening van amusementdiensten, met inbegrip van diensten op het gebied van theater, concerten, circussen en discotheken. In BG: de verlening van de volgende amusementdiensten: circussen, pretparken en dergelijke attracties, ballrooms, discotheken en dansscholen, en andere amusementsdiensten. In EE: de verlening van andere amusementdiensten behalve voor bioscoopzalen. In LT en LV: de verlening van alle amusementdiensten behalve diensten in verband met de exploitatie van bioscoopzalen.

In CY, CZ, LV, PL, RO en SK: de grensoverschrijdende verlening van sport- en andere recreatiediensten.

c) Nieuwsagentschappen (CPC 962)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In FR: de participatie van buitenlanders in bestaande ondernemingen die publicaties in het Frans uitgeven, mag niet meer bedragen dan 20 % van het kapitaal van of de stemrechten in de onderneming. Voor de vestiging van Mexicaanse persagentschappen gelden de in de interne regelgeving gestelde voorwaarden. Voor de vestiging van persagentschappen door buitenlandse investeerders is wederkerigheid vereist.

Maatregelen:

FR: *Loi no 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse*

d) Gokken en wedden (CPC 96492)

De EU, met uitzondering van MT: het aanbieden van gokspelen, die erin bestaan dat geld wordt ingezet bij kansspelen, met inbegrip van loterijen, krasloten, gokken in casino's, goksalons of vergunninghoudende etablissementen, weddiensten, bingodiensten en gokdiensten die worden geëxploiteerd door en ten behoeve van liefdadigheidsinstellingen en organisaties zonder winstoogmerk.

Dit voorbehoud is niet van toepassing op vaardigheidsspelen, kansspelautomaten die geen prijzen uitkeren of dat alleen doen in de vorm van gratis spelletjes, en promotionele spelen die uitsluitend strekken tot het bevorderen van de verkoop van goederen of diensten.

II-EU-18 — Vervoer en ondersteunende diensten voor vervoer

Sector — Subsector: Vervoersdiensten

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Prestatievereisten

Hoger management en raad van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings, grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

a) Zeevervoer — elke andere commerciële activiteit die vanaf een schip wordt verricht

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur, prestatievereisten; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

De EU: de nationaliteit van de bemanningsleden van een vaartuig.

Uitsluitend met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, hoger management en raad van bestuur:

De EU, met uitzondering van LV en MT: met het oog op de registratie van een vaartuig en de exploitatie van een vloot onder de vlag van de staat van vestiging (alle vanaf een zeeschip uitgevoerde commerciële activiteiten, met inbegrip van visserij, aquacultuur en diensten in verband met visserij; internationaal personen- en vrachtvervoer (CPC 721); personen- en vrachtvervoer over binnenwateren (CPC 7221 en 7222); en ondersteunende diensten voor vervoer over binnenwateren).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling;
en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling,
meestbegunstigingsbehandeling:

De EU: voor feederdiensten, en voor het gratis laten verplaatsen van eigen of verhuurde
containers door scheepvaartondernemingen uit de EU, voor het deel van deze diensten dat niet
onder de uitsluiting van nationale cabotage in het zeevervoer valt.

In SK: buitenlandse investeerders moeten hun hoofdkantoor in SK hebben om een vergunning
voor het verlenen van een dienst te kunnen aanvragen (CPC 722).

b) Ondersteunende diensten voor zeevervoer

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van
bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

De EU: de verlening van loods- en aan- en afmeerdiensten. Ongeacht de criteria die kunnen
gelden voor de registratie van schepen in een lidstaat, behoudt de EU zich het recht voor om
te bepalen dat alleen schepen die in de nationale registers van de lidstaten zijn ingeschreven,
loods- en aan- en afmeerdiensten mogen verlenen (CPC 7214, 7224).

De EU, met uitzondering van LT en LV: alleen vaartuigen die onder de vlag van een lidstaat
varen, mogen duw- en sleepdiensten verlenen (CPC 7452).

In LT: alleen rechtspersonen uit LT of rechtspersonen uit een lidstaat met een filiaal in LT die beschikken over een certificaat dat is afgegeven door de Litouwse administratie voor maritieme veiligheid mogen loods-, aan- en afmeer- en duw- en sleepdiensten verlenen (CPC 7452).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — lokale aanwezigheid:

In LT: alleen rechtspersonen uit LT of rechtspersonen uit een lidstaat met een filiaal in LT die beschikken over een certificaat dat is afgegeven door de Litouwse administratie voor maritieme veiligheid mogen loods-, aan- en afmeer- en duw- en sleepdiensten verlenen (CPC 7214).

c) Vervoer over binnenwateren en ondersteunende diensten voor vervoer over binnenwateren

Met betrekking tot liberalisering van investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, hoger management en raad van bestuur, prestatievereisten; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

De EU: personen- en vrachtvervoer over binnenwateren (CPC 722), en ondersteunende diensten voor vervoer over binnenwateren.

Voor alle duidelijkheid: dit voorbehoud geldt ook voor de verlening van cabotagediensten op binnenwateren (CPC 722).

d) Vervoer per spoor en ondersteunende diensten voor vervoer per spoor

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In de EU: personen- en vrachtvervoer per spoor (CPC 711).

In LT: voor onderhoud en reparatie van spoorwegmaterieel bestaat een staatsmonopolie (CPC 86764, 86769, deel van CPC 8868).

In FI: grensoverschrijdend vervoer per spoor. Met betrekking tot het opzetten van diensten voor personenvervoer per spoor zijn tot 2017 in de agglomeratie Helsinki en tot 2019 elders exclusieve rechten verleend (aan VR Group Ltd, die voor 100 % in handen was van de staat), en deze kunnen worden verlengd (CPC 7111, 7112).

Bestaande maatregelen:

FI: *Rautatielaki* (Wet inzake de spoorwegen) (304/2011).

e) Wegvervoer (personenvervoer, vrachtvervoer, internationaal vervoer per vrachtwagen) en ondersteunende diensten voor wegvervoer.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

De EU:

- i) vestiging vereisen en de grensoverschrijdende verlening van wegvervoersdiensten beperken (CPC 712);
- ii) de verlening beperken van cabotagediensten binnen een lidstaat door buitenlandse investeerders die in een andere lidstaat gevestigd zijn (CPC 712);
- iii) op taxidiensten in de EU kan een onderzoek naar de economische behoefte van toepassing zijn waarmee het aantal dienstverleners wordt beperkt. Belangrijkste criterium: de plaatselijke vraag als bedoeld in de toepasselijke wetgeving (CPC 71221).

Bestaande maatregelen:

De EU: Verordening (EG) nr. 1071/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad;

Verordening (EG) nr. 1072/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg; en

Verordening (EG) nr. 1073/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de internationale markt voor touringcar- en autobusdiensten en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 561/2006.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In LV: Voor passagiers- en goederenvervoer is een vergunning vereist; deze wordt niet verleend voor in het buitenland geregistreerde voertuigen. Gevestigde ondernemingen zijn verplicht in LV geregistreerde voertuigen te gebruiken (CPC 712).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG: exclusieve rechten of vergunningen voor personen- en vrachtvervoer kunnen alleen worden toegekend aan onderdanen van een lidstaat en aan rechtspersonen uit de EU die hun hoofdvestiging in de EU hebben. Oprichting van een onderneming is verplicht. Natuurlijke personen moeten de nationaliteit van een lidstaat hebben (CPC 712).

In MT: voor openbare busdiensten: het hele netwerk is voorwerp van een concessie waarin een openbaredienstverplichting is opgenomen om tegemoet te komen aan de behoeften van bepaalde sociale groepen (zoals studenten en ouderen) (CPC 712).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In FI: voor wegvervoersdiensten is een vergunning vereist; die wordt niet verleend voor in het buitenland geregistreerde voertuigen (CPC 712).

Bestaande maatregelen:

FI: *Laki liikenteen palveluista* (Wet inzake vervoersdiensten) 320/2017; en

Ajoneuvolaki (Voertuigenwet) 1090/2002.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In FR: investeerders van buiten de EU mogen geen intercitybusdiensten verlenen (CPC 712).

f) Vervoer via de ruimte en huur van ruimtevaartuigen

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, prestatievereisten, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

De EU: vervoersdiensten via de ruimte en de huur van ruimtevaartuigen (CPC 733, deel van 734).

g) Meestbegunstigingsvrijstellingen op vervoersgebied

Met betrekking tot investeringen — meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — meestbegunstigingsbehandeling:

Vervoer (cabotage), behalve zeevervoer

In FI: toekenning van een gedifferentieerde behandeling op grond van bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomsten die de vlag van een specifiek ander land voerende vaartuigen of in het buitenland geregistreerde voertuigen op basis van wederkerigheid vrijstellen van het algemene verbod op het aanbieden van cabotagevervoer (met inbegrip van gecombineerd vervoer, weg en spoor) in FI (deel van CPC 711, deel van CPC 712 en deel van CPC 722).

Ondersteunende diensten voor vervoer over water

In BG: voor zover Mexico Bulgaarse dienstverleners toestaat vrachtbehandelings- en opslagdiensten in zee- en rivierhavens te verlenen, met inbegrip van diensten in verband met containers en goederen in containers, staat BG dienstverleners uit Mexico onder dezelfde voorwaarden toe vrachtbehandelings- en opslagdiensten in zee- en rivierhavens te verlenen, met inbegrip van diensten in verband met containers en goederen in containers (deel van CPC 741, deel van CPC 742).

Verhuur of leasing van schepen

In DE: het charteren van buitenlandse schepen door Duitse ingezetenen kan aan een wederkerigheidsvoorwaarde onderworpen zijn (CPC 7213, 7223, 83103).

Weg- en spoorvervoer

De EU: toekenning van een gedifferentieerde behandeling op grond van bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomsten inzake internationaal goederenvervoer over de weg (met inbegrip van gecombineerd vervoer — weg of spoor) en passagiersvervoer, gesloten tussen de EU of de lidstaten en een derde land (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Deze behandeling kan inhouden dat:

- a) de verlening van de betrokken vervoersdiensten tussen de Partijen bij de overeenkomst of over het grondgebied van die Partijen wordt voorbehouden aan of beperkt tot voertuigen die in een van de betrokken Partijen zijn geregistreerd⁴; of
- b) voor die voertuigen in belastingvrijstellingen is voorzien.

⁴ Voor AT is het deel van de meestbegunstigingsbehandelingsvrijstelling dat betrekking heeft op verkeersrechten van toepassing op alle landen waarmee bilaterale overeenkomsten inzake wegvervoer of andere overeenkomsten inzake wegvervoer zijn gesloten of in de toekomst in overweging kunnen worden genomen.

Wegvervoer

In BG: maatregelen die uit hoofde van bestaande of toekomstige overeenkomsten worden toegepast, en die voorbehouden of beperkingen opleggen voor de verlening van dat soort vervoersdiensten en de voorwaarden daarvoor specificeren, inclusief doorvoervergunningen of preferentiële wegenbelastingen, op het grondgebied van BG of bij het overschrijden van de Bulgaarse grenzen (CPC 7121, 7122, 7123).

In HR: maatregelen die uit hoofde van bestaande of toekomstige overeenkomsten worden toegepast, en die voorbehouden of beperkingen opleggen voor de verlening van vervoersdiensten en operationele voorwaarden vaststellen, met inbegrip van doorvoervergunningen of preferentiële wegenbelastingen voor vervoersdiensten naar, in, door en vanuit HR naar de betrokken partijen (CPC 7121, 7122, 7123).

In CZ: maatregelen die uit hoofde van bestaande of toekomstige overeenkomsten zijn genomen die voorbehouden of beperkingen opleggen voor de verlening van vervoersdiensten en operationele voorwaarden vaststellen, met inbegrip van doorvoervergunningen of preferentiële wegenbelastingen voor vervoersdiensten naar, in, door en vanuit CZ naar de betrokken overeenkomstsluitende partijen (CPC 7121, 7122, 7123).

In LT: maatregelen die uit hoofde van bilaterale overeenkomsten zijn genomen en die de bepalingen voor vervoersdiensten en operationele voorwaarden vaststellen, met inbegrip van bilaterale doorvoer- en andere vergunningen voor vervoersdiensten naar, door en uit het grondgebied van LT naar de betrokken overeenkomstsluitende partijen, alsook wegenbelastingen en -heffingen (CPC 7121, 7122, 7123).

In SK: maatregelen die uit hoofde van bestaande of toekomstige overeenkomsten zijn genomen, en die voorbehouden of beperkingen opleggen voor de verlening van vervoersdiensten en operationele voorwaarden vaststellen, met inbegrip van doorvoervergunningen of preferentiële wegenbelastingen voor vervoersdiensten naar, in, door en vanuit SK naar de betrokken overeenkomstsluitende partijen (CPC 7121, 7122, 7123).

In ES: in ES kan toestemming voor de vestiging van een commerciële aanwezigheid worden geweigerd aan dienstverleners uit landen die Spaanse dienstverleners geen effectieve markttoegang verlenen (CPC 7123).

Bestaande maatregelen:

ES: *Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres*

Spoorvervoer

In BG, CZ en SK: voor bestaande of toekomstige overeenkomsten die verkeersrechten en operationele voorwaarden regelen, alsook de verlening van vervoersdiensten op het grondgebied van BG, CZ en SK en tussen de betrokken landen (CPC 7111, 7112).

Luchtvervoer — ondersteunende diensten voor luchtvervoer

De EU: toekenning van een gedifferentieerde behandeling aan een derde land op grond van bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomsten inzake grondaafhandelingsdiensten.

Weg- en spoorvervoer

In EE: toekenning van een gedifferentieerde behandeling aan een land op grond van bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomsten inzake internationaal wegvervoer (met inbegrip van gecombineerd vervoer — weg of spoor) waarin de verlening van vervoersdiensten naar, in, door en vanuit EE naar de overeenkomstsluitende Partijen wordt voorbehouden aan of beperkt tot voertuigen die in een van de betrokken Partijen zijn geregistreerd, en in belastingvrijstelling is voorzien voor die voertuigen (deel van CPC 711, deel van CPC 712, deel van CPC 721).

Alle personen- en vrachtvervoer met uitzondering van zee- en luchtvervoer

In PL: voor zover Mexico het verlenen van vervoersdiensten in en door het grondgebied van Mexico door Poolse passagiers- en goederenvervoerders toestaat, staat PL het verlenen van vervoersdiensten door Mexicaanse passagiers- en goederenvervoerders in en door het grondgebied van PL onder dezelfde voorwaarden toe.

II-EU-19 — Landbouw, visserij en water

Sector — Subsector:	Landbouw, jacht, bosbouw; visserij, aquacultuur, diensten in verband met visserij; winning, zuivering en distributie van water
Bedrijfstakkenclassificatie:	ISIC 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 met uitzondering van advies- en consultancydiensten; ISIC 0501, 0502, CPC 882
Betrokken verplichtingen:	Nationale behandeling Meestbegunstigingsbehandeling Prestatievereisten Hoger management en raad van bestuur
Hoofdstuk:	Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

a) Landbouw, jacht en bosbouw

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In HR: activiteiten op het gebied van landbouw en jacht. In HU: landbouwactiviteiten (ISIC 011, 3.1 012, 3.1 013, 3.1 014, 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

Bestaande maatregelen:

HR: Wet op landbouwgrond (Staatsblad nr. 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 39/11 en 63/11), artikel 2.

b) Visserij, aquacultuur en diensten in verband met visserij (ISIC rev 3.1 0501, 0502, CPC 882)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur, prestatievereisten, meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

De EU: met name in het kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid en van visserijovereenkomsten met derde landen: de toegang tot en het gebruik van biologische hulpbronnen en visserijgronden in maritieme wateren die onder de soevereiniteit of de jurisdictie van lidstaten vallen, onder andere door:

- a) het regelen van de aanlanding in havens van de EU van vangsten in de subcontingenten die zijn toegewezen aan vaartuigen van Mexico of van een derde land;
- b) het vaststellen van een minimumgrootte voor een onderneming om zowel de ambachtelijke als de kustvisserij te behouden; of
- c) het toekennen van een gedifferentieerde behandeling aan Mexico of een derde land op grond van bestaande of toekomstige bilaterale visserijovereenkomsten.

Een commerciële visvergunning die het recht verleent om in de territoriale wateren van een lidstaat te vissen, mag enkel worden afgegeven aan vaartuigen die onder de vlag van een lidstaat varen.

De nationaliteit van de bemanning van een vissersvaartuig dat onder de vlag van een lidstaat vaart.

Het opzetten van aquacultuurinstallaties op zee of op land.

In FR: onderdanen van landen die geen lid zijn van de EU kunnen niet participeren in kwekerijen voor vis, schelpdieren of algen op Frans maritiem staatseigendom.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG: in de mariene binnenwateren en de territoriale zee van BG mogen de levende rijkdommen van de zee en de binnenwateren uitsluitend worden gevangen door vaartuigen die onder Bulgaarse vlag varen. Een buitenlands schip mag in de exclusieve economische zone geen commerciële visserij bedrijven, behalve op basis van een overeenkomst tussen BG en de vlaggenstaat. Buitenlandse vissersschepen die door de exclusieve economische zone varen, mogen hun vistuig niet bedrijfsklaar houden.

c) Winning, zuivering en distributie van water

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

De EU: voor activiteiten inclusief diensten met betrekking tot de winning, zuivering en distributie van water voor huishoudens en industriële, commerciële en andere gebruikers, met inbegrip van de levering van drinkwater, en waterbeheer.

II-EU-20 — Energiegerelateerde activiteiten

Sector — Subsector: Energieproductie en aanverwante diensten

Bedrijfstakkenclassificatie: ISIC 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, part of 4030, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, deel van 88, 887.

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Prestatievereisten

Hoger management en raad van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

- a) Energiediensten — algemeen (ISIC 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, deel van 403, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (met uitzondering van advies- en consultancydiensten))

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur, prestatievereisten; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

De EU: indien een lidstaat toestaat dat een transmissiesysteem voor gas of elektriciteit of een pijpleidingsysteem voor aardolie en gas in buitenlandse handen is, met betrekking tot ondernemingen van Mexico die onder zeggenschap staan van natuurlijke personen of ondernemingen uit een derde land dat goed is voor meer dan 5 % van de invoer van aardolie of aardgas of elektriciteit door de EU, teneinde de energievoorziening van de EU als geheel of van een van de lidstaten veilig te stellen. Dit voorbehoud geldt niet voor advies- en consultancydiensten die worden verleend als diensten in verband met de distributie van energie.

Dit voorbehoud geldt niet voor HR, HU en LT (voor LT uitsluitend CPC 7131) met betrekking tot het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen, noch voor LV met betrekking tot diensten in verband met de distributie van energie, noch voor SI met betrekking tot diensten in verband met de distributie van gas (ISIC 401, 402, CPC 7131, 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

In CY: voor de vervaardiging van geraffineerde aardolieproducten voor zover de investeerder onder zeggenschap staat van een natuurlijk persoon of een rechtspersoon uit een niet-EU-land dat goed is voor meer dan 5 % van de invoer van aardolie of aardgas van de EU, en de productie van gas, de distributie van gasvormige brandstoffen via leidingen voor eigen rekening, de productie, de transmissie en de distributie van elektriciteit, het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen, diensten in verband met de distributie van elektriciteit en aardgas, met uitzondering van advies- en consultancydiensten, diensten inzake de groothandel in elektriciteit, de detailhandel in motorbrandstoffen, elektriciteit en ander gas dan flessengas. Nationaliteits- en ingezetenschapsvereisten voor het verlenen van diensten op het gebied van elektriciteit. (ISIC rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131, en 887, met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

In FI: de transmissie- en distributienetten en -systemen voor energie en voor stoom en warm water. De kwantitatieve beperkingen in de vorm van monopolies of exclusieve rechten voor de invoer van aardgas en voor de productie en distributie van stoom en warm water. Momenteel zijn er natuurlijke monopolies en exclusieve rechten (ISIC 40, CPC 7131, 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

In FR: de elektriciteits- en gastransmissiesystemen en het vervoer van olie en gas via pijpleidingen (CPC 7131).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BE: de energiedistributiediensten en diensten in verband met de distributie van energie (CPC 887 met uitzondering van consultancydiensten).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BE: voor energietransmissiediensten, de rechtsvormen en de behandeling van publieke of particuliere marktdeelnemers waaraan BE exclusieve rechten heeft toegekend. Vestiging binnen de EU is vereist (ISIC 4010, CPC 71310).

In BG: diensten in verband met de distributie van energie (deel van CPC 88).

In PT: de productie, transmissie en distributie van elektriciteit, de productie van gas, het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen, de groothandel in elektriciteit, de detailhandel in elektriciteit en gas (behalve flessengas) en diensten in verband met de distributie van elektriciteit en aardgas. Concessies voor de elektriciteits- en de gassector worden uitsluitend toegekend aan vennootschappen waarvan het hoofdkantoor en het daadwerkelijke management zich in PT bevinden (ISIC 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

In SK: een vergunning is vereist voor de productie, transmissie en distributie van elektriciteit, de productie van gas en de distributie van gasvormige brandstoffen, de productie en distributie van stoom en warm water, het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen, de groothandel en de detailhandel in elektriciteit, stoom en warm water, en diensten in verband met de distributie van energie, met inbegrip van diensten op het gebied van energie-efficiëntie, energiebesparing en energieaudits. Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd, waarbij de aanvraag alleen kan worden geweigerd als de markt verzadigd is. Een vergunning voor die activiteiten kan alleen worden verleend aan een natuurlijke persoon die permanent in een lidstaat van de EU of de Europese Economische Ruimte (hierna “EER” genoemd) verblijft of aan een rechtspersoon die in de EU of de EER is gevestigd.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In BE: behalve als het gaat om de winning van metaalertsen en andere delfstoffen kan aan buitenlandse ondernemingen die onder zeggenschap staan van natuurlijke personen of ondernemingen uit een derde land dat goed is voor meer dan 5 % van de invoer in de EU van aardolie, aardgas of elektriciteit, worden verboden zeggenschap over die activiteit te verkrijgen. Oprichting van een onderneming is verplicht (geen filiaal) (ISIC 10, 1110, 13, 14, 232, deel van 4010, deel van 4020, deel van 4030).

Bestaande maatregelen:

De EU: Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG; en

Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG.

BG: Energiewet.

CY: Wetten tot regeling van de elektriciteitsmarkt van 2003;

Wetten tot regeling van de elektriciteitsmarkt van 2003, Wet 122(I)/2003 zoals gewijzigd bij de Wetten 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206(I)/2015 en 18(I)/2017;

Wetten tot regeling van de gasmarkt van 2004 tot 2007;

Wet inzake aardolie (pijpleidingen); hoofdstuk 273 van de Grondwet van de Republiek Cyprus;

Wet inzake aardolie L.64(I)/1975; en

Wetten inzake de specificaties voor aardolie en brandstoffen van 2003 tot 2009.

FI: *Maakaasumarkkinalaki* (Wet inzake de aardgasmarkt) (508/2000);

Maakaasumarkkinalaki (Wet inzake de aardgasmarkt) (587/2017); en

Sähkömarkkinalaki (Wet inzake de elektriciteitsmarkt) (386/1995).

FR: Energiewetboek (L111-5, L111-53).

PT: Aardgas: Wetsbesluit 230/2012 en Wetsbesluit 231/2012, 26 oktober;

Elektriciteit: Wetsbesluit 215-A/2012 en Wetsbesluit 215-B/2012, 8 oktober —; en

Ruwe olie/aardolieproducten: Wetsbesluit 31/2006, 15 februari —.

SK: Wet 51/1988 inzake mijnbouw, explosieven en administratie van mijnen door de staat;

Wet 569/2007 inzake geologische werkzaamheden;

Wet 251/2012 inzake energie; en

Wet 657/2004 inzake thermische energie.

- b) Elektriciteit (ISIC rev.3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (met uitzondering van advies- en consultancydiensten))

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur, prestatievereisten; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In FI: de invoer van elektriciteit. Met betrekking tot grensoverschrijdende handel, groothandel en detailhandel in elektriciteit. In FR: enkel bedrijven waarvan 100 % van het kapitaal in handen is van de Franse staat, een andere overheidsinstantie of *Electricité de France* (EDF) mogen eigenaar zijn van elektriciteitstransmissie- of distributiesystemen en die exploiteren.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BG: voor de productie van elektriciteit en de productie van warmte.

In PT: de transmissie en distributie van elektriciteit gebeurt via exclusieve openbaredienstconcessies.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In BE: een individuele vergunning voor de productie van 25 MW aan elektriciteit vereist vestiging in de EU of in een andere staat waar een regeling geldt die vergelijkbaar is met die van Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, en met de economie waarvan de onderneming een effectief en bestendig verband heeft.

De offshore productie van elektriciteit op het offshore grondgebied van BE is afhankelijk van een concessie en van de verplichting een joint venture te hebben met een onderneming uit een lidstaat of een buitenlandse onderneming uit een land met een regeling die vergelijkbaar is met die van richtlijn 2003/54/EG, met name wat de voorwaarden voor de vergunningverlening en de selectie betreft. Bovendien moet de onderneming haar hoofdbestuur of haar maatschappelijke zetel hebben in een lidstaat of in een land dat aan bovengenoemde criteria voldoet en met de economie waarvan zij een effectief en bestendig verband heeft.

Voor de aanleg van elektrische leidingen die de offshore productie aansluiten op het transmissienetwerk van Elia is een vergunning vereist, en de onderneming moet voldoen aan de hiervoor genoemde voorwaarden, met uitzondering van het vereiste inzake een joint venture.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BE: voor de levering van elektriciteit door een tussenpersoon met in BE gevestigde afnemers die zijn aangesloten op het nationale net of op een directe lijn met een nominale spanning van meer dan 70 000 volt, is een vergunning vereist. Die vergunning kan alleen worden afgegeven aan een in de EER gevestigde natuurlijke of rechtspersoon.

Bestaande maatregelen:

BE: Koninklijk besluit van 11 oktober 2000 tot vaststelling van de criteria en de procedure voor toekenning van individuele vergunningen voorafgaand aan de aanleg van directe lijnen;

Koninklijk besluit van 20 december 2000 betreffende de voorwaarden en de procedure voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden, in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht;

Koninklijk besluit van 12 maart 2002 betreffende de nadere regels voor het leggen van kabels die in de territoriale zee of het nationaal grondgebied binnenkomen of die geplaatst of gebruikt worden in het kader van de exploratie van het continentaal plat, de exploitatie van de minerale rijkdommen en andere niet-levende rijkdommen daarvan of van de werkzaamheden van kunstmatige eilanden, installaties of inrichtingen die onder Belgische rechtsmacht vallen;

Koninklijk besluit van 2 april 2003 betreffende de vergunningen voor de levering van elektriciteit door tussenpersonen en betreffende de gedragsregels die op hen van toepassing zijn; en

Koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor de levering van aardgas en de toekenningsvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas.

FI: *Maakaasumarkkinalaki* (Wet inzake de aardgasmarkt) (508/2000);

Maakaasumarkkinalaki (Wet inzake de aardgasmarkt) (587/2017); en

Sähkömarkkinalaki (Wet inzake de elektriciteitsmarkt) 588/2013.

FR: Energiewetboek (L111-5, L111-53).

PT: Elektriciteit: Wetsbesluit 215-A/2012 en Wetsbesluit 215-B/2012, 8 oktober.

- c) Brandstoffen, gas, ruwe olie of aardolieproducten (ISIC 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, deel van 88, 887 (met uitzondering van advies- en consultancydiensten))

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur, prestatievereisten; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In FI: het recht om met het oog op de energiezekerheid de zeggenschap over of eigendom van een terminal voor vloeibaar aardgas (hierna “lng” genoemd) door buitenlandse particulieren of ondernemingen te verbieden (met inbegrip van die delen van de lng-terminal die dienen voor de opslag en hervergassing van lng).

In FR: enkel bedrijven waarvan 100 % van het kapitaal in handen is van de Franse staat, een andere overheidsinstantie of ENGIE mogen om redenen van nationale energiezekerheid eigenaar zijn van gastransmissie- of distributiesystemen en die exploiteren.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BE: voor de bulkopslag van gas, met betrekking tot de rechtsvormen en de behandeling van publieke of particuliere marktdeelnemers waaraan BE exclusieve rechten heeft toegekend.

Vestiging binnen de EU is vereist voor de bulkopslag van gas (deel van CPC 742).

In BG: voor het vervoer via pijpleidingen en de opslag van aardolie en aardgas, met inbegrip van doorvoer (CPC 71310, deel van CPC 742).

In PT: voor de grensoverschrijdende verlening van diensten inzake de opslag van via pijpleidingen vervoerde brandstoffen (aardgas). Bovendien worden concessies voor de transmissie, distributie en ondergrondse opslag van aardgas en voor de terminals voor de aanlanding, opslag en hervergassing van lng na openbare aanbestedingen gegund via contracten (CPC 7131, CPC 7422).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BE: voor het vervoer van aardgas en andere brandstoffen via pijpleidingen is een vergunning vereist. Een vergunning kan alleen worden verleend aan een natuurlijke of rechtspersoon die is gevestigd in een lidstaat (overeenkomstig artikel 3 van het KB van 14 mei 2002).

Indien de vergunning wordt aangevraagd door een onderneming:

- a) moet de onderneming zijn opgericht overeenkomstig de Belgische wetgeving, de wetgeving van een andere lidstaat of van een derde land dat zich ertoe heeft verbonden een regeling te handhaven die gelijkaardig is aan de gemeenschappelijke vereisten van Richtlijn 98/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas; en

- b) moet de onderneming beschikken over een administratieve zetel, een hoofdvestiging of een maatschappelijke zetel binnen een lidstaat of een derde land dat zich ertoe heeft verbonden een regeling te handhaven die gelijkaardig is aan de gemeenschappelijke vereisten van Richtlijn 98/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas, op voorwaarde dat de activiteit van deze vestiging of maatschappelijke zetel een effectief en bestendig verband heeft met de economie van het betrokken land (CPC 7131).

In het algemeen is voor de levering van aardgas aan in BE gevestigde afnemers (dit zijn zowel distributiebedrijven als consumenten met een totaal gecombineerd verbruik van gas uit alle leveringsbronnen van ten minste een miljoen kubieke meter per jaar) een individuele vergunning van de minister vereist, behalve wanneer de leverancier een distributiebedrijf is dat zijn eigen distributienet gebruikt. Die vergunning kan alleen worden afgegeven aan een in een lidstaat gevestigde natuurlijke of rechtspersoon.

In CY: voor de grensoverschrijdende verlening van diensten inzake de opslag van via pijpleidingen vervoerde brandstoffen en de detailhandel in stookolie en flessengas anders dan per postorder (CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742).

Bestaande maatregelen:

BE: Koninklijk besluit van 14 mei 2002 betreffende de vervoersvergunning voor gasachtige producten en andere door middel van leidingen; en

Wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (artikel 8.2).

BG: Energiewet.

CY: Wet tot regeling van de elektriciteitsmarkt van 2003;

Wet 122(I)/2003 als gewijzigd bij de Wetten 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206(I)/2015 en 18(I)/2017;

Wetten tot regeling van de gasmarkt van 2004 tot 2007;

Wet inzake aardolie (pijpleidingen); hoofdstuk 273 van de Grondwet van de Republiek Cyprus;

Wet inzake aardolie L.64(I)/1975; en

Wetten inzake de specificaties voor aardolie en brandstoffen van 2003 tot 2009.

FI: *Maakaasumarkkinalaki* (Wet inzake de aardgasmarkt) (508/2000); en

Maakaasumarkkinalaki (Wet inzake de aardgasmarkt) (587/2017).

FR: Energiewetboek (L111-5, L111-53).

PT: Aardgas: Wetsbesluit 230/2012 en Wetsbesluit 231/2012, 26 oktober;

Elektriciteit: Wetsbesluit 215-A/2012 en Wetsbesluit 215-B/2012, 8 oktober; en

Ruwe olie/aardolieproducten: Wetsbesluit 31/2006, 15 februari.

d) Kernenergie (ISIC rev. 3.1 12, 3.1 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, deel van 4010, CPC 887)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In DE: voor de productie, de verwerking of het vervoer van nucleair materiaal en de opwekking of distributie van kernenergie.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In AT en FI: voor de productie, verwerking, distributie, of het vervoer van nucleair materiaal en de opwekking of distributie van kernenergie.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur, prestatievereisten:

In HU en SE: voor de verwerking van kernbrandstof en de productie van elektriciteit met kernenergie.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In BE: voor de productie, de verwerking of het vervoer van nucleair materiaal en de opwekking of distributie van kernenergie.

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur:

In BG: voor de verwerking van splijt- en fusiestoffen of materialen waaruit die worden verkregen, alsmede de handel daarin, het onderhoud en herstel van apparatuur en systemen voor kernenergieproductiefaciliteiten, het vervoer van dergelijke materialen en van het afval dat ontstaat bij hun verwerking, het gebruik van ioniserende straling, en alle andere diensten met betrekking tot het gebruik van kernenergie voor vreedzame doeleinden (waaronder ingenieurs- en adviesdiensten, diensten met betrekking tot software enz.).

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling:

In FR: Die activiteiten moeten in overeenstemming zijn met de verplichtingen van de Euratom-overeenkomst.

Bestaande maatregelen:

AT: *Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich* (Federale constitutionele wet betreffende een kernvrij Oostenrijk), BGBl. I nr. 149/1999.

BG: Wet inzake het veilige gebruik van kernenergie.

FI: *Ydinenergi laki* (Wet inzake kernenergie) (990/1987).

HU: Wet CXVI van 1996 inzake kernenergie; en

Regeringsbesluit nr. 72/2000 inzake kernenergie.

SE: Het Zweedse milieuwetboek (1998:808); en

Wet inzake activiteiten op het gebied van nucleaire technologie (1984:3).

II-EU-21 — Overige diensten, niet elders ingedeeld

Sector — Subsector: Overige diensten, niet elders ingedeeld

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 9703, deel van CPC 612, deel van CPC 621, deel van CPC 625,
deel van 85990

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Prestatievereisten

Hoger management en raad van bestuur

Hoofdstuk: Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

a) Diensten op het gebied van begrafenis, crematie en lijkbezorging (CPC 9703)

Met betrekking tot investeringen — nationale behandeling, hoger management en raad van bestuur; en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In DE: alleen publiekrechtelijke rechtspersonen kunnen een begraafplaats openhouden. De oprichting en de exploitatie van begraafplaatsen en diensten in verband met begrafenissen zijn dienstverrichtingen van de overheid.

In CY en SI: diensten op het gebied van begrafenis, crematie en lijkbezorging.

In SE: het monopolie op diensten op het gebied van crematie en begrafenis ligt bij de Zweedse Kerk of een lokale overheid.

b) Overige zakelijke dienstverlening

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling:

In LT: het overheidsbedrijf “Infostruktura” heeft exclusieve rechten om de volgende diensten te verlenen: datatransmissie via beveiligde overheidsnetwerken voor datatransmissie, toekenning van internetadressen eindigend op “gov.lt” en certificering van elektronische kassa’s.

Bestaande maatregelen:

LT: Besluit nr. 756 van de regering van 28 mei 2002 inzake de goedkeuring van de standaardprocedure voor het vaststellen van prijzen en tarieven van goederen en diensten van monopolistische aard die worden verleend door overheidsbedrijven en openbare instellingen die door ministeries, overheidsinstellingen en provinciegouverneurs zijn opgericht en met betrekking tot het werkgebied waarvan zij bevoegdheden uitoefenen.

VOORBEHOUDEN IN VERBAND MET TOEKOMSTIGE MAATREGELEN

LIJST VAN MEXICO

Voorbehouden op centraal niveau

II-MX-1

Sector: Alle

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 11.6)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving: Grensoverschrijdende handel in diensten

Mexico behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven tot beperking van de verwerving, verkoop of vervreemding anderszins van obligaties, schatkistpapieren of andere soorten schuldbewijzen die zijn uitgegeven door de centrale, regionale of lokale overheden.

Bestaande maatregelen:

II-MX-2

Sector: Alle

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Hoger management en raad van bestuur (artikel 10.10)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving: Investerings

Mexico behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die vereisen dat een meerderheid van de raad van bestuur, of van een commissie daarvan, van een onderneming van de Europese Unie die een onder de overeenkomst vallende investering is, een bepaalde nationaliteit heeft of haar verblijfplaats op het grondgebied van Mexico heeft, op voorwaarde dat het vereiste niet wezenlijk afbreuk doet aan het vermogen van de investeerder om zeggenschap over zijn investering uit te oefenen.

Bestaande maatregelen:

II-MX-3

Sector: Energie

Subsector: Olie en andere koolwaterstoffen

Elektriciteit

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Prestatievereisten (artikel 10.9)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 10.10)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Mexico behoudt zich het recht voor maatregelen vast te stellen met betrekking tot de activiteiten die zijn vermeld in de voorbehouden I-MX-14 en I-MX-15 van aanhangsel I-B-1, ter uitvoering van het Besluit tot vaststelling van de Wet inzake de overheidsonderneming federale elektriciteitscommissie; de Wet inzake de overheidsonderneming Petróleos Mexicanos; de Wet inzake de elektriciteitssector; de Wet inzake de koolwaterstoffensector; de Wet inzake energieplanning en -transitie; de biobrandstoffenwet; de Wet inzake geothermische energie en de Wet inzake de nationale energielcommissie; tot wijziging van verscheidene bepalingen van de Wet inzake het Mexicaanse aardoliefonds voor stabilisatie en ontwikkeling; en tot wijziging, toevoeging en hervorming van verscheidene bepalingen van de Wet inzake het Mexicaanse aardoliefonds voor stabilisatie en ontwikkeling; de Wet inzake geothermische energie en de Wet inzake de nationale energielcommissie; verschillende bepalingen van de Wet inzake het Mexicaanse aardoliefonds voor stabilisatie en ontwikkeling worden gewijzigd en verschillende bepalingen van de Organieke wet inzake het federaal openbaar bestuur worden gewijzigd, toegevoegd en ingetrokken, bekendgemaakt in het staatsblad van 18 maart 2025. Als dergelijke maatregelen worden vastgesteld, worden zij geacht bestaande niet-conforme maatregelen te zijn, als bedoeld in bijlage I en met inachtneming van artikel 10.12 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen), leden 1 en 3. Voor alle duidelijkheid: de niet-conforme aspecten van een dergelijke uitvoeringsmaatregel worden beperkt tot hetgeen is toegestaan op grond van dat besluit Grondwet en eventuele uitvoeringsmaatregelen die op grond van dit voorbehoud zijn vastgesteld.

Mexico staat particuliere investeringen uitsluitend toe door middel van contractuele overeenkomsten met betrekking tot de exploratie en productie van olie en andere koolwaterstoffen, en de overheidsdienst van de transmissie en distributie van elektriciteit.

Indien het Mexicaanse recht wordt gewijzigd om particuliere investeringen op een andere manier dan in de tweede alinea wordt uiteengezet toe te staan, of om de verkoop van activa of een eigendomsbelang in een onderneming die de in het tweede lid vermelde activiteiten uitoefent, toe te staan, dan behoudt Mexico zich het recht voor beperkingen op te leggen aan die investering.

Overeenkomstig de derde alinea opgelegde beperkingen worden geacht bestaande niet-conforme maatregelen te zijn, als bedoeld in bijlage I en met inachtneming van artikel 10.12 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen), leden 1 en 3.

Voor alle duidelijkheid: Mexico bevestigt het beginsel in de artikelen 25, 27 en 28 van de Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*) dat de exploratie en productie van olie en andere koolwaterstoffen, de planning van en het toezicht op het nationale elektriciteitssysteem en de openbare dienst van de transmissie en distributie van elektriciteit zijn voorbehouden aan de staat.

Bestaande maatregelen:

Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikelen 25, 27 en 28.

Wet inzake de overheidsonderneming federale elektriciteitscommissie (Ley de la Empresa Pública del Estado, Comisión Federal de Electricidad).

Wet inzake buitenlandse investeringen (*Ley de Inversión Extranjera*).

Wet inzake de koolwaterstoffensector (Ley del Sector Hidrocarburos).

Wet inzake de overheidsonderneming Petróleos Mexicanos (Ley de la Empresa Pública del Estado, Petróleos Mexicanos).

Wet inzake de elektriciteitssector (Ley del Sector Eléctrico).

Wet inzake energieplanning en -transitie (Ley de Planeación y Transición Energética).

II-MX-4

Sector: Amusement

Subsector: Diensten voor recreatie en vrijetijdsbesteding

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 949104 Overige particuliere diensten voor recreatie en vrijetijdsbesteding (beperkt tot loterijen en kansspelen)

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.8 en 11.7)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 10.10)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving: Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Mexico behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot investeringen in of het aanbieden van loterijen en kansspelen.

Bestaande maatregelen:

II-MX-5

Sector: Minderhedenaangelegenheden

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Nationale behandeling (artikel 11.6)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving: Grensoverschrijdende handel in diensten

Mexico behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven op grond waarvan rechten of voorkeuren worden toegekend aan sociaal of economisch achtergestelde groepen.

Bestaande maatregelen:

Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikel 4.

II-MX-6

Sector: Maatschappelijke dienstverlening

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikelen 10.7 en 11.6)

Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.8 en 11.7)

Prestatievereisten (artikel 10.9)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 10.10)

Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving:

Investerings- en grensoverschrijdende handel in diensten

Mexico behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot openbare-ordehandhaving en penitentiaire diensten en de volgende diensten voor zover het gaat om sociale diensten die voor publieke doeleinden worden vastgesteld of gehandhaafd: inkomenszekerheid of -verzekering, sociale zekerheid of sociale verzekering, maatschappelijk welzijn, openbaar onderwijs, openbare opleidingen, gezondheidszorg en kinderopvang.

Bestaande maatregelen:

Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikelen 4, 17, 18, 25, 26, 28 en 123.

II-MX-7

Sector: Vervoer

Subsector: Gespecialiseerd personeel

Bedrijfstakkenclassificatie: CMAP 951023 Overige professionele, technische en gespecialiseerde diensten (beperkt tot scheepskapiteins, piloten, gezagvoerders, machinisten en werktuigkundigen van schepen, luchthavenbeheerders (*comandantes de aeródromos*), havenmeesters, havenloodsen, personeel op vaartuigen of luchtvaartuigen onder de Mexicaanse vlag)

Betrokken verplichtingen: Lokale aanwezigheid (artikel 11.5)

Nationale behandeling (artikel 11.6)

Meestbegunstigingsbehandeling (artikel 11.7)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving: Grensoverschrijdende handel in diensten

Mexico behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot gespecialiseerd personeel. Alleen Mexicaanse ingezetenen van geboorte mogen de volgende beroepen uitoefenen:

kapitein, piloot, gezagvoerder, machinist, werktuigkundige van schepen, en de bemanning van vaartuigen of luchtvaartuigen onder de Mexicaanse vlag; en

havenloodsen, havenmeesters en luchthavenbeheerders.

Bestaande maatregelen:

Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikel 32.

II-MX-8

Sector: Alle

Subsector: Telegraaf-, radiotelegrafische en postdiensten

Uitgifte van bankbiljetten (papiergeld) en het slaan van munten

Controle en inspectie van en toezicht op zee- en binnenhavens

Controle en inspectie van en toezicht op lucht- en helihavens

Kernenergie, met inbegrip van de exploratie, exploitatie en opbrengst van radioactieve materialen.

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Meestbegunstigingsbehandeling (artikel 10.8)

Prestatievereisten (artikel 10.9)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 10.10)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving: Investerings

De in de onderstaande lijst genoemde activiteiten zijn voorbehouden aan de staat, en private-equity-investeringen zijn volgens het Mexicaanse recht verboden. Indien Mexico toestaat dat particuliere investeringen deelnemen in die activiteiten door middel van dienstverleningsovereenkomsten, concessies, regelingen inzake leningen, of andere soorten contractuele regelingen, mag die deelneming niet worden uitgelegd als van invloed zijnde op het voorbehoud van die activiteiten.

Indien het Mexicaanse recht wordt gewijzigd om private-equity-investeringen in een in de onderstaande lijst genoemde activiteit toe te staan, kan Mexico beperkingen opleggen aan buitenlandse investeringen en worden die beperkingen geacht bestaande niet-conforme maatregelen te zijn, als bedoeld in bijlage I en met inachtneming van artikel 10.12 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen), leden 1 en 3. Mexico kan ook beperkingen opleggen aan de deelneming van buitenlandse investeringen bij het verkopen van een activum of eigendomsbelang in een onderneming die in de onderstaande lijst genoemde activiteiten uitvoert, en die beperkingen worden geacht bestaande niet-conforme maatregelen te zijn als bedoeld in bijlage I en met inachtneming van artikel 10.12 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen), leden 1 en 3.

- a) Telegraaf-, radiotelegrafische en postdiensten;
- b) Uitgifte van bankbiljetten (papiergeld) en het slaan van munten;

- c) Controle en inspectie van en toezicht op zee- en binnenhavens;
- d) Controle en inspectie van en toezicht op lucht- en helihavens; en
- e) Kernenergie.⁵

Bestaande maatregelen:

Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten (*Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos*), artikelen 25 en 28.

Wet van de Bank van Mexico (*Ley del Banco de México*).

Wet van de Munt van Mexico (*Ley de la Casa de Moneda de México*).

Monetaire wet van de Verenigde Mexicaanse Staten (*Ley Monetaria de los Estados Unidos Mexicanos*).

Wet inzake scheepvaart en zeehandel (*Ley de Navegación y Comercio Marítimos*).

Havenwet (*Ley de Puertos*).

⁵ Voor deze vermelding omvat kernenergie de exploratie, exploitatie en opbrengst van radioactieve materialen.

Wet inzake luchthavens (*Ley de Aeropuertos*).

Federale wet inzake telecommunicatie en uitzending (*Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión*).

Besluit tot oprichting van het gedecentraliseerde agentschap van navigatiediensten in het Mexicaanse luchtruim (met de Spaanse afkorting SENEAM) (*Decreto que crea el Organismo Desconcentrado de Servicios a la Navegación en el Espacio Aéreo Mexicano, SENEAM*).

Wet inzake algemene communicatiemiddelen (*Ley de Vías Generales de Comunicación*).

Wet inzake de Mexicaanse postdienst (*Ley del Servicio Postal Mexicano*), titel I, hoofdstuk III.

Wet inzake buitenlandse investeringen (*Ley de Inversión Extranjera*).

II-MX-9

Sector: Mijnbouw

Subsector: Activiteiten in verband met lithium

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling (artikel 10.7)

Prestatievereisten (artikel 10.9)

Hoger management en raad van bestuur (artikel 10.10)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving: Investerings

Activiteiten in verband met lithium, inclusief de exploratie en exploitatie van lithium, zijn voorbehouden aan de staat, en private-equity-investeringen zijn volgens het Mexicaanse recht verboden. Indien Mexico toestaat dat particuliere investeringen deelnemen in die activiteiten door middel van dienstverleningsovereenkomsten, concessies, regelingen inzake leningen of andere soorten contractuele regelingen, mag die deelneming niet worden uitgelegd als van invloed zijnde op het feit dat die activiteiten zijn voorbehouden aan de staat.

Indien het Mexicaanse recht wordt gewijzigd om private-equity-investeringen in een activiteit in verband met lithium toe te staan, kan Mexico beperkingen opleggen aan buitenlandse investeringen en worden die beperkingen geacht bestaande niet-conforme maatregelen te zijn, als bedoeld in bijlage I en met inachtneming van artikel 10.12 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen), leden 1 en 3. Mexico kan ook beperkingen opleggen aan de deelneming van buitenlandse investeringen bij het verkopen van een activum of eigendomsbelang in een onderneming die activiteiten in verband met lithium uitvoert, en die beperkingen worden geacht bestaande niet-conforme maatregelen te zijn als bedoeld in bijlage I en met inachtneming van artikel 10.12 (Niet-conforme maatregelen en uitzonderingen), leden 1 en 3.

Bestaande maatregelen:

Politieke grondwet van de Verenigde Mexicaanse Staten (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), artikelen 27 en 28.

Mijnbouwwet (Ley de Minería).

II-MX-10

Sector: Alle

Subsector:

Bedrijfstakkenclassificatie:

Betrokken verplichtingen: Meestbegunstigingsbehandeling (artikel 10.8)

Bestuursniveau: Centraal

Omschrijving: Investerings

Mexico behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die aan landen een gedifferentieerde behandeling toekennen ingevolge alle bilaterale of multilaterale internationale overeenkomsten die voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst van kracht zijn. Dit voorbehoud is niet van toepassing op maatregelen die voorzien in een verschillende behandeling met betrekking tot:

- a) de exploratie, productie en vervaardiging van energiegoederen, alsmede de distributie en transmissie van gas en elektriciteit, en het in de handel brengen, met inbegrip van de groot- of detailhandel, van energiegoederen, en
- b) activiteiten in verband met lithium, met inbegrip van de exploratie en exploitatie van lithium.

Mexico behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die aan landen een gedifferentieerde behandeling toekennen ingevolge alle internationale overeenkomsten die na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst van kracht zijn of worden ondertekend en die betrekking hebben op:

- a) de luchtvaart;
 - b) de visserij; of
 - c) maritieme aangelegenheden, met inbegrip van berging.
-